

Dan vstaje in osmo srečanje delavcev IMV

V petek, 22. julija, so na Miklavž vabljeni tudi ostali občani

MIKLAVŽ — Gorjanske košenice pri Miklavžu bodo v petek, 22. julija, ponovno oživele. Novomeška IMV pripravljata namreč ta dan v počastitev dneva vstaje že osmo tradicionalno srečanje svojih delavcev.

Naj tokrat kot novost zapišemo, da so na imevjsko slavo povabljeni tudi ostali občani, kar je hvalevreden prispevek tega kolektiva k proslavi slovenskega praznika. Zato organizatorji tudi letos računajo na precejšnjo udeležbo (samo lani je bilo pri Miklavžu preko 5 tisoč obiskovalcev), skrb za pogostitev večstisočnega množice pa so vnovič zaupali novomeški Emona Dolenjki. V IMV tudi zagotavljajo, da tega dne na Gorjancih nikomur ne bo dolgčas. Jamstvo za to trditve bosta nastopa priljubljenega zabavnoglasbenega ansambla Slakov in Sentjernejskega okteta. Prireditve se bo pričela ob 11. uri.

NOVI TIRI IN PERON

BREŽICE — Oba tira mednarodne železniške proge pri železniški postaji v Brežicah sta bila že nekaj let zablata, kar preprosto po besedah inž. Marjana Simčiča iz tozda Nizke gradnje ZGP Ljubljana pomeni, da je proga praktično plavala. Delavci železniškega gradbenega podjetja so zato 5. julija pričeli 10-dnevno bitko s časom, saj so morali urediti vse od spodnjega ustroja do zamenjave več kot 1400 metrov tirov.

DVAKRAT ZMAGA ZA ITAS-RUDNIK

KOČEVJE — Na nedavnem občinskem tekmovanju gasilskih desetov v Kočevju je sodelovalo 15 gasilskih društev. Pri članih in mladincih sta zmagali ekipi industrijskega gasilskega društva Itas-Rudnik, pri ženskah GD Mahovnik, pri mladinkah pa GD Livold. Tekmovanje je potekalo v čast gasilskega kongresa, ki bo v Mariboru.

OD KOSTANJEVIŠKIH DO KRŠKIH BORCEV

KRŠKO — Ob prazniku krajevne skupnosti Krško se je na drugem štafetnem teku od kostanjeviških do krških borcev pomerilo 120 tekmovalcev v 15 ekipah osnovnih šol in športnih društev krajevnih skupnosti. Tekmovalci so pred spomenikom padlih v NOB v Kostanjevici in pred spomenikom prvih krških borcev pri OŠ Jurija Dalmatina v Krškem, to je na startu in na cilju, položili vence. Sicer pa so se najbolje odrezali tekmovalci SD Podbočje, 2. je bil Šolski center in 3. Rožno.

MED SOBORCI — Predsednik predsedstva Slovenije Viktor Avbelj-Rudi je bil vesel ponovnega snidenja z nekdanjimi soborci in si je z zanimanjem ogledal spominsko ploščo na letališki zgradbi. (Foto: P. PERC)

Srečanje cankarjevcev

Cerklje: v spomin na uspešen napad na nemško letališče pred 40 leti je Alojz Zokalj odkril spominsko ploščo — Na slovesnosti ob prazniku krajevne skupnosti tudi Viktor Avbelj

CERKLJE OB KRKI — Skupščina in družbenopolitične organizacije cerkljanske krajevne skupnosti so sprejele pobudo krajevne organizacije Zveze borcev, da bi namesto 25. avgusta, ki je obeležil vrnitev izseljenih krajanov iz nemških taborišč, naslednje praznovale krajevni praznik 8. julija, v spomin na napad Cankarjeve brigade na letališče, ki je bilo pred 40 leti v nemških rokah.

Na sobotnem slavlju v Cerkljah so bili med preživelimi cankarjevci tudi narodni heroji in predsednik predsedstva Slovenije Viktor Avbelj — Rudi. Predsednik skupščine KS Božena Ostrovršnik je slikovito orisala razvojne uspehe in težave KS z okrog 2000 prebivalci, od teh si jih je

kar okoli 600 poiskalo boljši kos kruha v Brežicah, Krškem in Novem mestu. To, da ni doma dovolj dela, je osrednji problem, saj mladi odhajajo, na domačinah pa ostajajo ostareli.

„Ko smo v noči med 7. in 8. julijem 1943 prešli reko Krško, je bil med tu naseljenimi Kočevjarji pravi preplah, napad na letališče pa je pomenil za vase zaverovane Nemce popolno presenečenje,“ je v govoru borcem, krajanom in vojakom cerkljanske garnizije med drugim dejal generalmajor Alojz Zokalj — Džidži, ki je tudi odkril spominsko ploščo na letališki zgradbi ob vhodu, in sicer v spomin na uspešen napad, v katerem so partizani uničili 5 nemških letal in več tehnične opreme.

P. PERC

DVOJNO SLAVJE — Slavnostna govornica na nedeljski združeni proslavi žužemberške krajevne skupnosti in Zveze združenj šoferjev in avtomobilstvo Slovenije sta bila Vilma Manček (na posnetku), sekretarka OK ZK Novo mesto in Franc Vrtnjak, predsednik skupščine ZZZŠAM. (Foto: B. Budja)

Žužemberk gostil šoferje

V Žužemberku osrednja proslava ob 13. juliju, dnevu ZŠAM Slovenije, združena s krajevnim praznikom

ŽUŽEMBERK — S svečanim mimohodom uniformiranih članov Zveze združenj šoferjev in avtomobilstvo Slovenije, brigadirjev in pripadnikov JLA se je v nedeljo pričela osrednja republiška proslava v počastitev 13. julija, dneva ZŠAM, združena z žužemberškim krajevnim praznikom.

Žužemberčani slavijo svoj praznik v spomin na dogodek pred 41 leti, ko so partizani po osvoboditvi kraja ustanovili prvo komando mesta v Sloveniji, šoferji in avtomobilstvo pa so se spomnili julija 1943, ko so partizanom pri napadu na Žužemberk prvič pomagale tudi motorizirane enote NOV.

Slavnostna govornica na proslavi je bila Vilma Manček, sekretarka predsedstva občinskega komiteja ZKS Novo mesto, ki je orisala prehojeno pot te največje krajevne skupnosti v Suhí krajini, medtem ko je Franc Vrtnjak, predsednik skupščine ZZZŠAM Slovenije, predstavil delo te več kot 20-tisoččlanske organizacije. Omenimo, da je skupščina KS Žužemberk ob koncu proslave podelila priznanja vojaški enoti iz Novega mesta, trenaznemu centru RSNZ in ZN milice, ZZZŠAM in pa Francu Smrketu—Joštu, prvemu komandantu komande mesta Žužemberk.

RAZKOŠJE V STELJI — Mladinska folklorna skupina Ivan Navratil iz Metlike, ki šteje kakih 40 članov, je zadnjo soboto in nedeljo na Vinomeru pripravila turistično-zabavno prireditev, ki so jo imenovali „Razkošje v stelji“. Za oba dneva so pripravili program, v soboto je bila modna revija Beti, nastopila je plesna skupina Hit iz Sevnice (na sliki), za ples so igrali Galebi, v nedeljo je številne obiskovalce zabaval Vinko Simek—Jaka Šraufciger, pripravili so tekmovanje harmonikarjev, igral pa je ansambel Slavček. V dveh dneh je bilo na Vinomeru skupaj okoli 3.000 ljudi, folklorna skupina pa je zaslužila več kot 230 tisočakov; denar bodo porabili za nakup novih instrumentov in za dejavnost skupine, ki bo letos od Zveze kulturnih organizacij dobila le 50.000 dinarjev. Skratka, tudi letos je Vinomer v vseh pogledih upravičil ime prireditve: bilo je razkošno v dobrem pomenu besede.

V tretje ostali praznih rok

Ogorčenje v mirenskem tozdu IMV ob odločitvi komisije za oceno investicij, naj bi proizvodnjo velikoserijskih delov organizirali v Novem mestu, ne pa na Mirni

MIRNA — Med delavci mirenske temeljne organizacije IMV Tovarna opreme je prejšnji teden zelo neprijetno odjeknila vest o odločitvi republiške komisije za oceno investicij v Sloveniji. Po njej naj bi namreč tudi sanacijski program IMV-2 (proizvodnja velikoserijskih avtomobilskih delov) razvijali v Novem mestu, ne pa v ta namen gradili nov objekt na Mirni.

Komisija je menila, da sta sprejemljivi investicijski zasnovi obeh sanacijskih programov, IMV-1 (proizvodnja avtomobilov) in IMV-2, a hkrati ocenila, da ponujeni rešitvi po svoji zahtevnosti presagata zlasti kadrovske-tehnične, finančne in uvozne možnosti investitorja pa tudi širšega gospodarstva. Poudarila je, da bi morali bolje izkoristiti sedanje zmogljivosti in predlagala, naj bi proizvodnjo velikoserijskih delov organizirali v že obstoječih zmogljivostih v Novem mestu, za Mirno pa naj bi razmislili o minimalni preumeritvi drugih programov IMV.

Nič čudnega, da so delavci mirenske IMV ogorčeni ob taki odločitvi, ki ogroža sanacijo, obstoj in razvoj njihovega tozda ter socialno varnost 420 zaposlenih. Gnev je še toliko večji, ker so v okviru iskanja najboljših rešitev za sanacijo celotne IMV očitno že tretje ostali praznih rok.

Pitati mnogo več živine

Janez Zemljarič med kočevskimi kmetijci — Zemlje za živinorejo dovolj, potrebujejo pa denar za hleve

KOČEVJE — Predsednik republiškega izvršnega sveta Janez Zemljarič, predsednik republiškega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Milan Knežević in predsednik republiške gospodarske zbornice tov. Frelih so minuli petek obiskali Koprivnik, kjer so se s predstavniki Združenega KGP Kočevje pogovarjali o možnosti za povečanje reje živine.

Na območju Koprivnika so lani očistili grmovja pašnike, na katerih zdaj pasejo 200 pitancev, 50 pa jih rede še v hlevu. Gostje so se predvsem zanimali, za koliko je možno povečati stalez živine na Kočevskem in kako se obnese tak način paše, kot ga imajo v Koprivniku, ko je živina skozi vse leto — razen pozimi — na paši.

Program razvoja kmetijstva Združenega KGP Kočevje predvideva, da je možno stalez pitane živine na Kočevskem zvišati s sedanjih 3.500 glav na 5.000 glav, za kar je na voljo dovolj primerne zemlje. Za to povečanje pa je potreben denar, ki ga pri Združenem KGP nimajo, in sicer predvsem za gradnjo hlevov, silosev in drugih objektov ter za opremo oz. stroje. Pri Združenem KGP lahko zagotovijo iz svoje proizvodnje na leto okoli 300 telet za pitanje, če pa bi število pitancev na leto hitreje povečevali, bi morali teleta oz. mlado živino pripeljati od drugod.

J. PRIMC

POLETNI KROS V DOBLIČAH

Krajevna skupnost Dobljče—Kanižarica organizira letos že drugi poletni kros v počastitev svojega krajevnega praznika. Kros bo 24. julija s startom ob 8.30 uri, na njem pa bodo lahko nastopili tekmovalci vseh starostnih kategorij. Prijave zbira do četrta, 21. julija, Cvetka Banovec iz Blatnika pri Črnomlju.

O vsem tem je kolektiv razpravljal na četrtkovem zboru delavcev, kjer je odločno protestiral proti odločitvi, ki postavlja pod velik vprašaj sanacijo mirenskega tozda IMV. Poleg tega ne gre prezreti, da je nova tovarna oz. proizvodnja velikoserijskih delov terminsko vezana na Renault, ki je pripravljen vložiti vanjo skoraj tretjino potrebnih sredstev ter dati v najem opremo.

Z. LINDIČ—DRAGAS

Telefon bo zvonil v vsaki drugi hiši

Za praznik KS so dobili Dobovčani novo telefonsko centralo

DOBOVA — Tukaj so v nedeljo, 10. julija, odprli najodobnejšo Iskrino avtomatsko telefonsko centralo z računalniškim vodenjem. Nova ATC ima 576 možnih priključkov in jo bodo lahko neomejeno širili. Za krajevno skupnost z 800 gospodinjstvi je to velik dosežek, saj bo v nekaj dneh zvonil telefon v vsaki drugi hiši. Vrednost centrale in napeljave cenijo na okoli 40 milijonov dinarjev.

Nedeljo so Dobovčani izpolnili še s svečano sejo skupščine KS in vaškimi igrami ter tako zaključili niz prireditev v počastitev krajevnega praznika, 7. julija. Na svečani seji so podelili priznanja KS, pronasta priznanja OF, priznanja Rdečega križa in priznanja turističnega društva. Pohvalo so izrekli uredniškemu odboru Braid, ki je najbolj brano glasilo v njihovi KS.

Popoldanske igre so privabile v Dobovo veliko gledalcev in navijačev.

Zmagala je ekipa Velikega Obrežja.

Tudi poginuli prašiči niso okužili Kolpe

Analize vzorcev vode kažejo, da je Kolpa še naprej primerna za kopanje

Že pred časom smo v našem listu objavili sporočilo novo-meške uprave inspekcijjskih služb o tem, da primeri tifusa, ki so se pojavili na hrvaški strani, niso ogrozili reke Kolpe in da je ta torej še nadalje povsem primerna za kopanje. Tokrat pa so se, nedolgo zatem, po Beli krajini vnovič pričele širiti govorice o zastrupljeni Kolpi. Slo naj bi za onesnaženje, ki so ga povzročili poginuli prašiči, ki jih je tok Kolpe nosil s seboj.

Tudi tokrat smo pojasnilo poiskali pri upravi inspekcijjskih služb, ki je že imela tudi rezultate analize najnovjših odvzetih vzorcev vode. Kopalci si po le-teh lahko oddahnejo. Resda so po Kolpi pri Podzemlju pred dnevi plaval poginuli prašiči, težki okoli 50 kilogramov, ki pa so jih potegnili na suho in zakopali. Ta dogodek je tudi zakrivil nove govorice o zastrupitvi Kolpe, vendar rezultati opravljene analize kažejo, da je voda še naprej primerna in neškodljiva za kopanje, nikakor pa ni za pitje. V Kolpo torej kar brez skrbi, čeprav nekateri zadnji dogodki vendarle kažejo, da se moramo za ohranitev te zadnje čiste reke pri nas veliko bolj potruditi.

B. B.

Posavski načrti so prezrti?

Amandmaji medobčinske gospodarske zbornice k republiškem srednjeročnemu planu

BREŽICE — Medobčinska gospodarska zbornica za Posavje je v koordinaciji z izvršnimi sveti vseh treh posavskih občin na posvetu, ki je bil 7. julija v Brežicah, predlagala odboru udeležencev dogovora o temeljnih družbenega plana Slovenije za obdobje 1981—1985 amandmaje k predlogu sprememb in dopolnitev te listine.

Glede na to, da je napeljava plina obšla Posavje in da imajo veliki porabniki, kot je na primer tovarna Djuro Salaj, zagotovljen lignit le do leta 1985, predlagajo, da se do leta 1985 izvedejo priprave za eksploatacijo premoga v Globokem. Tako bi upoštevali tudi nujen prehod z industrijske uporabe mazuta na druge energetske vire.

Posavci menijo, da bi morali pomensko navesti vse tiste proizvodne objekte, ki naj bi jih pričel graditi ali pa se bodo zanje začele priprave v tem srednjeročnem obdobju. Pri tem mislijo zlasti na pričetek gradnje savske verige elektrarn, na hidroelektrarno Vrhov in Boštanj.

Hkrati z navedbo načrtovanega poseka lesa 18,85 milijona kubičnih metrov bi kazalo poleg potrebnih investicijskih vlaganj navesti še druge ukrepe, povezane predvsem s posekom v privatnih gozdovih. Doleg je veliko zasebnih lastnikov gozdov odklanjalo posek.

Naposled bi morali v Sloveniji konkretnije in smiselneje opredeliti naloge pri pripravi za organiziranje enotne zdravstvene rizične skupnosti v republiki. Zoper to so še, zvečine, prav razvitejšie občine.

Zanimivo je, da v seznamu naložb za povečanje pridelave hrane za domačo oskrbo ni naložbe krškega Mercatorja — Agrokombinata v pra-

šičjo farmo z letno zmogljivostjo 30.000 prašičev. Ker se je ta naložba že začela, je republiški spreminjeni in dopolnjeni srednjeročni plan vsekakor ne bi smel prezreti.

P. PERC

DA NE BO „DEŽURNEGA KRIVCA“

BREŽICE — Spreminjanja družbenoekonomskih odnosov v brežiškem Zdravstvenem centru ne bo moč doseči drugače kot tako, da bodo družbenopolitične organizacije v tem centru stalno odgovorne za preverjanje in sankcioniranje odgovornosti. Tako ne bo „dežurnega krivca“ marveč bosta vsak samoupravni organ in vodilni delavec morala vedeti, kakšno vlogo in odgovornost imata za ozdravitev razmer, je bilo med drugim poudarjeno na zadnji seji predsedstva OK SZDL.

VREME

Toplo vreme z občasnimi krajevnimi plohami se bo nadaljevalo do konca tedna.

Posojil pravzaprav ni več

Dobre 4 milijarde dolarjev novih posojil se kaj lahko sprevržejo v usodno breme — Kreditorji so od Jugoslavije zahtevali dodatna zagotovila — Že drugi predah —

Če ne bomo ravnali kar najbolj pametno in učinkovito, se bodo nova posojila v višini 4,2 milijarde dolarjev samodejno sprevrжела v novo breme, pod katerim bi gotovo morali dokončno kloniti. Nova posojila Jugoslaviji potemtakem pomenijo le kratek predah, med katerim bi se morali organizirati tako, da bomo sposobni poravnati svoje obveznosti, hkrati pa proizvodnja in življenjski standard ne bosta preveč upadla.

Jugoslavija se je v zadnjih nekaj letih, žal, pridružila skupini najbolj zadolženih držav, saj je naš dolg v tujini presegel 19 milijard dolarjev. Lani smo glavnic in obresti bolj ali manj redno vračali. Vrnili smo okoli 4,5 milijarde dolarjev dolgov, kljub temu pa smo bili prisiljeni sorazmerno velike obveznosti prenesti v letošnje leto. Poleg tega bi morali letos vrniti še dodatnih 6 milijard dolarjev. Eno z drugim bi bil prevelik zalogaj, zato so nam tuji kreditorji v januarju za šest mesecev odložili odplačevanje glavnice, obtem pa so stekli pogovori o novem svežnju posojil, ki naj bi Jugoslaviji omogočil preusmeritev v izvoz ter redno odplačevanje doslej najetih dolgov. Gre za 4,2 milijarde dolarjev.

Če pogledamo resnici v oči, teča denarja pravzaprav ni več. Največji del je namreč namenjen za odplačilo tistega, kar bi morali poravnati do letošnjega januarja in do danes. Okoli 1,5 milijarde, kolikor ostane od vsote, ki jo nekateri imenujejo „vroč denar“, bi morali uporabiti za nekatere kratkoročne obveznosti in za formiranje deviznih rezerv, ki so danes daleč od vsote, ki smo jo v boljših časih imenovali minimum. Poleg tega naj bi dobili še 1,6 milijarde dolarjev blagovnih posojil in 600 milijonov dolarjev tako imenovane tretje tranše od Mednarodnega monetarnega sklada. Petino

vrednosti blagovnih posojil naj bi uporabili za notranjo porabo (nakup jedilnega olja in še nekaterih življenjsko važnih proizvodov), vse ostalo pa naj bi bil reprodukcijski material, namenjen za proizvodnjo za izvoz.

Zaradi slabih izkušenj z nami so partnerji za novi kreditni sveženj zahtevali dodatna zagotovila. Nekatera niso bila sprejemljiva, zvezna vlada je po dolgotrajnih pogajanjih uspela doseči, da so obveljali le tista, ki so v mednarodnem finančnem poslovanju bolj ali manj normalna. Ne glede na vse pa so izredno ostra.

Za redno odplačevanje dolgov bo morala jamčiti država, garantirala bo s svojim imetjem v tujini. Če bomo z odplačilom zamudili 15 oziroma 30 dni, bo tuji partner imel pravico zapleniti naše ladje, letala in podobno premoženje. Sodne spore bodo reševali po ustreznih predpisih ameriške zvezne države New York. Če bo en sam dolžnik zamudil s plačilom dolga, bo tuji partner lahko umaknil celotno posojilo, ob denar bi torej bili tudi tisti, ki sicer redno izpolnjujejo svoje obveznosti.

Marsikdo se sprašuje, zakaj smo privolili v takšne pogoje. Odgovor je oster kot nož: druge izbire ni bilo. Če ne bi dobili teh posojil, bi morali enostransko razglasiti moratorij in nato zahtevati splošno reprogramiranje dolgov. To pa bi po analizah za

lefos pomenilo: padeč proizvodnje za 5 do 8 odstotkov, zmanjšanje družbenega proizvoda za 5 do 6 odstotkov, poslabšanje življenjskega standarda za 15 odstotkov več, kot je sicer načrtovano za letoš (7 odstotkov), povečanje nezaposlenosti za 20 odstotkov itd. In vse to dve tri leta zapored.

Ni preostalo nič drugega kot nam novega kreditnega paketa. Pogoji, ki so nam jih postali tuji finančni partnerji, pa, kot že rečeno, predvidevajo možnost, da zaradi nemarnosti ali nerestnosti enega samega dolžnika propadejo celotni kreditni aranžmani (zaradi tega je zbor republik in pokrajin zvezne skupščine na burnem nočnem zasedanju sprejel mehanizem, ki zagotavlja, da bo vsak dolg poravnani. Svet denarja je brez milosti in sentimentalnosti.

Novo predpise, ki jih v kuloarskih krogih imenujejo „nacionalizacija deviz“, pri čemer so mišljene predvsem republiške devize, nekateri (predvsem prizadeti) že obravnavajo v kritični luči. Kot glavno pomanjkljivost navajajo dejstvo, da mehanizem v skrajni konsekvenci socializira dolgove vsakogar. Navaja državo Jugoslavijo kot končno plačnico vsakršnih dolgov.

Na koncu tega ne ravno veselega pisanja je treba zaradi resnice in javnosti, ki jo vedno pravočasno obvesti, kdaj bo treba dodatno nastaviti pleča ali odpreti denarnico, povedati, da gre ob novem svežnju posojil že za drugi predah, ki smo ga dobili od naših družabnikov v tujini. Prvega smo si namreč zagotovili že s tem, da so nam letos najprej do 27. junija, potem pa do 27. julija odobrili maratorij za odplačilo glavnice plačilu zapadlih dolgov. Resnica je, žal, da predaha kljub odložitvi plačila nismo izkoristili, ni nam uspelo povečati proizvodnje in izvoza in tudi ne zbrati pičlih 140 milijonov dolarjev za plačilo obresti. Naš notranji gospodarski mehanizem in mehanizem naših notranjih odnosov sta spravila jugoslovansko gospodarstvo v položaj, da se niti tedaj, ko ni treba vračati dolgov, ni sposobno reproducirati. Besede predsednice ZIS Milke Planinc o veliki odgovornosti za usodo države so morda dramatične, vendar, žal, resnične. Nove pogodbe in posojila namreč sami po sebi niso nikakršno jamstvo, da ne bo drugi predah obrodil enakih uspehov kot prvi.

Prilpil: M. B.

KJE SO DELAVCI IN OBRITNIKI

SEVNICA — Združenje obrtnikov sevnške občine je konec junija povabilo obrtnike in pri njih zaposlene delavce na skupen sestanek. Zeleli so, da bi slednjič zaživel sklad za dopolnilno izobraževanje delavcev. Sklic se ni posrečil, saj je od več sto vabljenih do konca sestanka prišlo le 21 ljudi.

Delo je premalo cjenjeno

Dr. Rudi Kropivnik in Jože Sintič govorila aktivu kočevske občine — Podpovprečni proizvodni rezultati

KOČEVIJE — O sedanjem gospodarskem trenutku Slovenije in Jugoslavije sta 7. julija govorila razširjenemu političnemu aktivu Kočevja podpredsednik republiške gospodarske zbornice dr. Rudi Kropivnik in član predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Jože Sintič. O položaju v občini pa je komunistom in sindikalnim delavcem govoril predsednik občinskega izvršnega sveta Staneta Letonja.

Iz izvajanj vseh je bilo čutiti, da je gospodarski položaj res težak in da bo tak še 5 do 7 let. Iz težav se lahko rešimo s skupnimi močmi, napačno pa bi bilo, če bi vsak iskal izhod le zase. Moramo zaupati, da smo jih sposobni rešiti. Pri obravnavi bližnjih polletnih periodičnih obračunov je treba še posebno pozornost posvetiti materialnim stroškom oz. stroškom poslovanja. V kočevski

občini pomeni znižanje materialnih stroškov samo za odstotek skoraj toliko, kot znašajo vsi prispevki za SIS družbenih dejavnosti. Seveda pa je treba dati poudarek tudi na inovacije, boljše izkoriščanje delovnega časa itd.

Položaj gospodarstva kočevske občine je zelo resen, saj dosega kočevsko gospodarstvo občutno slabše rezultate, kot je povprečje v republiki. Od več sklepov in stališč občinskega izvršnega sveta naj tokrat ponovimo le dva: delovne ljudi in občane je treba o vseh težavah pošteno informirati in tudi hitreje, saj bodo le tako lahko ustrezno ukreпали kot samoupravljajci; kadrovska politika v občini je porazna, kar ustvarja težave in spore.

Sestavek naj zaključimo z mislijo predsednika Staneta Letonje: „Pomagajmo tistim, ki cenijo delo in naš samoupravni sistem! Vse preveč veljave imajo namreč še vedno tisti, ki malo delajo in veliko govore.“

J. PRIMC

Delovna akcija in poceni dopust

Delovni tabor Trebče 83 bo drugačen kot običajne mladinske brigade

BISTRICA OB SOTLI — Od 17. julija do 6. avgusta bo v brigadirskem naselju v Bistrici ob Sotli mladinska delovna akcija „Spominski park Treb-

če“. Udeleženci akcije bodo gradili kanalizacijo v Bistrici ob Sotli in urejali Spominski park Trebče, lahko pa bodo pomagali krajanom tudi pri drugih delih.

Ta delovni tabor bo drugačen kot običajne delovne akcije. Edina omejitev za udeležence je zdravstveno stanje, prijavitelj pa se lahko posamezniki, družine, družbene organizacije in društva ter druge skupine ljudi ne glede na starost in spol. Že v prijavnici lahko napišejo svoje potrebe in predloge za poprestritev aktivnosti. Udeleženci bodo organizirani v delovne skupine za opravljanje posameznih del, ne pa v običajne delovne brigade. Namesto brigadnega organiziranja bo v tej akciji samoupravno organiziran zbor udeležencev, ki bo odločal o programu dela in življenja v taboru.

Vsak si bo lahko sam izbral program aktivnosti v delovnem in prostem času. Tudi razpored spanja, dela in drugih aktivnosti bodo udeleženci urejali na podlagi lastnih želja in potreb. Lahko se bodo vključili v plavalni, lokostrelski, fotografski, radioamaterski in druge tečaj, ali pa obiskovali izletniške kraje v okolici. V okviru tabora bodo delali tudi mentorji, animatorji in vodiči.

Na taboru bo možno sodelovati tudi za krajši čas, vendar ne manj kot sedem dni. Po končanem bivanju bodo udeleženci dobili spominska priznanja in nagrade krajanov. Mladinski delovni tabor Trebče '83 je ugodna prilika za vse tiste, ki želijo poceni, prijetno in aktivno preživeti počitnice.

PRVI V VOJAŠKI SUKNJI — Zdenka Avbar in Jožica Volčjak sta v novomeški občini prvi dekleti, ki ju je sekretariat za LO poslal na prostovoljno služenje vojaškega roka. (Foto: J. P.)

Dekleti med vojake

Zdenka Avbar in Jožica Volčjak že služita vojaški rok v Beogradu in Skopju

NOVO MESTO — „Ni kaj, velja enako kot za fante“, je

minuli ponedeljek ponosno povedala Zdenka Avbar, ki se je skupaj z Jožico Volčjak prva javila na prostovoljno služenje vojaškega roka. Tako se je prvič zgodilo, da je novomeški sekretariat za ljudsko obrambo poslal pozive dekletom. Zdenka je v tem času že v vojaški suknji v Beogradu, njena devetnajstletna prijateljica pa v Skopju.

Jožica in Zdenka sta prvi od dvaindvajsetih deklet, ki sta se javili v akciji OK ZSMS in OK SZDL Novo mesto. Obe sta že zaposleni. Jožica je prodajalka časopisov in je končala trgovsko šolo, Zdenka pa dela v Krki, tovarni zdravil. Njun vojaški stan bo res krajši, saj se bosta vrnili že čez slabe 3 mesece, pa vendar bosta v tem času lahko dodobra spoznali vojaško življenje, delo in naloge. Radi bi poizkusili, ali je res težko biti vojak, kot pravijo nekateri „fante“, sta povedali. Obe bosta služili v pehoti v enoti za zveze, čeprav si je Jožica močno želela v mornarico, vendar se ji želja zaradi roka odhoda in službe ni uresničila.

NAŠA ANKETA

Odgovornost, to je velika beseda, ki stoji zapisana v premoženem našem dokumentu, beseda, ki doni z govorniških odrov, iz radijskih, televizijskih in časopisnih poročil, ki pa je vendar v naši vsakdanji praksi pogosto neoprijemljiva, brez imena in priimka, kadar gre za ljudi na odgovornih (?) položajih. Posebno kočljiva stvar je moralna odgovornost, ki bi morala rasti hkrati s siceršnjo odgovornostjo. Ljudje so dandanes, ko pritisakajo na nas težavne razmere, še posebno občutljivi na vse, kar je povezano s tem. Kaj menijo?

NEVENKA IPAVEC, vodja splošne službe v knjižarskem rudniku: „Ze zaradi tega, da bi ljudje imeli več zaupanja v naš sistem, bi morali dosledno speljati vprašanje odgovornosti. Pri zlorabah položaja velja dosledno javno objavljati imena kršilcev. In obojam tudi privilegije. Za posebne zasluge in izredno delo imamo pri nas priznanja in odlikovanja, ne pa privilegijev!“

BORIS ZAJC, sekretar sindikatov dejavnosti pri občinskem svetu ZS Novo mesto: „Odgovornost imamo pri nas zelo dobro opredeljeno,

tudi kolektivno, ki pa je ne gre razumeti kot neodgovornost posameznikov. Ljudje na vodilnih položajih imajo več priložnosti, da skrenejo. Odvisno je od posameznika, koliko je pošten. Nisem za špartansko disciplino, vendar bi moral vsakdo vsak dan odgovarjati za svoje delo. Uveljaviti bi morali odpoklic za vse odgovorne funkcije. Vsakdo, ki dela napake, bi moral zleteti s funkcije!“

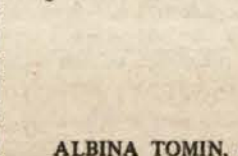

LUCJAN REŠČIČ, slikar iz Trebnjega: „Kot slikar sem javno odgovoren za vsako delo, kar spričuje tudi moj podpis na slikah. Tako

je moje delo podvrženo kritiki in mnenju javnosti in od tega je odvisna tudi usoda mojega dela. Pri mnogih naših družbenopolitičnih delavcih in ustvarjalcih pa te neposredne odgovornosti ne vidim, saj se pogosto skrivajo v anonimnosti. To ni prav!“

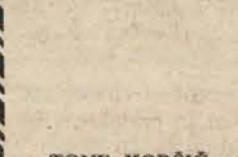
PETER RAKAR, odstranjevalec napak v sevnški ATC: „Delavci odgovarjamo za povsem določene stvari. Svoje naloge moramo opraviti vestno in hitro. Žal povsod v družbi ni tako. Osebnost me zelo moti: prekupčevanje z živino. Kaj res ni nihče odgovoren za sprejete dogovore?“

ALBINA TOMIN, sekretarka občinske Zveze prijateljev mladine Brežice: „Premalo smo konkretni, ko gre za odgovornost. Vrtimo se kot mačka okrog vrelke kafe, kadar gre za moralno odgovornost. Ne morem razumeti — sem že 33 let komunistka — da je na spisku privilegiranih kupcev renaultovih osemnajstic tudi Z. Dragan, podpredsednik ZIS. On je intelektualec in dobro ve, v kakšnem položaju smo.“

MARJETKA SEVER, učiteljica v Betinem izobraževalnem centru: „Vsak bi moral biti za tisto, kar dela in za kar je plačan, neposredno odgovoren. Odgovornost brez imena in priimka ni odgovornost, marveč skrivništvo. Žal je večkrat tako, da so tisti, ki bi morali biti najbolj odgovorni, najbolj skriti. Prava odgovornost krepi zaupanje v človeka in njegovo delo. Ljudje so zelo občutljivi, če imajo določeni posamezniki očitne privilegije. To so zlorabe, ki bi jih bilo treba postaviti pred javnost Malega človeka za drobne prekrške z inenom objavijo v časopisih, tiste, ki počenjajo velike barabije in povzročajo veliko družbeno škodo, pa le s kratkicami.“

TONE KORŠIČ, agronom v Agro-kombinatu Krško: „Mladi smo še posebno občutljivi na razne privilegije in zlorabe položajev, kar praviloma počno starejši; med njimi so nekateri tako dvojni, da nam eno govorijo, drugo pa delajo. Menim, da bi moralo biti manj zakulisnih igrice in bi jih bilo, če bi odgovornost za delo in početje speljali dosledno. Tudi vplivne posameznike je treba imenovati z imenom; če gre za resnico, kdo bi se bal zamere?“

JOŽE OŽBOLT, upokojenec iz Kočevja: „Sprasujem se, kdaj bo konec izogibanja odgovornosti s strani posameznikov, ki se skrivajo pod plašč samoupravljanja takrat, ko je treba za nepravilnosti odgovarjati. Jasno je, kdo je za kaj plačan in za kaj odgovarja. Razsodbe o tem naj bi izrekli ustreznimi organi, ne pa vrana vrani! Pri nas se dogaja, da eden ščiti drugega; to po moje pomeni že kar sabotažo.“

Ljubljansko pismo

Trajni uspehi lahko rastejo samo iz znanja

Škodljivi voluntarizem

Pri iskanju poti za izhod iz sedanjih težavnih gospodarskih in družbenih razmer premla upoštevanje znanstvena dognanja. Ob vse večjih pravicah delovnih ljudi, ki si kot samoupravljajci ustvarjamo svoj današnji in jutrišnji dan, je sleherno zaostajanje v znanstveno-raziskovalnem delu še toliko nevarnejše, ker vodi k odločitvam „na pamet“, k premla premišljenemu ukrepanju. „Prevlada takšnega ravnanja pa delavskemu razredu zapira perspektivo; jemlje mu torej tisto, kar je bilo vselej njegova moč.“

Zavest o potrebi znanja in izobrazbe, o potrebi višje kulture medčloveških odnosov, dandanes ni več zgolj zavest redkih proseljencev, marveč raste iz neposredne praktične izkušnje delovnih ljudi v našem socialističnem samoupravnem sistemu. Tu ne gre samo za zahteve modernih tehnoloških procesov, ki terjajo od neposrednega proizvajalca višjo delovno kulturo in višjo strokovno kvalifikacijo. Dosedanja praksa našega delavskega in družbenega upravljanja zgornjo prča o tem, da sta učinkovitost in uspešnost našega socialističnega samoupravnega sistema neločljivo povezani z znanjem in kulturno ravni samoupravljajcev in da je od te ravni v veliki, če ne celo v odločilni mieri odvisno nadaljnje utrjevanje razvoja socialističnega samoupravnega sistema, njegova dokončna zmaga.

Ceprav se načelno v besedah vsi zavedamo pomena znanja in inventivne dejavnosti delavcev za razvoj proizvodnih sil naše družbe, pa v praksi ne izražamo kaj prida poslušna za uveljavitev in nagrajevanje inovacijskih dosežkov. Nič čudnega, če zato v razširjeni reprodukciji in v proizvodnji prevladuje povečevanje proizvodnje in dohodkov le z novimi naložbami, z zaposlovanjem novih delavcev, ne pa zaradi iznajdb in tehnoloških izboljšav. Takšne razmere pa zavirajo prehod na pridobivanje večjih dohodkov predvsem s kakovostnimi elementi razvoja, hkrati pa omogočajo razrašanje številnih negativnih pojavov, kot so poviševanje dohodka z novimi cenami, nebrzdana rast stroškov itd., kar vse nenehno povečuje inflacijo in nered v gospodarstvu.

Praksa v organizacijah združene dela kaže, da je uvajanje ustvarjalnega dela v proizvodnji in inoviranje proizvodnje uspešno predvsem tam, kjer se poslovodni organi osebno in neposredno zavzemajo za to. Kjer pa koristnim novostim v proizvodnji nasprotujejo, uveljavljajo ustvarjalno delo kvečjemu kot svojo službeno dolžnost, oziroma kupujejo raje tujo tehnologijo.

Združevanje dela in sredstev ne more biti uspešno, če se v proizvodnji ne vključujejo delavci kot ustvarjalne osebnosti tako, da se z ustrezno notranjo organizacijo dela in z odnosi pri razporejanju in delitvi razvijata njihova ustvarjalnost in delovna pobuda ter meri njihov prispevek k uspehu skupnega dela in pridobivanja dohodka, piše v zakonu. Na to določilo pa, žal, zelo radi pozabljamo, in to ne brez ekonomske škode.

VINKO BLATNIK

PRISPEVKI ZA NAKUP MEDICINSKE OPREME

BREŽICE — V sklad za nakup medicinske opreme so prispevali: Marija Haering iz Brežic 500 din, Anica Kostanjšek iz Brežic 1.723 din, OOS Prevoz Brežice 1.500 din namesto venca Jožetu Podlogarju, 1.500 din namesto venca Ferdinandu Bahu, 1.500,00 din namesto venca Slavku Petelinu, 1.500 din namesto venca Ivanu Krajačiču, DO Elektro Celje — TOZD Elektro-distribucija Krško 2.500,00 din namesto venca Janezu Doišku in skupna str. sl. SIS družbenih dejavnosti Brežice 1.500 din namesto venca Ratku Giliću.

Kmetijstvo

NEIZPOLNJENA ZADOLŽITEV

RIBNICA – Po republiškem nadržtu bi morali v ribniški občini letos pogodbeno posejati pšenico na 40 ha, na 30 ha pa posaditi krompir. Kmetje s kmetijsko zadrugo niso sklenili niti ene pogodbe. Kmetijska zadruga in SZDL sta propagirala akcijo za pogodbeno sejanje pšenice in saditev krompirja preko zborov občanov. Zadruga je ponujala kmetom spodbudno možnost. Pogodbeni pridelovalci bi dobili brezplačno seme in po 500 kg umetnih gnojil za hektar. Uspeha akcije pa ni bilo.

Kljub temu so kmetje v ribniški občini sejali pšenico in sadili krompir, podobno kot tudi že vsa prejšnja leta, vendar se niso hoteli s pogodbenimi vezati, da bi pridelovali za prodajo.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

NOVO MESTO – Čeprav je obnavljanje novomeške tržnice precej skrajšalo prodajni prostor predvsem za občasne stojnice, se obiskovalci kljub temu v zadnjih dneh skorajda ne morejo pritoževati nad ponudbo sadja in zelenjave. Paradižnik je na voljo po 70 dinarjev za kilogram, za papriko je treba odšteti 130 dinarjev, za kilogram stročjega fižola 100 dinarjev, na voljo pa je tudi precej kumar, rdeče pese, novega zelja itd. Breskve so od 50 do 60 dinarjev, marelice po 80 dinarjev. Kilogram jabolok stane 60 dinarjev, domače kresničke pa se dobe celo za 15 dinarjev.

Sejmišča

NOVO MESTO: V ponedeljek so prodajalci na sejmu pripeljali 230 prašičev, 170 starih od osem do deset tednov, 60 pa starih od deset do dvanajst tednov. Prodali so jih 150, čeprav se je cena pujskov zvišala za 500 din. Prignali so tudi 26 glav živine in jih prodali 19. Cena volov je bila od 130 do 140 din za kilogram, cena krav pa 80 do 100 din za kilogram. Cena mlade živine je bila 140 din za kilogram.

BREŽICE: V soboto so na sejmu pripeljali 324 prašičev, starih do tri mesece. Prodali so jih 194 po 240 – 250 din za 1 kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Kumaricam se vedno mudi

Dolenjci tu nismo zelenci, saj imamo s pridelovanjem kumaric za potrebe industrije že precejšnje izkušnje, kar pa ne pomeni, da smemo biti gluhi za dober nasvet. Kmetijski inštitut Slovenije nam je poslal nekaj strokovnih priporočil, ki jih zato na kratko povzemamo v tej rubriki.

Če je poletje običajno toplo, je male kumarice treba obirati že v začetku julija, kmalu po cvetenju. Kot je pridelovalec dobro znan, smejo imeti prvovrstni plodovi le do 6 cm dolžino, do 9 cm dolge uvršča predelovalna industrija, v drugi razred, do 12 cm dolge pa v tretji, le-teh pa industrija običajno sploh ne odkupi. Zatorej se je treba poudariti in obirati čimprej, po možnosti vsak dan, zlasti če je vreme toplo.

Obiranje je kaj zamudno delo, pa četudi kumarice vzgajamo na mreži, kjer je delo malo hitreje, a precej manj naporno. Računa se, da je v povprečju mogoče obrati le 6 kg prvovrstnih kumaric na uro, drugorazrednih 10 do 15 kg in tretjerazrednih do 25 kg. Če pridelovalec ne doseže pridelka nad 25 ton na hektar in če od tega ni vsaj 40 odstotkov v prvem in 40 odstotkov v drugem razredu, pridelovanje ni dovolj donosno, trdijo kmetijski pospeševalci.

Naslednje delo je prebiranje. Če ni v neposredni bližini vsaj 5 ha nasadov, se prebiralni stroj ne izplača in je treba delo opraviti na roke. To je pri nas običajno. Kumarice je priporočljivo obirati na prebiralni mizi z ograjenimi stranicami, s čimer je mogoče doseči večji delovni učinek.

In še nečesa ne smejo pridelovalci pozabiti ob obiranju. Vsakih 10 dni je treba posevek poskropiti z žvepljenimi pripravki, denimo s cosanom, saj bi sicer nevarna pepelasta plesen lahko zelo ogrozila pridelovanje, o čemer so se nekateri že prepričali. Skropivu je priporočljivo primestati podlistno gnojilo folifertil.

(Inž. M. L.)

Zakaj ne obnavljamo nasadov?

Inž. Lombergar: „Škoda, da se Dolenjci ne lotite obnove dotrajanih sadovnjakov“

Ranih sort sadja smo vajeni le s sončne Primorske, četudi bi lahko uspevale tudi v nekaterih drugih krajih Slovenije, za kar že obstajajo dokazi. Denimo pri pridelovanju jabolok, kjer ne gre le za vsem znano občutljivo sorto beličnik, marveč za nove, trpežnejše zgodnje sorte.

Na kmetiji Vincenca Medveda v Koreni v Slovenskih goricah, torej precej severneje od naših krajev, so lepo rdeče obarvana jabolka začeli obirati že 23. junija. „Oče in sin kar ne moreta spati, če slišita za kako novo sorto, ki je še nimata v sadovnjaku,“ je pohvalil njuno vneto inž. Franc Lombergar z mariborskega kmetijskega zavoda, ki se je ponudil za vodilca kmetijcem in funkcionarjem s celjskega območja in Dolenjske, članom iniciativnega odbora

za ustanovitev skupnosti za boj proti toči, ko so se mudili v severovzhodni Sloveniji na strokovnem ogledu.

Inž. Franc Lombergar: „Izbor posajenih dreves na Medvedovi kmetiji omogoča skladno obiranje ob dozorevanju, da delo zmore družina.“

Kmetija Medvedovih ima nekaj nad štiri hektare intenzivnih nasadov jablan. Lani so neposredno iz sadovnjaka prodali zadrugi kar 12 vagonov prvovrstnih jabolok in čeprav je bilo zaradi obilne letine marsikje težko s prodajo, v njihovem sadovnjaku ni ostal niti en sam neprodan kilogram. Ob uspevanju sadjarstva je sin zapustil celo tako donosen poklic, kot je šoferški.

Inž. Lombergar ni navdušen nad ravninskimi plantažami, četudi imajo te nesporne tehnološke prednosti. Ko pa imamo toliko hribovske zem-

lje, na kateri bi lahko pridelovali prvovrstno sadje! „Škoda, da tudi pri vas na Dolenjskem ne obnavljate starih, dotrajanih sadovnjakov in izgubljate dragocen čas, ki ga zahteva tako delo,“ je skoraj očitajoče dejal inž. Lombergar, ne da bi čakal na izgovore.

A. Z.

ODKUP TEČE

SEVNICA – Pri temeljni organizaciji kooperantov sevnškega kmetijskega kombinata imajo v načrtu da bodo letos odkupili 150 ton pšenice. Žetev in tudi sočasni odkup sta od minulega tedna v polnem teku. V ponedeljek so odkupili že 40 odstotkov predvidenih količin krušnega žita. Na desnem bregu Save bo mlačev kasnejša, ker okrog 70 odstotkov njiv zanjejo s snopvezalkami.

PRAŠIČI S HRVAŠKEGA

SEVNICA – Redni sejmi v Sevnici so se spremenili v prave svinske sejme, saj ni na spregled niti ene glave govedi. Zanimivo je, tako je bilo tudi v soboto, da vozijo sem tovornjake s prašiči celo iz Hrvaške. Veterinarska služba ima nad prometom natančen pregled, saj mora biti vse v redu s cepljenji in papirji. Malokdo na sejmu govori o ceni za kilogram, temveč zaokrožuje kar na sto starih jurjev. Tako so bili mali pujski cenjeni po pet tisočakov (novih sevel!), le malce večji po 7.500 dinarjev.

Manj dela za več mesa

Na Blatniku se je začela pasti plemenska in pitana živina članov pašne skupnosti – Brigade čistile pašnike

ČRNOMELJ – V okviru slovenskega makroprojekta 2, ki vključuje usposabljanje in izkoriščanje hribovskih pašnikov, so pretekli mesec tozdr živinoreja črnomaljske kmetijske zadruge in kmetje iz te občine ustanovili pašno skupnost Blatnik, prvo te vrste v občini. V okviru te skupnosti se bo na hribovskih zapuščenih pašnikih na Blatniku vsako leto od pomladi do jeseni paslo okrog 200 juvev in telic, v ustanavljanju pa je tudi pašna skupnost za ovce.

Sedaj se na 100 ha površin pase 60 glav živine, last 25 kmetov in tozdra živinoreja, ko pa bodo na kmetijski zadrugi prešli še dodatno količino zdravil proti parazitom, se jim bo pridružilo še 140 glav. Četu-

da bodo odslej bolj intenzivno izkoriščali travno rušo na Blatniku, bo imela tudi živina, ki se bo pasla na tistem področju, boljše plemensko vrednost. V zadrugi namreč ugotavljajo, da ostajajo mnoge krave jalove, ker se premalo gibljejo na soncu in dobivajo premalo vitaminske hrane. Poleg tega pa bo tudi kilogram prirast za kmeta veliko cenejši, saj je pri tem človeška delovna sila skorajda nepotrebna.

Da bi čimbolj izkoristili travno rušo, so v okviru kmetijske zadruge začeli ustanavljati tudi pašno skupnost za ovce. Pretekli teden so trije kooperanti že pripeljali na Blatnik več kot 100 ovac.

M. BEZEK

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Dobersek

Stekleničenje?

Stekleničenje vina, ki ga vsiljuje 51. člen pravilnika o kakovosti vina, ni gospodarsko utemeljeno, saj povečuje prodajne stroške, ne daje pa jamstva, da se s tem postopkom uestezno zboljšuje kakovost potrošnih vin. Zagovorniki stekleničenja vina pa poleg nepotrebnega draženja vina in premajhne zmogljivosti obstoječih polnilnic vina pozabljajo, da steklenice primanjkuje, obenem pa očitno ne vedo, da v svetu steklenica ni več edina posoda za promet manjših količin vina.

V Delu je bila decembra lani objavljena krajša vest, da bodo vino v Italiji prodajali tudi v pločevinkah (kot na primer pivo). V tej embalaži bi bilo na začetku namizno vino. Poleg pločevine bodo uporabljali kot embalažo za manjše količine vina še drug material in to iz plastike, lepenke in aluminija, ki pa bo na notranji strani obložen s plastjo folije.

Iz navedenega vidimo, da je zakonska prisila samega stekleničenja zastarela in ne upošteva razvojne težnje sodobne embalaže.

Prednosti manjše embalaže

so brez dvoma upoštevanja vredne in se odražajo v tem, da lahko potrošniku ponudimo vino ne le v gostinskih prostorih, ampak tudi preko trgovske mreže, zlasti preko samopostrežnih trgovin. Z razvojem avtomobilskega prometa vozniki avtomobilov vse manj obiskujejo gostinske obrate, upoštevajoč pravilo, da „če voziš avto, ne pij alkohola“. Zato si ti vozniki po končani vožnji privoščijo požirek vina doma iz steklenice (pozneje bo to tudi druga embalaža), ki jo kupijo v trgovini. In prav pri tem smo dolenjski vinogradniki vedno bolj odmrjeni, saj nismo sposobni tujih vin v trgovinah nadoknaditi s svojimi domačimi vini.

Zakaj vina ne stekleničimo? Slovenska kletarska zakonodaja dovoljuje stekleničenje vina

tudi zasebnim vinogradnikom. Društvo vinogradnikov Dolenjske je v okviru te zakonodaje lani spomladl celo organiziralo tečaj za stekleničenje vina pod okriljem republiškega centra za pospeševanje kmetijstva pri Zadrugi zvezi Slovenije. Tečaj in zaključni izpit je uspešno končalo 53 vinogradnikov. Od teh se jih je le nekaj (doslej 5) odločilo za stekleničenje vina. Vzroki so naslednji:

1. Manjših polnilnih linij za stekleničenje vina v Jugoslaviji ni mogoče kupiti, ker jih pri nas nihče ne izdeluje.

2. Jeklotehna Maribor (Rudi Osenjak) občasno sicer dobavlja manjše polnilne linije za stekleničenje vina, toda le za devize, ki pa jih vinogradniki nimajo.

3. Čeprav bi kdo še imel devize, je tudi najmanjša polnilna linija še vedno tako draga (lani od 12 do 20.000 mark), da manjši vinogradnik nima sredstev za nabavo tudi manjše polnilne linije, ki bi bila poleg tega slabo izkoriščena in bi znatno dražila polnjenje vina v steklenice.

4. Dejstvo je, da je najbolj množično dolenjsko vino „cviček“ zaradi nižje alkoholne stopnje (od 7,5 do 9,5 %) močno podvrženo okvaram, zlasti glivici kana. Cviček je v bistvu enoletno vino, ki ga ne staramo, za stekleničenje pa je bolj primerno vsaj 2 leti staro vino, ker je bolj stabilno.

5. Umestno je tudi vprašanje, ali lahko male polnilne linije polnijo steklenice z občutljivim cvičkom dovolj kvalitetno in ali se pri tem delu lahko izognemo napakam pri stekleničenju vina.

6. Vprašljivo je tudi, ali so vsi strogi republiški predpisi glede stekleničenja vina res potrebni. Tu bi bilo moč marsikateri strošek znižati in bi kvaliteta vina pri tem ne bila prizadeta. Trma-sto vztrajati pri predpisih nikomur ne koristi, vinogradnikom pa povzroča nepotrebne stroške.

Društvo vinogradnikov kot zastopnik vinogradnikov pri vsem tem pričakuje družbeno pomoč!

TIT DOBERSEK

Ustanovili hlevsko skupnost

Redili bodo 100 pitancev in prav toliko ovac – Če bo dokumentacija, bodo jeseni zgradili silose in zabetonirali temelje za hlev, ki ga bodo dokončali prihodnje leto

Hlevsko skupnost Smuka so 30. junija ustanovili Srečo Brezovar iz Žužemberka, Vlado Repar z Dvora in Ciril Plut iz Lašč pri Dvoru ter temeljna organizacija kooperantov (TOK) Združenega KGP Kočevje, v imenu katere je podpisal pogodbo Janez Oven.

Pogodba določa, da dobe trije zasebni podpisniki pogodbe v najem za 30 let okoli 118 ha zemlje na območju nekdanjih kočevskih vasi Smuka, Binkelj, Luže in Rdeči kamen. V zameno pa bodo redili najmanj 100 glav pitane govede in 50 najmanj toliko ovac. Vso živino bodo morali prodati le TOK ZKGP Kočevje. Prvi pitanci bodo prišli iz hleva leta 1986.

Hlevska skupnost Smuka bo začela delovati prihodnje leto in to pod

Kočevski zeleni plan

Temeljna organizacija kooperantov (TOK) pri Združenem KGP Kočevje je sprejela svoj načrt družbeno usmerjene kmetijske proizvodnje na družbenih zemljiščih do leta 1990. TOK ima 1364 ha družbenih zemljišč, ki jih daje v najem za družbeno usmerjeno zasebno proizvodnjo. Nadaljnjih 747 ha zemlje, ki jo zarašča grmovje, bodo v tem obdobju očistili in jo oddali v najem. Na vsej tej zemlji bo 31 sodobnih kmetij. Doslej jih je 10. Na teh površinah je predvidena reja 500 goved-pitancev, 330 glav mlade plemenske živine za potrebe družbenega sektorja kmetijstva, 2.500 ovac, 8.000 kokoši-nesnic, 120 plemenskih svinj, 2.160 mladih pujskov za rejo.

Vse to bo mogoče doseči le, če bo na razpolago tudi denar.

postane kmet, ker ga kmetovanje veseli. Najstarejši, Ciril Plut, 43 let, pa je govoril predvsem o strojih, ki jih je treba kupiti, in o delu, ki ga je treba opraviti letos, da bo prihodnje leto hlevska skupnost zažvela, saj sicer ne bo dohodka in bi bilo življenje članov skupnosti in njihovih družin težko.

Direktor TOK ZKGP Kočevje Janez Oven je na nekatere pripombe o umestnosti te skupnosti dejal, da vsaka morebitna jeza ali celo zavist ni upravičena, saj bi TOK vsekakor zemljo oddal, če ne njim, pa kakšni drugi hlevski skupnosti, saj je kandidatov za zemljo dovolj in niti ne morejo vsem ugoditi. Samo hlev bo veljal okoli 10 milijonov din, od tega pa bo hlevska skupnost Smuka dobila zanj iz republiških sredstev za pospeševanje kmetijstva 4 milijone din nepovratnih sredstev. Pogoj za pridobitev teh sredstev je 100 pitancev. V pogodbi pa je zapisano, da morajo na leto pridelati najmanj 22.000 kg govejega mesa in 5.000 kg žive teže jagnedi.

JOŽE PRIMC

PODPISALI POGODBO – Srečo Brezovar, Vlado Repar in Ciril Plut (od leve proti desni) so 30. junija podpisali pogodbo o sodelovanju s TOK Združenega KGP Kočevje o reji 100 glav pitancev in 100 ovac. (Foto: Primc)

ČETRTKOV INTERVJU

Vsi sprašujejo za delo

Čeprav je povpraševanje veliko, za vztrajne in ne preveč izbirčne dela ne bo manjkalo

NOVO MESTO – Novomeški študentski servis deluje že tretje leto. Število članov je v tem času naraslo na 850, zelo pa se je razširilo tudi območje delovanja, saj servis posreduje občasno delo študentom in dijakom ne le iz novomeške, ampak tudi iz trebanjske, črnomaljske, krške in še drugih občin. Čeprav servis dela vse leto, glavno delo vendar opravi v poletnih počitniških mesecih. Kako kaže z delom za mlade v letošnjih počitnicah, je povedala Ivanka Ravnikar iz študentskega servisa.

„Dela je pravzaprav veliko, čeprav zaradi velikega povpraševanja kaže, kot da ga je malo. Povpraševanje je še večje kot lani. Pozna se padanje standarda. Mladi si očitno hočejo sami zaslužiti denar za poletne izdatke in tudi za šolo. V delovnih organizacijah so se precej zaprla vrata za delo naših članov zaradi obvezne pakse učencev usmerjenega izobraževanja in štipendistov. Poleg tega v nekatere nikakor ne moremo prodreti. Kljub zahtevam po zmanjšanju

Ivanka Ravnikar

vanja kaže, kot da ga je malo. Povpraševanje je še večje kot lani. Pozna se padanje standarda. Mladi si očitno hočejo sami zaslužiti denar za poletne izdatke in tudi za šolo. V delovnih organizacijah so se precej zaprla vrata za delo naših članov zaradi obvezne pakse učencev usmerjenega izobraževanja in štipendistov. Poleg tega v nekatere nikakor ne moremo prodreti. Kljub zahtevam po zmanjšanju

npr. pogodbenega dela delajo po starem čeprav smo mi cenejši. Drugje bi delo bilo, a so težave. Za delo v vrtcu ali bolnišnici morajo namreč vsi imeti živilski pregled, ki pa stane 1.500 dinarjev. Kdo bo dal toliko za mesec dela!

– Kako bo torej z možnostjo za delo preko servisa v naslednjih nekaj tednih?

„Delo prav gotovo bo. V juniju smo imeli npr. 109 naročil, delali pa so povprečno najmanj trije člani na eno naročilo, kar ni tako malo. Problematično je zaposlovanje ženske delovne sile, saj je več ponudbe za fante. Vendar se bo sedaj nekaj sprostil v Labodu. Nasploh računamo na več dela zaradi dopustov. Naši najbolj stalni naročniki so PTT, Gorjanci, Dolenjski projekti biro, Westinghouse, Jedska elektrarna, Pionir pa Petrol, Bel-sad, Dana, GG Mokronog za sezonska dela. Prav pri nekaterih sezonskih je celo problem zbrati dovolj delavcev, ker so naročila velika, problem pa je tudi prevoz. Povečuje se število naročil za razna fizična dela, manj je naročil zasebnikov. Precej je ponudb za mesec in več dela, manj pa za nekaj dni ali dva tedna, kar dijaki najbolj iščejo.“

– Kako je z zaslužki?

„Zelo različno. Ostali servisi imajo zelo visoke že najnižje urne postavke, npr. 80 dinarjev, pri nas pa sprejemamo naročila celo za 30 din na uro. So velike razlike med delovnimi organizacijami. Poněkod res ne morejo dati več kot 60 din na uro, iz Westinghousa pa so me „nadrlji“, da je 130 din na uro smešno nizko plačilo.“

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Delavci morajo vedeti resnico

Novomeški sindikalni svet o aktualnih gospodarsko političnih razmerah in nalogah sindikata v njih – Analizirati vzroke za pretežno nizke osebne dohodke – Pomoč

NOVO MESTO – Z aktualnimi gospodarsko političnimi razmerami v naši republici in vsej državi ter z nalogami sindikata v njih so bili natančno seznanjeni predsedniki osnovnih sindikalnih organizacij iz novomeške občine že na posvetu zadnjega junija. Sedanji položaj pa je pretekli teden obravnaval tudi novomeški občinski sindikalni svet in pri tem sprejel nekaj omembe vrednih odločitev za prihodnje praktično delovanje.

Predvsem naj bi ljudem ničesar ne prikrivali o sedanjem stanju in težavah ter pogojih in ukrepih za omilitev krize. Informirati jih je treba o vsem, še posebno pa morajo zvedeti resnico o pogojih poslovanja svoje temeljne organizacije. Najboljša priložnost za to bo ob obravnavanju rezultatov polletnega gospodarjenja. Ob tem bi morali tudi dopolniti stabilizacijske programe, upoštevajoč zadnje ukrepe in še težje pogoje gospodarjenja od sedanjih. Sindikalne organizacije naj bi pri tem s povečano politično aktivnostjo dosegle, da bodo delavci zavestno sprejemali vse zadnje odločitve in ukrepe na zvezni ravni ter preprečevale vsako povečanje osebnih dohodkov,

BELT ZA ZGLED

ČRNOMELJ – V Beltu namenja posebno pozornost zaposlovanju Romov. Danes jih dela v tej delovni organizaciji 29, nekateri med njimi že 10 ali 15 let, samo v letošnjem letu pa so jih zaposlili 16. Na novo zaposleni Romi so mladi, v glavnem pa so zaposleni v tozdu Livarna, kjer so eni najboljših delavcev. V Beltu poudarjajo, da bi morali tudi v drugih delovnih organizacijah posvečati zaposlovanju pripadnikov te etnične skupnosti večjo pozornost, saj si bodo Romi lahko zagotovili socialno varnost le z delom.

če za to ni podlage v boljšem delu in večjem dohodku. Omeniti velja tudi opozorilo, da mora biti politika izvajanja vseh teh ekonomskih ukre-

Ves dan opleta eno steklenico

Najstarejši vaščan – Najraje se spominja Pariza

GRABROVEC – Več kot pol stoletja je minilo, kar je bil Jože Lukek, 80-letni vaščan Grabrovec, vasi v metliški občini, v Franciji, kamor ga je od doma odgnalo pomankanje dela. Pa se Lukek še danes rad spominja štirih let, ki jih je preživel v Franciji, še posebej tistih dveh, ko je bil v Parizu, takratni „prestonici sveta“, kot so rekli temu vелеmestu. „Tisti dve leti sta mi minili kot dva meseca, bilo je, kot bi bil v velikanskem teatru, kot bi gledal izredno zanimiv film,“ se spominja najstarejši prebivalec Grabrovec, ki v pripovedi rad vpleta francoske besede. Kot večina Belokranjcev je bil tudi Lukek med vojno v partizanih. „40 mesecev sem bil v partizanih in v taborišču na Rabu. Po vojni pa nisem za dalj časa zapustil kmetije in to hiše

na robu vasi. Sedaj, ko sem v pokoju, je kar dobro, le bolezen me daje, revma.“ Na kmetiji je bilo vedno težko za denar, zato je Lukek, da je zaslužil kakšn dinar, opletal steklenice. „Tega sem se naučil od očeta, ki se je opletanja učil na Češkem. Največ steklenic sem oplel v zadnjih 15 letih, kar sem upokojen. Opletam z bekovnimi šibami, in to od dvolitriških do 50-litriških steklenic. Sedaj mi gre to delo že bolj počasi od rok in 5-litrsko steklenico opletam kar ves dan. Od vespovod mi nosijo steklenice, take, da je jaz ne bi opletel, pa ni, tudi za Ameriko sem jih že opletal,“ se pohvali.

A. B.

Z. L.-D.

GRABROVŠKI GASILCI PRAZNOVALI

GRABROVEC – V okviru praznovanja 50-letnice obstoja in delovanja gasilskega društva Grabrovec so v tej metliški krajevni skupnosti pripravili preteklo soboto slavnostno sejo, na kateri so podelili zaslužnim članom priznanja in odlikovanja ter odkrili spominsko ploščo štirim gasilcem, padlim v NOB. V nedeljo pa so grabrovški gasilci razvili prapor, pripravili občinsko tekmovalno ženskih gasilskih ekip industrijskih in prostovoljnih gasilskih društev ter predali namenu nov gasilski dom, ki so ga predvsem s prostovoljnimi delom zgradili v sedmih letih.

SPOSOJENO TRNJE

– Po najnovejši odločitvi je cena bonov na črni borzi narasla celo do cene bencina. Ne pomnimo, da bi kaka odločitev ZIS naletela na tako hiter in močan odmev v javnosti.

(Iz Večernih novosti)

OPOZORILO JE ZALEGLO

Kako zaposliti invalide?

Reševanju tega vprašanja namenja v črnomaljskem Beltu veliko pozornost – Študija – Vse manj alkoholikov

ČRNOMELJ – Od 1140 delavcev, kolikor jih je zaposlenih v črnomaljskem Beltu, je dobrih 6 odst. invalidov ter okrog 5 odst. alkoholikov. V zadnjem času socialna služba namenja prav tem ljudem posebno pozornost.

Kot je povedala socialna delavka v Beltu Marjeta Papež, je pri njih malo invalidnosti zaradi nesreč na delovnem mestu. Gre predvsem za posledice bolezni, ki jih pospešujejo tudi slabe klimatske razmere v delovnem okolju in fizična obremenitev. Težave imajo predvsem s 57 invalidi III kategorije, ki delajo polna delovni čas, a jim morajo poiskati ustrezno delovno mesto. Težave nastopijo takrat, ko v delovni organizaciji teh mest ni moč najti, zato so pred kratkim izdelali študijo, v kateri so zajeta vsa delovna mesta v Beltu, primerna za invalide.

Čeprav se zadnje čase vse več alkoholikov odloča za zdravljenje, ostaja ta problem zato, ker je bil v Beltu dolgo časa zanemarjan, še vedno pereč. Zlasti težko je k zdravljenju pritegniti delavce, ki pijejo že dlje časa, pa zaradi svoje bolezni ne morejo delati in so le še umetno zaposleni, zato je disciplinska komisija do teh in vseh ostalih postala bolj stroga.

ri dom na križišču v Vavti vasi ne bo več služil prvotnemu namenu in ga bodo odslej naprej uporabljali mladinci krajevne skupnosti.

Parado in prireditelj pred domom si je ogledalo veliko domačinov, ki so lahko videli tudi redek primer gasilskega voza iz leta 1929. Pokroviteljstvo nad proslavo, na kateri je bil slavnostni govornik predsednik občinske skupščine Novo mesto Uroš Dular, so prevzeli: delavci Novolesa, Zavarovalna skupnost Triglav, GG Novo mesto, SIS za varstvo pred požarom in skupščina občine Novo mesto.

J. P.

Vsi za nov dom gasilcev

Nov gasilski dom v Straži – 75-letni jubilej gasilcev Vavte vasi – Parada, proslava in priznanja

Nedavno so gasilci Vavte vasi slavili 75-letnico obstoja gasilskega društva, slovesnost pa združili s paradno in otvoritvijo novega gasilskega doma v Straži.

Novo poslopje je plod prostovoljnega dela vaščanov in gasilcev, ki so gasilsko poslopje postavili s pomočjo Novolesa in drugih delovnih organizacij s prostovoljnimi prispevki občanov. Vsem, ki so si kakorkoli prizadevali pri dograditvi novega doma, so na slovesnosti podelili priznanja, prejeli pa so jih tudi gasilci – jubilarji in dvanajst veteranov. V novem domu bodo našle svoje prostore tudi mnoge krajevne organizacije. Njihov sta-

NOV DOM BO SLUŽIL VSEM – Novo poslopje gasilskega društva Vavta vas stoji v Straži ob poslopju pošte. Tu bodo našli svoj prostor mladi, gasilci, upokojenci in še kdo. (Foto: J. Pavlin)

Prekratka proračunska odeja

Izpada dobre poldruge milijarde starih dinarjev proračunskih prihodkov ni moč nadomestiti – Manj za socialo, komunalno in intervencije v gospodarstvu

METLIKA – Lani je znašal proračun metliške občine 61,6 milijona dinarjev, za letos pa načrtujejo, da se bo v proračunu zbralo 58,2 milijona dinarjev, kar je v primerjavi z lanskim letom šest odstotkov manj, medtem ko načrtujejo za 0,4 odst. nižje odhodke kot v lanskem letu.

Seveda tak izpad proračunskih prihodkov v občini povzroča velike težave pri usklajevanju prihodkov in odhodkov oziroma usklajevanju zahtev uporabnikov proračunskih sredstev z možnostmi. Največ proračunskega denarja je občina izgubila zaradi ukinitve občinskega davka na posest motornih vozil. Lani je od tu prišlo v proračun več kot 11 milijonov dinarjev ali celih 18 odst. vseh proračunskih sredstev; pri najmanjši rasti bi bilo od tega davka letos v proračunu najmanj 12 milijonov dinarjev. Okoli 3,5 milijona dinarjev proračunskih prihodkov je izpadlo zaradi ukinitve posebnega občinskega davka od prometa proizvodov, ki je sedaj vključen v povečano stop-

njo republiškega davka. Izpada proračunskih sredstev v višini dobre poldruge starih milijarde dinarjev pa v občini nikakor ne morejo nadomestiti z ostalimi viri proračunskih prihodkov. Še več: da bi neravnovesje med prihodi in zahtevki po proračunskem dinarju vsaj za silo uravnovesili, so nekatere proračunske vire precej „napelji“, zlasti visoko so načrtovali prihodke od davka iz osebnega dohodka od obrtnikov, od prometnega davka in davka na promet z alkoholnimi pijačami. Tako so vprašljivi še trije do štiri milijoni dinarjev proračunskih dohodkov.

Manjši proračun se najbolj pozna pri socialnem skrbstvu, komunalni

dejavnosti in na področju intervencij v gospodarstvu, nekatere proračunske postavke pa so morali celo črtati.

A. BARTELJ

KNJIŽNICE OŽIVLJAJO

NOVO MESTO – Lani je bilo v novomeški občini trinajst splošnoizobraževalnih knjižnic, od tega deset v krajevnih skupnostih in dveh v občini. Redno so delovale v Dolenjskih Toplicah, Mirni peči, Otočju in Stopičah. V Straži je knjižnica začela ponovno delati letos februarja, dva meseca kasneje pa tudi knjižnica v Žužemberku. Na Dvoru preurejajo prostore za knjižnico, ponovno pa bodo, kot kaže, oživili knjižnico v Škočjanu. Lani je študijska knjižnica Mirana Jarca namenila 80.000 dinarjev za nakup knjig žužemberške knjižnice.

V DUHU ČASA – nedavna rock „veselica“ na Otočju je dokazala, da je nova alternativna glasba res v duhu časa. Dovolj je bil že pogled na modno opravo poslušalcev. Raztrgane nogavice in majice, preluknjane, prekratke in in umazane hlače nedvomno kažejo na padanje standarda ter na borno ponudbo nekaterih artiklov v naših trgovinah.

MALIGANI ZA VOLANOM? – Lepa stara navada, da fantje odhod na službeno vojaškega roka proslavijo bolj ali manj veselo, se je ohranila do danes. Vendar pa so se rekruti včasih kar peš odpravili po vasi, zdaj pa se prevzajajo z avtomobili. Glede na to, da se ohranja tudi dolenjska pivska tradicija ob takih dogodkih, bi bilo zaradi varnosti bolje, da bi mladci med svojim poslovanjem pustili svojo motorizacijo doma.

Ena gospa je rekla, da komaj verjame, da so končno začeli prenavljati novomeško tržnico. Boji pa se, da ji bodo visoke cene pridelkov povsem pokvarile uživanje nad lepim novim videzom.

Črnomaljski drobir

SKUPILI SO JO SODNIKI – Nogometna tekma med NK Bela krajina in Medvodami se je v nedeljo, 3. julija, končala drugače, kot je sicer navada pri takšnih igrah in kot so pričakovali gledalci. Le nekaj minut pred koncem, ko so gosti vodili z golom razlike in je sodnik domačemu igralcu pokazal rdeči karton, je prišlo do pretepa, ki ga je začel belokranjski vratar. Najbolj so jo skupili sodniki, debato o tem, kam sodi takšno obnašanje, pa so preložili na poznejši čas in prestavili na ustrezno mesto.

LEPŠE IZLOŽBE – Res, da je čas počitnic, a vedno le ne pomeni tudi brezdelnega poleževanja in lenarjenja, vsaj pri vseh mladih v Črnomlju ne. S kančkom domiselnosti so le-ti lepo uredili dve izložbi v Črnomlju: učenci OŠ Milke Šobar-Nataše so polepšali izložbo pri skupnosti za zaposlovanje s svojimi izdelki, brigadirji pa so brigadirsko življenje predstavili v izložbi Turist biroja. Glede na to, kako zadnje čase primanjkuje različnih artiklov, bodo mladi lahko kmalu rezultate svojega dela na ogled postavljali tudi v izložbe trgovin...

Sprehod po Metliki

OB POPOLDNEVIH JE METLIŠKO kopališče polno kopalcev, odprta pa je tudi restavracija, kjer vas postrežejo zgolj s pijačo. Če hočete tudi kaj prigrizniti, je najbolje, da si prinesete hrano s seboj, sicer boste lačni. No, na Primostoku pa bodo poskrbeli za vaš želodec, prav tako v Podzemlju. Željni miru, tišine, samote si bodo poiskali svoj kotiček za kopanje v Križevski vasi, na Želebeju, Božakovem ali morda še kje. Prostora je za vse, Kolpa pa je topla, čista in prijetna.

OBVOZNIKA ZA SVETIM ROKOM je končno asfaltirana in skozi mesto ni več toliko prometa, ponoči pa je tudi veliko manj hrupa, ki so ga povzročali osebni avtomobili in kamioni. Ob glavni cesti stanujoči zdaj veliko trdneje spijo, zato pa zavije manj tujih gostov v gostinske lokale. Gostinci bodo morali zavihati rokave, postaviti opozorilne table, postoriti še to in ono, če bodo hoteli več tržiti. Komur pa ni do tega, bo imel več časa za posedenje, prebiranje časopisov in za sončenje. Navsezadnje je to tudi zdravo.

ZA HITREJŠE VRAČANJE POSOJIL

METLIKA – V Beti je več sto delavcev, ki so dobili stanovanjsko posojilo, pa sedaj njihov mesečni obrok ne presega 1.000 dinarjev, pri nekaterih pa mesečna anuiteta ne presega niti 200 dinarjev in ne krijejo niti stroškov poslovanja psi obdelavi dokumentov plačilnega prometa. Zato v Beti tistim, ki vračajo manj kot 1.000 dinarjev stanovanjskega posojila na mesec, predlagajo, naj ta obrok prostovoljno povečajo v skladu s svojimi možnostmi, saj bi se tako povečal stanovanjski sklad v delovni organizaciji.

Zdravstvo zbolelo za deficitom

Se bo občinska zdravstvena skupnost v Trebnjem izkopal iz hudih težav, v katere je zabredla letos? – Bo primanjkljaj ostrigel pravice zavarovancev?

TREBNJE – Zdravstvena skupnost trebanjske občine je minulo poslovno leto zaključila z nekaj več kot 4,8 milijona dinarjev izgube, letos pa se je znašla v neprimerno večjih škripcih. V njeni bilanci se je zavoljo najrazličnejših razlogov še pred polletnim obračunom pokazal trikrat večji primanjkljaj od lanskega in znaša skoraj 15 milijonov dinarjev.

Ta trenutek v občini nihče ne ve, kaj storiti, da bi vsaj bistveno zmanjšali razkorak med prihodi in izdatki, če ga že ne bi mogli povsem odpraviti, predvsem pa, kako to napraviti, da opravljanja primanjkljaja ne bi občutili na svoji koži niti zavarovanci in še manj bolni občani.

Za trebanjsko zdravstveno skupnost je bil že začetek letošnjega poslovnega leta hudo neobetaven, saj ji načrtovani prihodek ob lanski izgubi ni mogel obljubljeni rožnatih časov in prav tako ne njenim „upnikom“. Pokazalo se je, da ne bo denarja za normalno pokritje vseh potreb, še posebej pa, da bo s predvidenim prihodkom težko dohajati porast cen in biti kos težavam, ki so se napovedovale. Zato je zdravstvena skupnost, upoštevaje vse to, že s planom vrednostno (realno) znižala odhodek za kakšno desetino. S tem pa je kajpak postalo vprašljivo, kako obdržati zdravstveno dejavnost na doseženi ravni. Delitveni ključ tako imenovane skupne porabe zdravstveni skupnosti ni bil naklonjen, saj je pri usklajevanju med občinskimi sivi od skupne prispevne stopnje dobila manj, kot bi potrebovala glede na težak položaj zdravstva v občini. Pomanjkljivost matematičnega usklajevanja je to skupnost najbolj udarila takrat, ko je morala skleniti samoupravne sporazume o svobodni menjavi dela.

Izkazalo se je, da sporazumi zahtevajo od nje kar 7.650.000 dinarjev več, kot lahko zagotovi. Ta vsota pa zdaj predstavlja glavni del v omenjenem letošnjem primanjkljaju.

Problemov pa s tem še ni konec. V trebanjski zdravstveni skupnosti ugotavljajo, da uživajo premalo družbene podpore. V gradivo za

zadnje zasedanje skupščine so zapisali tudi tole: „Medtem ko imamo v občini za skupno porabo eno najvišjih stopenj za zbiranje sredstev v republiki, imamo za zdravstvo eno najnižjih. S 1. julijem pa moramo prispevno stopnjo še zmanjšati, in sicer od 10,64 na 10,20, s tem pa komaj še zagotavljamo pogoj za pridobitev solidarnostnih sredstev republike, ki predstavljajo že skoraj 11 odstotkov celotnih prihodkov trebanjske zdravstvene skupnosti“. Torej bo stanje posledje še slabše, zdaj pa je tako, da je plat zvona povsem na mestu.

I. ŽORAN

SREČANJE NA DAN VSTAJE

TREBNJE – Odbor krajevne organizacije ZB Trebnje pripravlja v počastitev dneva vstaje slovenskega naroda srečanje članov te organizacije in drugih krajanov. Srečanje bo 22. julija ob 15. uri pri Prosenikovi hiši na Cvibljah, nanj še posebej vabijo mladino.

SOLARJI POD ORLICO IMAJO NOVO IGRISČE

PISECE – Krajani so konec tedna opravili ogromno prostovoljnega dela pri urejanju novega šolskega igrišča, ki so ga v soboto slovesno odprli. S tem dogodkom so obeležili svoj krajevni praznik, 7. julij. Po svečani seji skupščine KS so se domačini in gostje zbrali na igrišču in spremljali nogometno tekmo „Stari : Mladi“.

V osnovni šoli so privabile občinstvo razstava cvetja, lovska razstava in sejem jedil. Kulinaricne dobrote so predstavile članice turističnega društva iz vseh vasi krajevne skupnosti, obiskovalci pa so jih skoraj vse kupovali, saj dober glas o njihovih domačih specialitetah seže vsako leto dlje. Pritičje šole so zasedli lovci s prikazom živalskega sveta in trofejami iz piščičkih gozdov. Tako obširne razstave doslej še niso pripravili.

J. T.

Za lepšo podobo krajev

Občinska turistična zveza v Brežicah ima v 13 društvih okoli 1400 članov – Akcije za „naj“ kraj – Sami založniki

BREŽICE – Občinska turistična zveza, ki povezuje trinajst turističnih društev v občini, skuša pomagati društvom na razne načine, sodeluje, tudi s kakšnim dinarjem pomoči, pri izvedbi nekaterih programov.

Družno si bodo letos prizadevali okrepiti vrste z rednimi člani, ki naj bi jih bilo letos vsaj 1.600, precej dela pa je še neopravljenega pri povezovanju mladih v krožke na osnovnih šolah in v društva. Pomoč pri organizaciji ekskurzij in izletov ter predavanj za člane turističnih društev je že ustaljena in nadvse dobrodošla. Občinska turistična zveza vodi akcije in pomaga društvom pri urejanju okolja, hortikulturnem tekmovanju in akcijah.

Po sporazumu opravlja informativno-propagandno dejavnost že od začetka leta Emonin tozdr Terme Čatež. Pripravljajo izdajo občinskega in regijskega prospekta, sofinancirali bodo zračne posnetke Brežic in Čateža ter dia arhiv. Zanimivo je, da zveza v občini ni našla založnika, zato je ali še bo založila plakete Brežic, plakete OTZ Brežic, značke Brežic in OTZ ter obrazce za diplome in priznanje.

P. P.

DOPOLNILO

BREŽICE – V prejšnji številki smo objavili, da so samoupravna stanovajska, komunalna skupnost z enoto za urejanje stavbnih zemljišč in enoto za cestno dejavnost v brežiški občini s posebnim sporazumom ustanovile skupno strokovno službo sivo materialne dejavnosti, za vodjo te službe pa imenovali Toneta Jesenka, predsednika občinske konference SZDL. Jesenko bo novo dolžnost sprejel 1. septembra.

P. P.

Celo premalo režijcev?

Na poziv brežiške komisije za zmanjšanje družbene režije le četrtina organizacij izdelala programe

BREŽICE – Komisija za zmanjšanje družbene režije pri brežiškem občinskem izvršnem svetu je delovnim organizacijam, delovnim skupnostim in družbenopolitičnim organizacijam že kmalu po ustanovitvi februarja leta 1981 priporočila, naj temeljito analizirajo vsa dela in naloge, ki niso proizvodnega značaja in se opravljajo poklicno.

Takšna analiza naj bi spodbudila izdelavo lastnih programov zmanjševanja režijskih opravil, ki bi bili upoštevani pri letnem in tudi dolgoročnejšem planiranju zaposlovanja. Akcija naj bi ob široki družbenopolitični podpori prinesla organizacijske spremembe v službah, ki so izrazito režijske.

Zal pa se je pozivu za izdelavo programov zmanjševanja družbene režije do aprila lani odzvalo le 23, to je približno četrtina vseh organizacij v občini. Programo niso posredovale delovne skupnosti družbenopolitičnih organizacij, reorganizacija upravnih organov in strokovnih služb sivo pa tudi ni zmanjšala števila zaposlenih v pisarnah. Predložene analize neproizvodnega dela kažejo,

da ni pričakovati bistvenega zmanjšanja zaposlenosti. Še več – organizacije zdrunjenega dela ugotavljajo, da po sprejetih normativih za posamezne dejavnosti dopuščajo celo nove zaposlitve režijcev.

P. P.

V zidove le najnujnejše

V Kopitarni bodo izboljšali delovne razmere le v proizvodnji lesene obutve, ki je zelo iskana doma in na tujem

SEVNICA – V Kopitarni so imeli v srednjeročnem načrtu veliko nalogo: zgraditi večjo proizvodno dvorano z okrog 5.000 kvadratnimi metri površine. Nazadnje so to odločitev ponovno pretehtali in se odločili za neprimerno manjša vlaganja v zidove.

Ključno vprašanje je bilo, kako kar najhitreje odpraviti hudo stisko v tesnih proizvodnih prostorih, kjer izdelujejo znano leseno obutve. Letos je nampravajo narediti 400.000 parov, od česar jih 100.000 do 150.000 parov izvozijo. Tehten premislek jih je navedel do sklepa, da

vasi, na mokronoškem pa podružnico v Jelševcu.

Tak je torej predlog, vendar pa je treba povedati, da nad njim niso vsi navdušeni. Novomeška enota republiškega zavoda za šolstvo meni, da je zlasti težko sprejeti ukinitve šolskih tozdrov v Šentrupertu in Velikem Gabru, za šentlovrensko podružnico pa pravi, naj bi jo ukiniteli začasno.

Kaj bo obveljalo in kaj ne, bo znano potem, ko bodo zbrana stališča vseh, ki sodelujejo v razpravi. Seveda pa bistvenih popravkov ni pričakovati, saj je predlog za novo organiziranost nastal po temeljitih proučitvah stanja in možnosti. Najodločilneje je vplivalo število učencev, ki se je v zadnjih desetih letih zmanjšalo za četrtino, število oddelkov pa je manjše za petino.

Na podružničnih šolah pa je zdaj celo za tričetrtine manj otrok, kot jih je bilo v šolskem letu 1972/73.

I. Z.

DOBIJO NOV GASILSKI AVTO

LOKA PRI ZIDANEM MOSTU – Ob stoletnici gasilskega društva v tem kraju bodo konec meseca prevzeli nov gasilski avto znamke TAM. Razne kulturne in druge prireditve se v Loki, na čast stoletnemu jubileju, vrstijo že od pomladi. Vrhunec prireditve bo 22. in 23. julija. Prvi dan bodo prikazali gašenje stavb, zvečer bodo odprli razstavo o delu društva v minulih stoletih. V soboto, 23. julija, bo po gasilski paradi prevzem novega avtomobila, marljivi pionirji tega društva pa bodo dobili svoj prapor.

Na studencu najspretnejša družina Janc

Uspela spretnostna vožnja avtomobilistov in traktoristov na Studencu

STUDENEC – Sevniško avto-moto društvo in njena sekcija na Studencu sta ob dnevu borca že drugič pripravila spretnostno vožnjo, tokrat tudi za traktoriste.

Okrog petkilometerska pot po lepi asfaltirani cesti od Impolce do Studenca je bila točkovana predvsem za zmerno vožnjo. Med dvajsetimi tekmovalci je zmagal Darko Janc pred Francem Avsцем in Jožetom Zidokarjem.

V spretnostni vožnji med krogli z enosno prikolico se je pomerilo tudi sedem traktoristov. Ob sinovih Silvu in Darku je nastopil tudi oče Kristijan Janc, predsednik studenske sekcije AMD. Dokazal je, da izkušnje nekaj veljajo, saj je bil med vsemi vozniki najuspešnejši.

Pri podeljevanju priznanj pridelitelji niso pozabili najstarejšega udeleženca. To je bil 70-letni Franc Čuber iz Sevnice. Priznanja je podelil general Gabrovec, podpredsednik slovenske zveze AMD. Lažjemu moštvu je omagal pri vlečenju vrvi.

A. Ž.

Lov za novimi plastmi premoga

Le z odpiralnimi in pripravljalnimi deli med kotama 102 in 52 lahko senovski rudarji obdržijo sedanjo letno proizvodnjo okrog 120.000 ton premoga še po letu 1985

SENOVO – Neugodna oskrba z drugimi energetskimi viri je zahtevala izkop večjih količin „črnega zlata“, in tako se je leta 1979 spet pojavil tudi rjavi premog senovskega rudnika v slovenskih energetskih bilancah.

V senovskem rudniku so v prvih dveh letih tega srednjeročnega obdobja v predvidenih rokih uresničili načrt o odpiranju premogovnih zalog med kotama 132 in 102. Občasne denarne težave pri izvajanju te naložbe so morali premagati z lastnimi amortizacijskimi sredstvi, kar pa je oviralo redno poslovanje. Sedaj odprti premogovni sloj omogoča senovskim rudarjem do konca leta 1985 proizvodnjo okrog 120.000 ton premoga na leto.

Da bi ohranili odkop premoga vsaj na tej ravni tudi po letu 1985, vsaj pripravili vse potrebno za izdelavo investicijske dokumentacije za odkrivanje novih premogovnih plasti

lavo investicijske dokumentacije za odkrivanje novih premogovnih plasti

Laskava priznanja so v pravih rokah

Sevniški TOK Gozdarstvo prvi v republiki, priznanje in medalja tudi v zveznem merilu

SEVNICA – Na nedavnem proizvodnem tekmovanju slovenskih gozdarjev v Brežicah je bil temeljni obrat za kooperacijo Gozdarstvo iz Sevnice proglašen za najboljšega v Sloveniji. Konec junija so prejeli še priznanje in medaljo na zveznem srečanju gozdarjev v Kolašinu.

Laskava priznanja so v rokah majhnega, a marljivega kolektiva. Okrog 70 zaposlenih dela na območju kar sedmih občin, kjer živijo nad 20.000 zasebnih lastnikov gozdov.

Slovenski lesni industriji je sevniški TOK lani predal 46 000 kubikov lesa, kar je precejšen skok v primerjavi z nekdanjimi 33.000 kubiki. Najpomembnejše je bilo, da so lani z enakim številom ljudi in mehanizacije pospravili večino razdejanja, ki ga je bil povzročil led, meni direktor Jože Pavlin. Dobro so sodelovali tudi z brežiškim šolskim centrom. Okrog 90 dijakov prirodoslovno-matematične smeri je sodelovalo pri pogozdovanju. Obnovi gozdov posvečajo sploh veliko pozornost. Letno obnovijo okrog 130 hektarov gozdov. V starih gozdnih sestojih na tem območju manjka predvsem iglavcev. Zato ob pogozdovanjih sadijo predvsem smreke.

Zanimivo je, da se vse več zasebnih gozdnih posestnikov obrača na sevniški TOK s prošnjami, naj delavci tega kolektiva opravijo posek.

A. Ž.

V KRAJEVNIH SKUPNOSTIH USTANOVILI SVETE ZKS

TREBNJE – Prejšnji teden so na seji občinskega komiteja ustanovili svete ZKS za trebanjsko, mirensko, šentrupersko in mokronoško krajevno skupnost. V svet KS Trebnje so odslej povezane naslednje osnovne organizacije ZK: Trebnje I in Trebnje II, KZ, OŠ Trebnje, PM, uprava občinske skupščine; DSSS, JKP in Montaža Trima, Mercator, Labod, sodišče, GG, Tregard, zdravstveni dom, Novoles TAP, krojaško podjetje, VVO, DSSS sivo ter center za izobraževanje in kulturo. Svet KS Mirna bo deloval za osnovne organizacije: KS Mirna, Dana IMV, Kolinška in OŠ Mirna; svet KS Šentrupert za osnovne organizacije KS Šentrupert, upravo in prevzgojo v KPD ter OŠ Šentrupert; v Mokronogu pa bo svet za osnovne organizacije KS Mokronog, Iskra, GG Puščava in OŠ Mokronog.

NOVE CENE ZA KOMUNALNE STORITVE

KRŠKO – Občinski izvršni svet v Krškem je sklenil potrditi nove cene za komunalne storitve Kostaku, Vodarina, kanalsčina, odvoz smeti in pogrebne storitve so dražji od 1. julija. Kubik vode iz vodovoda na črpalni sistem stane za ozde in obrtnike 12 dinarjev, za gospodinjstva pa 6,65 dinarjev, kar je okrog 100-odstotno povečanje.

Novo v Brežicah

ZA 46 OTROK ZAPOZNELO OBVESTILO – Starši 46 otrok, ki jih niso sprejeli v brežiški vrtec, se jezijo na to ustanovo, češ, zakaj jih je šele po daljšem času, nekatere tudi po treh tednih, obvestila o tem neprijetnem sklepu. Zaplet so obravnavali tudi na občinskem sindikalnem svetu. Nismo mogli zvedeti, kje tiči vzrok za tako počasnost, ali mislijo v upravi vrta, da tako obvestilo pač ni potrebno, ali so hoteli prihraniti nekaj papirja in dela tajnic...

RES LE VARSTVO OKOLJA? – Ob načrtih SCT, da z naložbo v nadkritje sedanjega dvorišča izboljša delovne pogoje delavcem, poveča proizvodnjo kmetijske mehanizacije in prispeva k varstvu okolja, so mnenja zelo deljena. Gotovo je res, kar pravijo nasprotniki te naložbe, da gre za poseg v mirno staro mestno jedro, kjer je ob razvitem šolstvu, zdravstvu, zgrajenem dijaškem domu težko pričakovati, da bi tujek, kot imenujejo tovarno SCT, odstranili oz. preselili v Krško vas ali morda v Dobovo. So pač taki časi, da ni denarja.

Krške novice

PLOTOVI JIH NE MOTIJO – V Kovinarski in Sopi so se že pred časom sprizajznili, da s fizično integracijo ne bo nič in jih to pravzaprav ne moti. Obe delovni organizaciji dobro poslušata, zato menijo, da še zlasti sedaj ni časa, da bi se obremenjevali s tistim, kar ni nujno. Oboji pa bi radi čimprej dočakali poenostavitve naših zapletenih predpisov, ki zdaj zelo otežujejo, denimo, povsem praktično sodelovanje in pomoč obeh kolektivov z raznimi reprodukcijskimi materiali, katerih ni lahko dobiti na tržišču. Toda če bodo morali v kolektivni plačevati celo kazni za tako naglo medsebojno pomoč, ki vrednostno ne pomeni veliko, pomembna pa je, ker je hitra in omogoča kompletiranje določenih izdelkov, bodo plotovi spet previsoki.

KAJ POTREBUJE VLEČNI KONJ? – V krški občini naj bi bili nosilci razvoja energetika ter papirna in kovinsko-predelovalna industrija. Pravijo pa, da ta „vlečni konj“ ne potrebuje ovsu in vode, ampak kakovostne programe, ki si lahko nadejajo denarne podpore. Kmetijstvo je lahko vzor, saj so pred kratkim prijavili naložbo za prašičjo farmo.

Sevniški paberki

MIRNA SPET VABLJIVA – Minulo nedeljsko popoldne je bilo kar živahno pri jezu žage v Dolenjem Boštanju. Osvežilno kopal si je v Mirni iskalo največ otrok. Pred nekaj leti je bilo obrežje kar lepo urejeno, s stopnicami do vode. Zal se na travniku še vedno nerodne skale od posodabljanja ceste, obrežje pa je zavesila zel. Čeprav ne vedno najbolj čista voda kljub temu privablja. Pač ni bonov!

NA RAČUN GASILCEV? – Boštanski gasilci morajo zaradi obnove doma puščati svoj kombi na prostem. Stisko je opazil zmkavrt. Zaklenjeni tank za gorivo je bil namreč že dvakrat izpraznjen. Gasilci so sedaj prisiljeni puščati vozilo brez goriva. Sele, ko se nameravajo kam peljati, dotočijo gorivo.

pisma in odmevi

NAŠE VODE SO ŠE VEDNO ONESNAŽENE

Potok Sušica izvira v gozdu pri Gorenjih Sušicah in teče skozi Dolenjske Toplice. Že ob vstopu v območje Dolenjskih Toplic ima Sušica nekaj pritokov iz kanalizacijskih cevi. Ti pritoki se nadaljujejo skozi vse naselje in so ponekod tudi zakriti. Posebej tovarna obutve TOB s svojimi odpadki onesnažuje potok, kar kažejo pomorjene ribe v bližini njihovega pritoka.

Sušica poleti večkrat usahne in takrat pride na dan škoda zaradi onesnaževanja. Vendar RD Novo mesto na tem področju skrbi samo za krivolovce, ne pa tudi za vodo in ribe. Vse kaže, da so številni pogo- vori o onesnaževanju naših voda še vedno premalo konkretni in učinkoviti.

J. Z.

SPOSOJENO TRNJE

— Novih poti ni treba le iskati, treba jih je narediti.
(Iz Politike)

Povabilo borcem

Povabilo za sodelovanje pri pisanju monografije

Odbor skupnosti borcev V. slovenskega partizanskega bataljona — I. dolenjskega bataljona pripravlja tisk knjige „Monografija bataljona“. Ta čas pripravljamo pisanje dela in organiziranosti po četah bataljona (Svobodanova, Duletova in Crtova četa). Do sedaj nam je uspelo zbrati za to poglavje monografije že precej gradiva. Da pa bi bila knjiga napisana popolneje, prosimo vse borce bataljona in omenjenih čet, da prispevajo svoj prispevek, kjer naj bodo obdelana zlasti naslednja vprašanja:

- lokacija taborjenja čete v času med 27. marcem in 9. majem 1942;
- življenje v posameznih četnih taboriščih, katere pesmi so borci najraje prepevali;
- katere akcije proti okupatorju in domačim izdajalcem je izvajala četa — za posamezno akcijo: koliko borcev je sodelovalo in kdo je akcijo vodil;
- komandni kader čete: komandir, politkomisar, vodniki;
- posebno zanimivi dogodki med borci v taborišču, na pohodih, v akcijah itd.
- in vse ostalo, kar je še ostalo v spominu.

Prispevke pošljite najkasneje do 15. avgusta 1983 na naslov tajnika odbora skupnosti bataljona: Drago Suh, 61000 Ljubljana, Streliška 1.

S prostovoljnimi delom zgradili mladinski dom

Na otvoritvi govoril Marko Bulc, predsednik Gospodarske zbornice Slovenija

DRGANJA SELA — Na Drganjih selih so začeli graditi mladinski dom že leta 1960. Najprej so nameravali narediti osnovno šolo, ker pa so takrat reformirali občine v komune in hkrati združili šole, je gradnja odpadla. Potem so se vaščani odločili, da bodo sezidali družbeni dom. Zaradi finančnih težav pa so dom zgradili samo do prve faze in od leta 1962 je gradnja ostala na mrtvi točki.

Leta 1980 so poskušali dograditi dom mladinci. S pomočjo prostovoljnih prispevkov (precej je pomagala novomeški steklar Doljak, za kar se mu posebej zahvaljujemo) so kupili gradbeni material in začeli delati. Tako je na Drganjih selih s prostovoljnimi delom vaščanov zrasel mladinski dom.

Hkrati z otvoritvijo mladinskega doma so na Drganjih selih odkrili tudi spominsko obeležje padlim borcem VDV brigade v tej vasi. O tem je govoril takratni poveljnik VDV bataljona Marko Bulc, sedanjí predsednik Gospodarske zbornice Slovenije.

IZ NAŠIH OBČIN

Deset vzgojnih ukrepov v Itasu

Opomini in kritika komunistom, odgovornim za slabo gospodarsko in politično stanje

KOČEVJE — Predsedstvo občinskega komiteja ZK Kočevje je 7. julija izreklo desetim komunistom Itasu opomin oz. kritiko. Te vzgojni politične ukrepe so izglasovali soglasno za komuniste, ki so opravljali ali še opravljajo najodgovornejša dolžnosti v Itasu in so krivi za težave, v katere je zašel ta kolektiv, in članom sekretariata osnovne organizacije ZK v DSSS Itas, ki osnovne organizacije niso dobro vodili, saj organizacija sama ni podvzela nobenih ukrepov za rešitev iz težav, pa tudi ukrepov, ki jih je predlagalo občinsko vodstvo ZK, ni sprejela.

Ukrepi so bili izrečeni komunistom, ki so bili prisotni na seji predsedstva ali pa svoje odsotnosti niso opravičili. Predlagani so še

PRIZNANJA CIVILNE ZAŠČITE — Ob dnevu civilne zaščite je republiški sekretariat za ljudsko obrambo podelil priznanje štabu civilne zaščite v delovni organizaciji Itas Kočevje. Zlati znački CZ sta prejela najzaslužnejša delavca na tem področju Alojz Lesar (na fotografiji) in Majda Kolenc; priznanja CZ so prejeli še Josip Vončina (Itas), Anton Piršič (KS Kostel), Marjan Mrvar (SSS) in ekipa prve medicinske pomoči iz KS Ivan Omerza Livold. (Foto: Mara Jelenovič)

vzgojni ukrepi proti trem članom kolektiva Itasa, ki pa jih iz opravičljivih razlogov ni bilo na seji.

Itasovi komunisti, ki so bili na seji predsedstva, so v svoj zagovor navajali, da so v okviru svojih moči in sposobnosti odgovorno partijsko delali. Poudarili so, da je bilo partijsko delo dobro, dokler je bil gospodarski položaj Itasa dober. Nekateri so menili, da je organizacija ZK (in delovne organizacije) po tozih škodovala delu ZK. V glavnem pa so bili vsi enotni, da ne zaslužijo kazni, saj so prav oni največ delali v ZK v Itasu, družbenopolitično v občini in tudi v višjih organih.

Člani predsedstva so poudarili, da vzgojnopolitični ukrepi niso kazni

in da se ne nanašajo na vse dosedanje delo posameznikov, ampak le na posamezne primere, v katerih kot partiji niso pravilno ukrepali. Sami niso ukrepali, predlagani ukrepi občinskega vodstva niso sprejeli in tudi sami niso dali drugačnih predlogov. Tako delo pa ni odgovorno.

J. PRIMC

PREDLOG: OREL NAJ BO SEKRETAR!

KOČEVJE — Sedanjí sekretar predsedstva občinskega komiteja ZK Kočevje Peter Šobar je imenovan za direktorja osnovne šole Kočevje, na njegovo mesto pa so bili med evidentiranjem predlagani Rudi Orel, Rudi Gruđen, Vlado Prebilič in Franc Volf. Predsedstvo občinskega komiteja, ki je o evidentiranih predlogih razpravljalo, je menilo, da je najprimernejši kandidat za to dolžnost Rudi Orel, sedanjí sekretar občinske skupščine in izvršnega sveta, in je ta predlog že poslalo v razpravo in potrditev osnovnim organizacijam ZK.

LETOS BREZ TEŽAV

RIBNICA — Ob odhodu na zvezno delovno akcijo „Kozjansko 83“ so člani mladinske delovne brigade Frana Levstika obljubili, da bodo pridno delali in da bodo osvojili veliko priznanj in udarniških značk. Ribniška brigada bo v vasi Šentvid pri Planini urejala vodovod in ceste.

Ribničani letos prvič niso imeli težav pri evidentiranju kandidatov za brigado, ker so lani podpisali posebni samoupravni sporazum o mladinskem prostovoljnem delu, s katerim so si zagotovili tudi udeležence na delovnih akcijah. Brigado sestavljajo: dva študenta, 10 delavcev iz Rika, delavka iz Pletenine, ostali (do 46) pa so mladinci iz raznih šol.

M. G.—č

SAMOKRITIKA

KOČEVJE — Po družbenem dogovoru o delitvi osebnih dohodkov voljenim in imenovanim ter zaposlenim in družbenopolitičnih organizacijah se lahko tem delavcem osebni dohodki zvišajo do 12 odstotkov. V kočevski občini so sklenili, da bodo zvišali osebne dohodke za te delavce le za 6 odstotkov, ker zaradi slabih gospodarskih rezultatov v občini višji porast osebnih dohodkov zanje ni opravičljiv.

Drobne iz Kočevja

NE MOREJO ZAPRAVLJATI — Ko je bilo pred kratkim v Kočevju športno srečanje zamejskih Slovencev iz Italije, Avstrije in Madžarske, so si udeleženci lahko ogledovali le izložbe kočevskih trgovin. Srečanje je bilo v soboto popoldne in v nedeljo, takrat pa so trgovine v Kočevju zaprte, oz. so v soboto popoldne odprte le trgovine s prehrambenim blagom, v nedeljo pa nobena. V Kočevju je športnih srečanj ob sobotah in nedeljah veliko, športniki pa denarja ne morejo zapravljati. Tako se najbolj učinkovito branimo tudi deviz.

— V kočevski občini na mnogih odgovornih mestih ni primernih ljudi, v šoli za vodilne poslovodne delavce pa je tudi malo Kočevčevcev? — Vendar boljših vodilnih kadrov v bodoče ne bo manjkalo, saj gradimo hlev za 100 pitanih bikov.

Ribniški zobotrebci

SMUČARJI ZAOSTAJAJO — Smučarski klub Ribnica pozimi ni izpolnil niti polovice naloga, ki so si jih smučarji zadali na običnem zboru. Tudi poleti ni bolje, saj je bila udeležba na nedavni akciji za urejanje športnih terenov majhna. Ribniški smučarji so tako dokazali, da spadajo med povprečne Jugoslovane, saj mislijo le na sedanjí trenutek, zima pa je še daleč.

PRVIČ BREZ TEŽAV — V ribniški občini letos prvič niso imeli težav pri nabiranju kandidatov za mladinsko delovno brigado. Glavni vzrok za to je gotovo ta, da so zaradi neuspešnega evidentiranja brigadirjev lani višja vodstva (medobčinska, republiška) vsem odgovornim funkcionarjem v občini dobro oprala glave.

— Zakaj se bojiš drseče obrestne mere in se ne zadolžiš za gradnjo hleva? — Da ne bi nadrsal še zaradi lastne neumnosti, saj sem že dovolj zaradi nepremišljenega zadolževanja naše države.

Še: Ceno sporu plačal tretji

Malo zapoznele pripombe k članku sekretarja AZS Franca Mikca (DL, 2. junija)

V Dol. listu je 2. junija sekretar AZ SR Slovenije Franc Mikec objavil članek, v katerem je zapisal, da atletinji Cilka Krize in Greta Hren v zimski sezoni nista pokazali obetavnih forme in da sta zato izločeni s spiska potencialnih kandidatov za nastop na mladinskem prvenstvu Evrope. Piše tudi o tem, da Hrenova še ni ponovila lanskih rezultatov in da zato ni kandidatka za nastop na evropskem prvenstvu na Dunaju.

Trdva, da so navedbe tov. Mikca neresnične. Vse, kar je v njegovem članku resničnega, je samo to, da ima atletinja Cilka Krize težave s poškodbami. Obe sva lanske rezultate ne samo dosegli, pač pa presegle. Tudi izbor za evropsko prvenstvo še ni bil opravljen, kot to trdi tov. Mikec. Kot sva izvedeli od strokovnega sodelavca AZS prof. Novaka, bo ta opravljen šele v juliju po državnih prvenstvih. Očitno tov.

Mikec ne spremlja dogodkov v atletiki in mu morda zato najini rezultati niso poznani. Doseženi rezultati tudi kažejo, da je razpravljanje tov. Mikca o tem, kako prestop slabo vpliva na najino formo, zelo jalovo. AD Kladiivar nama nudi za treninge boljše možnosti, kot pa sva jih imeli

v Novem mestu in zato ni čudno, da sva v atletiki napredovali.

Tov. Mikec nadalje navaja, da plačujeva ceno za prestop v Kladiivar. Res je. Plačali bova davek, ker sva prestopili v drug klub proti volji posameznika v Novem mestu. Soglasja za izpisnico nama predsedstvo tedanje AS Novo mesto ni hotelo dati, čeprav je to zahteval celo odbor za samoupravni delavski nadzor pri novomeški TKS. Zakaj se tov. Mikec raje ne zavzema za to, da bi se izvajali sklepi samoupravnih organov? Očitno raje podpira ozke klubske interese. Zaradi tega nimava pravice nastopati na prvenstvenih tekmovanjih in se samo sprašujeva, kje je tu pravica in pa športna morala.

OBISK ŠTUDENTOV

RIBNICA — Študentje prvega in drugega letnika fakultete splošnega ljudskega odpora v Ljubljani, ki so te dni bivali v vzgojnem središču na Velikih Blokah, so za dan borca obiskali Ribnico. Ogledali so si Ribnico in grad, nato pa prisostvovali kulturnemu programu, ki so jim ga priredili vojniki ribniške enote. Po zdravila sta jih tudi predsednik občinskega izvršnega sveta Franc Lapajne in predstavnik mladinske organizacije Aleš Abrahamsberg.

Solidarnost v nesreči

V Malem Mraševu ob Krakovskem gozdu so pogorelci s pomočjo vaščanov v 4 mesecih zgradili novo poslopje

Tisti julijski ponedeljek lanskega leta je bil zelo vroč dan. Prebivalci vasi Malo Mraševo so bili v svojih hišah ali pa so počivali po napornem dopoldanskem delu. Bili so zadovoljni, da so srečno pripeljali h koncu pšeničnega žetev. Lani je bil pridelek pšenice velik. Zadruga je namreč poskrbela za semensko pšenico in semensko gnojilo, kmetje pa so se zavezali, da bodo zadrugi prodali določeno količino pšenice. Tudi pri Packovih v Malem Mraševu so imeli doma še nekaj polnih vreč pšenice, ki so čakale, da jih odpelejo na odkup.

Toda tisti julijski ponedeljek bo Packovim ostal zapisan kot črni dan. Po kosilu se je vsak odpravil k svojemu delu. Kar naenkrat je prišel h gospodarju otrok in kričal: „Ogenj! Ogenj!“ Res se je iz kozolca širil velik plamen. Gospodar in sosede so takoj začeli gasiti, vendar je ogenj v petnajstih minutah uničil vse gospodarsko poslopje pa tudi orodje in vreče s pšenico. Gasilci so zavarovali sosednja poslopja, čla-

Za konec predlagava AZ Slovenije, da tov. Mikca pokliče na odgovornost zaradi zavajanja javnosti z neresničnimi podatki, ob tem pa naj mu tudi prepove nadaljnje tako pisarjenje kot sekretarju AZ. To najino zahtevo je namreč že sprožil naš novi klub.

CILKA KRIZE
GRETA HREN

RDECA LUČ ZA GOZDNO ŠOLO

Letno taborjenje s programom gozdne šole je že vrsto let redni zaključek celoletnega dela šentjernejskih tabornikov. Vodstvo odreda je zato intenzivno pripravljalo tudi letošnji program gozdne šole od maja, ko je od uporabnikov tabornega prostora na Veleti nad Portorožem (TVD Partizan, ZTO in gimnazija Novo mesto) dobilo sporočilo, da taborjenja lahko organizirajo v času od 7. do 16. avgusta. Že v maju se je za taborjenje prijavilo 65 tabornikov. Sredi junija pa so vodstvu odreda sporočili, da taborjenja ne morejo izvesti v prej določenem času, saj je vodstvo TVD Partizan brez posvetovanj z uporabniki tabornega prostora dovolilo podaljšati svoje letovanje. Vodstvo OSH kasnejšega roka za taborjenje ni moglo sprejeti, TVD Partizan pa ni bil pripravljen na nikakršen kompromis.

Kljub temu, da je bil OSH edini odred v novomeški občini, ki je bil pripravljen organizirati letno taborjenje s programom gozdne šole, ga je moral odpovedati. To je še en primer, kako učinkovita so pri nas „dogovarjanja“.

MATEJA CEKUTA

nom Packove družine pa je ostalo samo pogorišče in smrad po dimu in ožgani slami. Takrat se je pokazala solidarnost nekaterih vaščanov. Dva soseda sta odstopila svoja hleva za živino Packovih, drugi pa so prinesli krmo.

Ta solidarnost je pomenila Packovim iskrico upanja, da se bodo izvlekli iz nesreče. Sorodnik iz Krškega, ki ga je ganila prizadetost najstarejšega Packovega sina, jim je sklenil pomagati. Na občini v Krškem in v agrokombinatu so jim objavili kredit. Nekaj denarja so dobili tudi od zavarovalnice in od vaščanov ter sorodnikov. Tako so Packovi v štirih mesecih zgradili sodoben hlev. Brez solidarnosti si ne bi mogli zamisliti gradnje takega poslopja.

Po vseh naših vaseh bi morala vladati solidarnost, zlasti v nesrečah, tuja pa naj bi bila nevoščljivost. Solidarnost namreč gradi, nevoščljivost pa hoče podirati.

J. P.

Čatež ob Savi

Septembra bo referendum

Delavci Žičnice iz Ribnice žele odcepitev od Ljubljane in priključitev k ribniškemu Riku, ki posluje uspešno

RIBNICA — Delavski svet ribniškega tozda Žičnice Ljubljana je na seji 5. julija sklenil, da v začetku septembra izvedejo v njihovem tozdu referendum o izločitvi iz delovne orga-

nizacije Žičnica Ljubljana. Hkrati bodo izvedli tudi referendum o vključitvi izločenega tozda (če bo prvi referendum uspel) v delovno organizacijo RIKO Ribnica.

V ribniškem tozdu Žičnice je zaposlenih okoli 70 delavcev. Glavni vzrok za zamisel o odcepitvi sta nejasna prihodnost tega tozda, če bi še naprej deloval v okviru Žičnice Ljubljana, in ogrožena socialna varnost tega kolektiva. Ribniški tozda Žičnice namreč vedno bolj zaostaja za razvojem sorodnih delovnih organizacij kovinske stroke v občini Ribnica in zunaj nje. Proizvodnja občasno zastaja zaradi pomanjkanja materiala, dela ali drugih pomanjkljivosti, vse to pa vpliva na nižji dohodek in osebne dohodke.

Člani kolektiva ribniškega tozda Žičnice so prepričani, da imajo v okviru RIKO Ribnica boljše možnosti za napredovanje in razvoj.

J. PRIMC

Uspešno izvažajo

Na zahod izvozi največ Eurotrans, na vzhod pa Riko

RIBNICA — Ribniško gospodarstvo je v prvih petih mesecih doseglo zelo ugodne izvozne rezultate. Letni načrt izvoza so do konca maja dosegli že 62-odstotno, letni načrt uvoza pa le 38-odstotno.

Načrtovani letni izvoz na konvertibilno območje so dosegli 45-odstotno, na klirinško območje pa celo 76-odstotno, kar pomeni, da so v obeh primerih načrtovani izvoz presegle, vendar na zahod manj kot na vzhod. Uvažali so le s konvertibilnega območja.

Najugodnejše dosegajo oz. presegajo skupni letni izvozni načrt v Riku (76 odst.), Eurotransu (64 odst.), Suknu (53 odst.) in Inlesu (48 odst.). Nekoliko zaostajajo za načrti pri ITPP (33 odst.), bolj pa pri Žičnici (8,27) in Donitu.

Na konvertibilno območje so z ozirom na letni plan izvozili največ v Eurotransu, Suknu in Inlesu; dejansko pa so izvozili za zahod v Eurotransu za 148.770.000 din, Inlesu za 53.700.000 din, Riku za 13.267.000 din, ITPP za 9.751.000 din, Suknu za 9.571.000 din itd. Na vzhodni trg je daleč največ izvozil Riko in sicer za preko 530 milijonov din.

Pri uvozu je nad letnim načrtom Riko (61 odst.) in Eurotrans (47 odst.), medtem ko ostali občutno zaostajajo za načrtovano letno dinamiko uvoza.

J. P.

Črnomaljsko „razkošje“ v betonu

Graja ni nič zalega

Mimo je še eno spričevalsko leto in za šolsko mladež so se spet začele počitnice.

Počitniško razpoloženje je zajelo tudi črnomaljske šolarje. Spet lahko po mili volji uživajo na pustih dvoriščih svojih blokov, posedajo po stopniščih, se potikajo po pločnikih, lahko se mirno igrajo ob okenskih šipah, na parkiriščih ali pa kar na cesti, če pri tem seveda ne motijo in ovirajo avtomobilov.

Otroških igrišč v Črnomlju pač ni. Urbanisti so se jim, kot kaže, velikodušno odpovedali. In kaj so naredila društva prijateljev mladine, ki naj bi v prvi vrsti razmišljala o tem, kako popostriti življenje otrok po krajevnih skupnostih? Ta društva v glavnem ne delujejo. Tudi občinska Zveza prijateljev mladine obstaja še vedno le formalno.

Ob lanskem zboru pionirjev Jugoslavije, ki je potekal v Črnomlju, je bilo (ne)delovanje zveze ostro kritizirano s strani republike. Takrat je bilo aktiviranje zveze in društva opredeljeno kot neodložljiva naloga. A ta neodložljiva naloga je po enem letu še vedno neuresničena.

In če se zgodi, da zatajita še sonce in Kolpa, bodo nekega lepega počitniškega dne črnomaljski otroci začeli enostavno siliti v šolo. — Če je človeku izbirati med dvema nesrečama, se navadno odloči za manjšo.

ANA STAREŠIČ
ČRNO MELJ

Slikar Janko Orač iz Novega mesta razstavlja v Ljubljani

LJUBLJANA – V razstavišču Kemijskega inštituta Borisa Kidriča so na ogled slike 25-letnega Janka Orača, grafičnega delavca v tozdu Tiskarna novomeškega DITC. To je dvanajsta samostojna razstava (letos že četrta) mladega slikarja, ki je član novomeške in celjske likovne skupine in se udeležuje tudi slikarskih kolonij, eksterporov in seveda tudi skupinskih razstav.

Orač razstavlja v Ljubljani izbor tistega, kar je letošnje pomlad prikazal v novomeškem Labodu in vzbudil precejšnjo pozornost tako z motiviko kot načinom obdelave. Njegova iskanja so za zdaj posvečena krajini, arhitekturi in pogledom v notranjost domačij (interierom).

Umetnostni kritik Janez Mesencel je zapisal, da Oračovo slikarstvo posreduje gledalcu polnost, ki izvira iz takega duhovnega procesa in tehničnega postopka, kot ga pozna slikarstvo strokovno šolanih umetnikov. Potem pa: „Oračevi krajinski izrazi, odbrani pogledi na arhitekturo ali mestni oziroma naselbinski izraz, njegovi prostorsko in konstrukcijsko urejvani interieri sicer kažejo modro izbrano izhodišče v preizkušenem motivnem in temat-

skem svetu, vendar le kot izhodišče. Njihova nadaljnja usoda pa se kroji po zakonih samostojnega iskanja, preoblikovanja, dodajanja in sestavljanja, skratka vsega, iz česar je stkan umetniški ustvarjalni akt.“

Omenjena razstava v Ljubljani bo odprta do 26. julija, slikar pa ž misli za naprej.

kultura in izobraževanje

LITERARNA „VESELICA“ – V parku pod mirenskim gradom so v večer zveneli zvoki Mihelčičeve elektronske harmonike in verzi sodelavcev Samorastniške besede.

Devet let Samorastniške

Predstavitve letošnje številke Samorastniške besede je bila na prostem v parku pod mirenskim gradom

MIRNA – Uredniški odbor Samorastniške besede in trebanjska kulturna skupnost sta letošnjo redno številko Samorastniške besede predstavila javnosti na literarnem večeru, ki so ga pripravili v petek, 8. julija, na prijetnem prostoru pod mirenskim gradom. Izbrane prispevke sodelavcev te številke Samorastniške besede sta brala Jože in Zvonka Falkner, premore pa je zapolnil z izvirnimi skladbami Silvester Mihelčič na elektronski harmoniki.

Trebanjska kulturna skupnost letos šteje že deveto leto, kar uresničuje svoje skromne založniške ambi-

cije z izdajanjem Samorastniške besede. Zal ves ta čas ni našla posnomovalcev ne tekmovalcev v drugih dolenskih občinah in gre zato njeno vztrajnost vsekakor pozdraviti. Res pa je, da vsakoletni izid omogočijo tudi sami sodelavci, ki objavljajo svoje prispevke zastonj, in pa seveda vsi, ki so tako ali drugače povezani s trebanjsko revijo.

V letošnji Samorastniški besedi so objavljeni prispevki 20 avtorjev, skoraj izključno gre za pesmi, kar je po svoje tudi razumljivo, saj obseg revije ni primeren za prozo. Likovni urednik Lucijan Reščič je publikacijo opremil z izbranimi grafikami Petra Grgca, Ivana Lackoviča – Croatia in Mladena Vukeliča – Mora.

MIM

SLIKARSKI ATELJE V METROPOLU – Malo sejno dvorano v prvem nadstropju novomeškega hotela Metropol so udeleženci druge nadaljevalne slikarske kolonije, ki jo je priredilo Združenje likovnih skupin Slovenije, za deset dni spremenili v atelje. V njem so pod vodstvom akademske kiparke Dube Sambolec večkrat ustvarjali tja čez polnoč. (Foto: I. Zoran)

Trda šola za nove likovne izkušnje

V Novem mestu se je končala že druga nadaljevalna izobraževalna slikarska kolonija – Od sedmih udeležencev je način in tempo dela vzdržala le peterica

NOVO MESTO – Novomeški hotel Metropol je bil že drugič gostitelj republiške nadaljevalne izobraževalne slikarske kolonije, ki jo je tudi tokrat pripravilo Združenje likovnih skupin Slovenije. Pod vodstvom mentorice, akademske kiparke Dube S. mbolec iz Ljubljane, so v koloniji delali: Jožica Medle, Meta Vovk, Mojca Vilar, Matjaž Mavser, Zdenko Krpan, Marjan Maznik in Stane Petrovič, člani likovnih skupin iz različnih krajev Slovenije.

V soboto, 9. julija, je kolonijo obiskal Jože Osterman, predsednik Zveze kulturnih organizacij Slovenije, s sodelavci in se v pogovoru z udeleženci kolonije seznanil s potekom in načinom dela. Povedali so nam, da je bil koncept letošnje nadaljevalne kolonije bistveno drugačen kot lani, ko je bil cilj ustvarjati in dosežke prikazati na razstavi.

Pod vodstvom Dube Sambolec so letošnji udeleženci predvsem preizkušali nekatere slikarske postopke (n. pr. kako se nariše akt) ter se praktično „urili“ v posameznih fazah sodobnega načina ustvarjanja. Glavni namen tokratne kolonije torej ni bil dokončati slike, ampak jo

samo nakazati, hkrati pa dodobra spoznati ustvarjalne postopke. Tak način dela pa je zahteval napor in tempo, ki ju niso mogli vsi zdržati, zato dveh udeležencev – Maznika in Petroviča – tako rekoč ni bilo blizu.

Letošnja izkušnja je brzkonca še dragocenejša od lanske, kar bo nedvomno pokazala tudi analiza, kijo bodo napravili kasneje. Vsekakor je moč reči, da se v delo take kolonije lahko vključijo slikarji, ki še morejo iz svojih „kolesnic“ in so sposobni

dojemati in na samem kraju preizkusiti posredovana znanja. Za tako delo pa ni dovolj le talent, ampak je treba biti idejno mlad.

I. Z.

KMALU PULJSKI FESTIVAL

PULJ – 25 celovečernih igranih filmov se bo potegovalo za nagrade na letošnjem puljskem filmskem festivalu, ki se bo začel 20. julija. Zanje se bodo v znani puljski Areni potegovali tudi naslednji slovenski filmi: „Eva“ v režiji Francija Slaka, „Dih“ v režiji Boža Sprajca in „Rdeči boogie ali kaj ti je deklica“, ki ga je režiral Karpo Godina, vsi pa so nastali v proizvodnji Viba filma. V okviru informativnega programa bodo zavrteli tudi „Maškarado“ znane režiserja Boštjana Hladnika.

KOCERT V METLIKI

METLIKA – Slovenski oktet in organist Hubert Bergant bosta v soboto, 16. julija, ob 21. uri nastopila v župnijski cerkvi v Metliki. Na koncertu bosta izvajala renesančne in baročne skladbe, pesmi iz slovanske pravoslavne liturgije in črnske duhovne pesmi. Prireditve bo v okviru metliških poletnih kulturnih prireditev, ki jih je pripravila ZKO.

Doživeti tabor in se še vrniti!

„Na trebanjskem likovniškem srečanju bi rad delal tudi leta 2000,“ je povsem resno dejal Jože Volarič, kipar in pedagog iz Kranja, eden od 35 udeležencev XVI. tabora, ki se je končal v soboto – Trebnje tudi letos za mnoge udeležence edini kraj, kjer so se lahko za deset dni povsem predali ustvarjanju

TREBNJE – Radi prihajajo v ta kraj, ki čedalje bolj prerašča v pravo mesto, h gostoljubnim domačinom. Mnogi se vračajo vedno znova. Greta Pečnik, slikarka iz Pirana, je bila na vseh taborih razen na prvem. Le malo manjkraj so svojo zvestobo Trebnjemu izpričali tudi drugi, slikarji in kiparji iz domovine in tujine. Vsako leto se jim pridruži nekaj novincev. Na letošnjem že šestnajstem taboriskem srečanju, ki so ga končali v soboto, 9. julija, s podelitvijo priznanj, je bilo med 35 udeleženci (26 slikarji in 9 kiparji) dvanajst takih, ki so na taboru ustvarjali prvič. Novinci so bili tudi nekateri med ustvarjalci iz tujine, ki jih je bilo tokrat šest.

Ustvarjati na taboru je udeležencem vselej pomenilo priznanje in doživetje, prenekatere pa edina možnost, da se je res lahko povsem predal likovnemu delu. Tudi letos smo lahko zapisali izjave, ki so to potrdile. Saj je ta lahko prišel v Trebnje le tako, da je vzel letni dopust, oni pa je moral prej postoriti kmečka dela, ki jih poleti ni tako malo. Naj ponovimo, kar smo že tolikokrat zapisali: vsi ti, ki prihajajo v Trebnje, niso poklicni slikarji ali kiparji, ampak se z umetnostjo ukvarjajo poleg poklica, ki jim reže vsakdanji kruh.

In kaj so povedali?

MARTIN KOPRIČANEC iz Molv: „Tabora se udeležujem že sedmič, toda na letošnjega sem lahko prišel šele tri dni pred koncem. Sem kmet in sem imel prav te dni obilo dela z žetvijo in pospravljanjem drugih pridelkov. Za galerijo sem prinesel sliko „Fant in ptica“, ki nekako simbolizira mir, ljubezen in mladost. Še vedno slikam na steklo, vendar pa zdaj od vsake slike zahte-

vam, da ima sporočilo. Svoj motivni oziroma doživljajski svet sem zadnja leta nekoliko prečistil.“

LUCIJAN REŠČIČ iz Trebnjega: „Tudi jaz sem sliko, ki jo moram kot udeleženec tabora oddati za galerijo, naredil že prej. Predstavlja Jurija, zaščitnika preprostih ljudi. Na prvi pogled je podobna ikoni, vendar pa nima nič skupnega s čaščenjem nekih nadnaravnih bitij. Moj Jurij je čisto človeški, zemeljski. Je pa vsekakor iz izročila. Ljudsko izročilo je postalo sicer temeljna podloga vsega, kar slikam v zadnjem času.“

OLGA KOLAR iz Trebnjega: „Na taboru sem tretjič. Prireditelji so me pač večkrat izpustili, pa nič zato. Nikar ne mislite, da nisem delala. Sem, pa še kako! Seveda v glavnem ob večerih, včasih dolgo v noč, ob sobotah in nedeljah. Sem pač v službi in povrh še mati dveh otrok. Zato mi tabor še kako pride prav. Šele tu se lahko povsem predam slikanju, šele tu dobim prave spodbude in moč za vztrajanje. A

kar se samega slikanja tiče, lahko povem, da sem s stekla prešla na platno, ker se mi zdi, da čopič po platnu nekoliko lažje steče in da prej in boljše ustvarim, kar sem si zamislila. Trenutno je moj svet šešhudo domišljijsko zamotan, a mu bom kos, to čutim.“

ZLATA VOLARIČ iz Kranja: „Letos sva oba z možem prišla sem. Ni mi žal. Smo skupina, ki zna prijetno, prijateljsko sodelovati. Tu ni nihče odveč, nihče premalo. Delamo sproščeno. Sama sprostitev še

NASMEH JE ZNAMENJE OPTIMIZMA – slikarka Zlata Volarič.

posebej potrebujem. Hočem biti optimistična. To tudi sem, kar dokazujem z uporabo svetlih, živahnih, veselih barv. Pravijo, da je v mojih slikah veliko sonca. Da, sonce! Kako bi drugače! Med vojno sem bila v taborišču, kjer smo morali prestati vso človeško tragiko. Ze sama misel na tiste čase je strašna. Mi pa moramo živeti in preživeti, preživimo pa lahko samo z optimizmom. Zato sem tudi sama taka in zato toliko sonca v mojih slikah.“

STANE NOVAK iz Trebnjega: „Čeprav ni nič kaj lahko z dletom dolbsti v trdo hrastovino, to rad delam, saj sem eden tistih, ki se lahko šele na taboru povsem predajo ustvarjanju. Domači, žena in otroci, me sicer razumejo, kadar me zgrabi in moram kipariti, vendar vsceno ni tako kot tukaj. Izklesal bom kmečko ženico s koso na rami in otrokom v naročju. Prizor, kakršnih na kmetih ni malo. Tej motiviki še vedno ostajam zvest, ne vem pa,

KIPARSKI VARILEC – Takole je kipar Jože Volarič na trebanjskem taboru „krotil“ kiparsko kovino.

doklej bom delal samo to. Razmišljam, da bi se prihodnje leto nekoliko preorientiral in poskusil še s čim drugim. S kakšnim motivom iz delovne organizacije, kjer si služim kruha. Morda. Obenem upam, da se mi bo nabralo dovolj dobrih del za razstavo. Bomo videli, kako bo.“

SANDI LESKOVEC iz Mirne: „Tu imam tri reliefe: Dekle z mrtvo ptico, Moč ljubezni in Zadnja pot. Slednji je nastal tu, druga dva sem pripeljal s seboj. Več v tej vročini tudi ne bi zmožel, čeprav sem vsega vajen. Nisem edini, ki menijo, dbi kazalo tabor prestaviti ali na maj ali na september. Ne vem, kako bi bilo to izvedljivo, da bi bilo za vse prav, a kljub temu. Delam vse leto, kolikor mi pač dovoljuje čas. Pobud oziroma snovi mi ne manjka, motive mi ponuja življenje, dogodki. V relief skušam prenesti, kar sem ali sam doživel in videl ali slišal iz pripovedovanj drugih. Morda so moja dela prav zato ljudem blizu.“

JOŽE VOLARIČ iz Kranja: „Zena slika, jaz kiparim, oba pa tudi piševa. Ker sem po poklicu kovinar – kot inženir in pedagog poučujem na kovinarski srednji šoli, je razumljivo, da mi je osnovna tvarina pri kiparjenju kovina; poskušal sem tudi v lesu, pa mi ni šlo tako dobro. Tisti, ki ne poznajo mojega načina dela pravijo, da svoje kipe vliвам. A ni tako, kipe varim. Potreboval sem veliko let, da sem kovino nekako ukrotil, da počnem z njo, kar hočem. Prej je ona mene podrejela. Da pa kljub temu zmorem vse to, je potrebno 105 odstotkov potrpljenja.“

Upodobil bom žensko z rožami. Za mene, ki živim v mestu, nenavaden motiv? Sploh ne. Sem pač prišel s podeželja, kmečki človek. Navsavi sta bistvena človek in žival, bivati morata v sožitju, da se obdržita. Vse drugo je podrejeno njima. Temu sožitju pravim idila, in ta je

osnovni motiv, ki ga kot kipar ostvarjam.

Na taboru je lepo delati. Bil sem že v več kolonijah, a tako kot v Trebnjem ni bilo nikjer. Je enkratno. Želim, da bi na taboru delal tudi leta 2000, čeprav to v mojih letih najbrž ne bo uresničljivo. Predvsem hočem s tem poudariti, da bi bil osebno zelo užaljen, če bi se kdo spomnil in taka srečanja ukinił.“

• Trebanjski tabor likovnih samorastnikov je od vseh tovrstnih srečanj ali kolonij, ki jih poznamo, izjema: je last občine in delovnih ljudi občine, ki ne uživajo le kulturnih stvari, ampak tudi sami odmerjajo večino stroškov zanj. Stroški pa so v primerjavi z drugimi podobnim prireditvami po domovini še vedno samo minimalni. Poleg tega je vodstvo tabora vseskozi skrbelo za kulturno odprtost.

Res je, da je bil namen tabora predvsem združevati slovenske likovne samorastnike, a je prav tako res, da je bil že prvi tabor medrepubliški. Zdaj prihajajo v Trebnje ustvarjalci iz vseh jugoslovanskih republik in pokrajin, prihajajo pa tudi iz tujine, še posebej iz prijateljskih držav.

Dodati je treba še, da si vodstvo tabora zadnje čase prizadeva, da bi taborski programi zavoljo stabilizacije ne bili bistveno okrnjeni. Mimo višje sile pač ne gre. Ta je vplivala na to, da je v trebanjski galeriji čedalje manj individualnih razstav, pa tudi za letos predvideni salon so morali prestaviti na prihodnje leto.

I. ZORAN

Knjiga o Kostelu

Delo Jožeta Žagarja so izdali v Kočevju – Slikar Ivan Brudar prispeval reprodukcije

KOČEVJE – V Kočevju je te dni izšla knjiga „Kostel – ljudje in zemlja ob Kolpi“, ki jo je napisal kostelski rojak Jože Žagar z vzdevkom Jagrov. Natis dela v nakladi 3.000 izvodov so poleg občinske kulturne skupnosti omogočile kostelska krajevna skupnost in kočevske delovne organizacije.

„Motilo me je, da dela, ki bi celovito spregovorilo o moji rodni kostelski deželici, še ne pre-

Ivan Brudar – njegove slike bogatijo vsebino knjige o Kostelskem.

moremo, zato sem se odločil, da se sam preizkusim s peresom. Pri pisanju me je ves čas vodila želja, da bi po domače in vseobsežno govoril o ljudeh, ki so skozi viharje časov obdržali na zemlji ob Kolpi,“ je povedal avtor pred tedni, ko so mu iz kočevske tiskarne poslali odtise za korekturo.

Žagarjeva knjiga je vsebinsko bogata in na oko lepa. Bogatijo jo številne ilustracije in osem reprodukcij slik s kostelskimi motivi, ki jih je ustvaril Ivan Brudar, slikar in likovni pedagog na eni od kočevskih osnovnih šol. Reprodukije kažejo, da se je slikarju posrečilo ujeti utrip kostelske krajine z znamenitostmi, kakršne ponuja obiskovalcu ta obkolpska deželica na jugu kočevske občine.

Z DLETOM V VROČINI – Medtem ko je trebanjski kipar Stane Novak udarjal po dletu in dolbel trdo hrastovino, ga je njegov delovni tovariš s tabora, mirenski kipar Sandi Leskovec, pazljivo motril pri delu.

NAGLUŠNA KAMERA

foto slišal: Jože Primc

SI TUDI TI DOBIL LEŽIŠČE NAMESTO SEDEŽA?

PO SVETU OKOLI

VARČEVANJE — Zgodba, ki jo bomo zapisali, morda ni najbolj uglasena s potrebami sedanjega trenutka, je pa resnična in ne stara. V Poitiersu v Franciji živi več kot 80 let star Herve Bichot, ki je vse življenje nadvse varčno živel in vsak frank obrnil v najbolj trdno valuto — zlato. Z leti si je nabral 34 zlatih palic in 800 zlatnikov. Ta zaklad je skrival v garaži, kjer seveda ni imel avtomobila (zaradi varčnosti). Od vsega tega ima zdaj prazno figo, saj so ga ne dolgo tega obiskali tatovi in odnesli zlati plen.

DOMISLEK — Mlada piščeta rasnih kokoši se že veselo podijo po travici in se vesele življenja, njihova gospodarica Maria Fusaro iz Viuja blizu Torina pa premišlja o krutem svetu. Morala je namreč plačati globo zaradi domnevnega mučenja živali. Nobena njenih kokoši ni hotela valiti jajc, ki jih je Maria dobila od prijateljice, zato je domačega purmana noč in dan napajala s kruhom, namočenim v vino, da se ptica sploh ni mogla dvigniti iz gnezda.

ZUNAJ ČASA — Nekdo na tem svetu pa je le mirno preživel strahote zadnje vojne. Sovjetski geologi so nedolgo tega našli v sibirski tajgi človeka, ki sploh ni vedel, da je bila kdaj 2. svetovna vojna. 83-letni Karp Likov je večino svojega življenja preživel globoko v tajgi, 350 km oddaljen od najbližjega človeškega bivališča. Samoto sta mu krajšali žena in hči. Zdaj je živa samo še hči, žena pa mu je umrla. Starac ni maral z geologi v civilizacijo. Raje je ostal v divjini. Ze ve, zakaj.

NIČ BOLJŠA? — Sally Ride, ki je kot prva ameriška in kot tretja astronautka na svetu podelila v vesolje, je sama o sebi povedala, da je najbrž najslabša gospodinja na svetu. No, prva je vsaj po tem, da je trenutno najslabša gospodinja tudi v vesolju. A tudi edina. Bo že nekako naredila red.

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Strahovito ledeno neurje

24. JUNIJA popoldne je prišlo nad trebanjsko občino strahovito ledeno neurje, ki je v pičlih 20 minutah uničilo pridelek gospodarjev 17 vasi. Toča je dobesedno pregazila nad 900 hektarov obdelovalnih kmetijskih površin. Po mnenju najstarejših ljudi iz predelov okrog Mirne take katastrofe ni bilo najmanj 70 do 80 let. „Toče smo se najmanj nadejali, zlasti tako hude,“ so nam pripovedovali ljudje. „Nenadoma se je sternilo, zahrumelo, ledeni pas pa je začel biti od Čateža proti Križu. 15 minut je padala suha, gosta, kot orehi in kot kurja jajca debela toča. Bilo je, kot bi se utrgal leden strop iz neba in se tik nad zemljo razletel na kose. Debeli kosi toče so neusmiljeno bili po posevkih, drevju, zelenjavi, vinogradih, razbijali opeko in šipe.“

V PARKU pod Gričkom v Črnomlju raste vrsta lepih lip, ki so pravkar cvetele. Tedaj pa se je nanje vsula množica obiralcev lipovega cvetja, ki so pri obiranju lomili vejice in veje, da se je park spremenil v pravo vaško gmajno. Lipe so izgubile lepoto in na tleh je bilo vse nastlano.

TRGOVINE v Novem mestu so za poletno sezono dobro preskrbljene z ustreznim blagom, kar je za razliko od prejšnjih let zelo razveseljivo. Kaže, da so trgovci naposled le prisluhnili željam potrošnikov.

„MLADINA NAJ ODPRAVI nedisciplino in namišljene bolniške dopuste in tako ustvari realne pogoje za povečanje proizvodnje za 12,5 odstotka, kolikor je potrebno, da bi lahko imeli sedemurni delovni dan,“ je povedala Erika Levičar, predsednica mladinske organizacije v obratu Krka.

CENE NA TRGU: borovnice 100 din, čebula 120 din, češnje 100 din, zelje 50 din, karfiola 150 din, grah 80 din, pesa 80 din, krompir 50 din itd.

(Iz DOLENJSKEGA LISTA 11. julija 1963)

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Ravnalo za dolgo življenje

Lenoba in pohajkovanje ne hasnita nič — Državni zbor ni več za resno delo — Pomen železnice od Brežic do Novega mesta — Srbi imajo kralja

(N e d a v n o) umrl je na Koroškem starček v 98. letu starosti, ki je vprašan, kako je živel, da je dosegel tako lepe starosti, odgovoril tole: „Skrbel sem, da so bile vse moje dušne, srčne in telesne moči vedno v praven redu. Strasti se nisem nikdar udal, jeze ne poznam; prizadevam si, da vse z lepim in mirnim uravnám. Zmerno jem in pijem. Mesa malo uživam, bolj pa zelenjad in močnik, večerjam navadno žgance pa mleko. Opijanil se nisem nikdar. Tobaka ne kadim, ne nosljam. Lenobe in pohajkovanja od mladih nog ne poznam; brez dela nisem nikoli. To je ravnalo, po katerem sem doživel tako starost!“ — O, da bi ga posnemala mladina!

(D r ž a v n i) zbor ni več za resno delo in v kratkem gre do poslanci domov, ne da bi kaj dosegli. Seveda, če se čas trati s tako nespametnimi vprašanji, s kakršnim se je baron Schwegel obrnil do vlade, potem pač ni pričakovati uspehov. Najprvo je ponavljal vse laži nemških listov glede dogodkov v Ljubljani

povodom turnarske slavnosti in potem vprašal, kaj misli vlada storiti, da naredi konec nevarnim razmeram. Tako je častni meščan prvostolice slovenske Ljubljano pred svetom kazal kot jamo razbojnikov.

(K a k o r) hitro bi dobili železnico iz Brežic, prišli bi s krškim okrajem v tesnejšo prometno zvezo, privržali bi tudi od tankaj na novomeške semnje živino in prihajali bi tusem tudi kupci iz Štajerske in Hrvaške in prašičji in živinski trg bi se tako v Novem mestu in vseh krajih ob železnici oživel, ako ne podvojlil v prospeh Novega mesta in cele Dolenjske.

(S r b i) imajo novega kralja: Peter I iz rodovine Karagorgjevičev. Ljudstvo ga je nepopisno navdušeno pozdravljalo, koder kol se je pokazal; tako se jim je priljubil radi svojega dobrohotnega obnašanja. Prisegel je na ustavo in naznanil svoj nastop drugim evropskim vladarjem.

(Iz DOLENJSKIH NOVIC 1. julija 1903)

Prion — ključ skrivnostnih vrat

Znanstveniki so na sledi najbolj skrivnostnemu povzročitelju številnih bolezni — Kaj imajo skupnega obolele ovce in novogvinejski ljudožerci?

Če se bo izkazalo, da ima nevrolog Stanley Prusiner prav in da njegova odkritja držijo, potem se nam obeta nova revolucija v biologiji in genetiki. Zaenkrat pa so Prusinerjeve znanstvene domneve za večino strokovnjakov heretične in kot take dvigajo pravi vihar med znanstveniki. Raziskovalec namreč trdi, da je odkril možnega povzročitelja nekaterih živčnih bolezni, ki prizadenejo tako ljudi kot živali, vendar pa povzročitelj ne spada v nobeno zdaj poznano vrsto živih bitij. Manjši je celo od virusa in ga ni mogoče videti niti pod najmočnejšimi elektronskimi mikroskopi. In kar je najbolj presenetljivo ter v opreki z genetskimi dogmami: povzročitelj ni ma v sebi genske snovi. Pravzaprav je ves zavrt v skrivnost in neznanu. Kljub temu že ima ime. Prusiner ga je krstil za priona.

Zgodovina raziskovanja je dolga cela desetletja. Nevrolog Prusiner je začel raziskovati, ko se je srečal z neko žensko, ki je bolehalo za redko in nenavadno boleznijo. Lepega dne je bolnica odkrila, da ne more vtakniti ključa v ključavnico, kmalu zatem je onemela, ohromela, začela izgubljati spomin in pol leta po začetnih bolezenskih znakih umrla. V medicinskih priročnikih je bolezen opisana kot Creutzfeldt-Jakobova bolezen. Strokovnjaki vedo o nji

povedati le to, da gre za obolelne živčnega sistema.

Prusiner je začel raziskovati bolezen, da bi odkril njenega povzročitelja. Pot ga je vodila k še drugim podobnim boleznim, kot so multipla skleroza, Parkinsonova bolezen, Alzheimerjeva bolezen in še nekaj redkih bolezni, ki pustošijo živčni sistem. Izkazalo se je, da je mogoče raziskave opraviti na neki živčni bolezni ovc, ki je zelo podobna omenjenim boleznim.

Angleški rejci ovc poznajo to bolezen že nekaj stoletij. Leta 1775 so zaradi nje izgubili na tisoče ovc. Živali so izgubljale sposobnost usklajevanja gibov, niso mogle več hoditi in na koncu niti stati ne več. Nato 200 let ni bilo o bolezni ne duha ne sluha, dokler se ni po letu 1930 pojavila na Škotskem. Poginilo je 1.500 ovc, ki so jih cepili proti neki drugi bolezni. Veterinarji so lahko le ugotovili, da je bilo cepivo okuženo s povzročiteljem skrivnostne ovčje bolezni. Ustanovili so raziskovalni inštitut v Comptonu, da bi bolezen raziskali, a kaj dlje od ugotovitve, da je bolezen prenosljiva z živčnim tkivom obolelih ovc na zdrave, niso prišli, dokler ni raziskovalec uspešno leta 1965 odkril čudno stvar. Ugotovili so, da je velika podobnost med patološkim možganskim tkivom obolelih ovc in žrtev skrivnostne bolezni, ki kosi kanibalsko plemo Fore na Novi Gvineji.

Ko je raziskovalec uspešno bolezen prenesel tudi na miši — te živalice so razvile bolezen v petih mesecih po okužbi, kar je bilo veliko krajše kot pri ovcah — so lahko iz obolelega živčnega tkiva izločili okuženo. Ugotovili so, da je povzročitelj, ki ga seveda niso našli, tisočkrat bolj odporen prot radioaktivnemu žarčenju kot najbolj trdo-vraten virus.

Medtem sta raziskovalca Gajdusek in Gibbs, kasnejša Nobelova nagrajena, razvila teorijo o počasnih virusih, ki počivajo v organizmu leta in leta, potem pa nenadoma napadejo. Počasni virusi naj bi bili povzročitelji Parkinsonove in Alzheimerjeve bolezni, možno pa tudi bolezni kuru in Creutzfeldt-Jakobove ter ovčje.

Znano je, da močno radioaktivno žarčenje uniči dedno snov v celicah, bakterijah in tudi v virusih. In ker so raziskovalci v inštitutu, ki raziskuje skrivnostno ovčjo bolezen, odkrili, da je okuženo tkivo tudi

po sicer smrtonosnem žarčenju za gensko snov še naprej bilo kužno, se je rodil vzemirljiv sklep, da neznani in skriti povzročitelj nima genske snovi. Prava herezija v biologiji!

Od tu se začena Prusinerjevo raziskovanje, ki je ob pomoči sodelavcev dobil še čistejši izveček iz obolelega možganskega tkiva. Najprej mu je uspelo, da je bolezen prenesel na hrčke, kar je ponovno pospešilo razvojno dobo, nato pa je opravil zapletene procese izločevanja, dokler mu ni uspelo dobiti iz obolelih možganov stoterih hrčkov proteinsko snov, koncentrat, ki prenaša bolezen na druge živali, tudi če jo obsevajo, pregrevajo in obdelujejo s kemičnimi sredstvi na tak način, ki zanesljivo uniči vsak virus. A snov ostaja prenašalec bolezni.

Vendar pa strokovnjakom od virologov, imunologov do kemikov, ki sedaj sodelujejo s Prusinerjem, nikakor ne uspe, da bi i tega beljakovinskega koncentrata izločili aktivne delce. Tudi z najmodernejšo metodo separacije z elektroforezo, ki ločuje na molekularni ravni, niso prišli do skrivnostnega priona. Dobili so le beljakovinsko molekulo, ki naj bi bila prion. V nji ni sledu o genskih snoveh DNK ali RNK.

Ali to pomeni, da prion na popolnoma nepoznan način lahko deluje na gensko snov celice, ki jo napade? Virusi svoje uničevalno delo opravijo tako, da svojo gensko snov vsilijo napadeni celici, ki začne po „sovražnem“ povelju izdelovati nove viruse, nato celica počni in razseje bolezensko gensko snov na druge celice in tako se razvije bolezen. Kako bi to uspelo bolezenskemu povzročitelju brez genske snovi, je znanstvenikom in tudi samemu Prusinerju popolna neznanka.

Med domnevami je tudi ta, da naj bi bil prion izjemno majhen, za naše opazovalne naprave neviden virus, ki ima svojo gensko snov tako čvrsto zavarovano, da je noben od poznanih načinov ne more uničiti. Kakorkoli že, Prusinerjeve raziskave so odprle izjemno zanimivo pot za odkrivanje skrivnosti bolezni, ki mučijo ljudi in živali, pa jim človekova pamet doslej ni bila kos.

MIM (Vir: Discover)

Mali invalidski „tank“

Motorizirani invalidski voziček na gosenice in na kolesa — Izkušnja vodila k izumu — Pet različnih prototipov

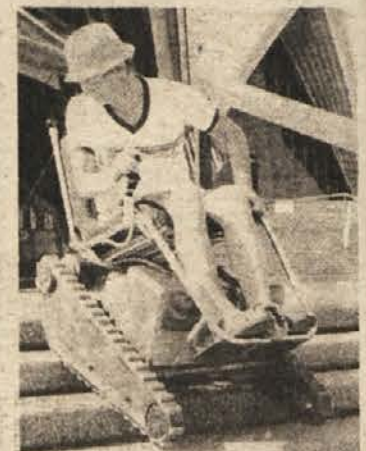
Ljudje, ki jih občasna ali stalna bolezen potisne na invalidski voziček, se vsak dan posebej srečujejo s teža vami, ki jih zdravi sploh ne opazijo: kako priti preko stopničk, kako preko malo višjega roba pločnika, praga. Tudi Jeff Pagett iz Avstralije se je srečal s to platjo življenja, ko ga je prometna nesreča potisnila na invalidski voziček za nekaj mesecev. Izkušnja je bila zanj tako grenka, da je sklenil, da jo bo olajšal za vse sedanje in bodoče trpine.

In ker ima v sebi izumiteljsko žilico, je izdelal samopremični invalidski voziček, ki lahko pleza po stopnicah, preko pragov, manjših razpok ipd. Invalid je na Pagetovem vozičku mnogo bolj gibljiv in svoboden v gibanju kot na navadnem vozičku.

Vsa skrivnost novega izuma je v gumijastih gosenicah, ki po potrebi nadomestijo kolesa. Oblikovane so tako, da kar najlažje obvladujejo naklone. Kadar pa je pot dobra in ravna, se gosenice dvignejo, oziroma se sprostijo kolesa.

Posebnost vozička je tudi to, da ga je mogoče upravljati s komandno ročico, ki je name-

ščena na enem od držal. Če je bolnik, ki uporablja voziček, onesposobljen tudi za gibanje gornjih okončin, potem je mogoče komandno ročico podaljšati, da z njo ravna spremljevalec bolnika.

Invalidski voziček zlahka premaguje tudi stopnice.

Izumitelj je izdelal zaenkrat pet različnih prototipov takšnih motornih invalidskih vozičkov. V poskusih so se dobro izkazali in najbrž ne bo dolgo trajalo, ko bo stekla serijska proizvodnja v kateri od tovarn, ki se ukvarjajo s takimi izdelki.

Tudi žalost je minljiva, tudi bolečina in obup preminejo enako kakor veselje.

H. HESSE

Zenske imajo pač zmeraj še najbolj v časteh zabite in nepomembne moške, ker jih najbolj spominjajo nase.

P. LAGERKVIST

Človek ne more duhovno rasti in dozorevati brez drugih.

T. STRES

d l	kraj pri grosupljem	etiop. glavar	špan. luka	žrtveni.	d l	industr. rastlina	ljubezen	sistem	neg. elektroda
dirigent	hubad				blišč				
pergam.	kralj				površina				
čutnost					deba				
športnik	m. ime	germ. orel				100 del posode			
trdih pesti		mit. pod- zemlje					anton dermeta		
							geom.lik		
uran	vonj	polj. reka jambski vez			pivo	reka v sz (leningrad) brezrak. prijak			
ataka					ograda			zlato jabolko	drž. biagajna
					mernik				
naš otok					gibanje po zraku	splošni ljudski dogor glina		eisen- hower	
								am.mime	
pohorski granit									drevesni razjedalec
zvrst višnje									polenovka
poklon					trenje				zvezda v orlu

Tokratna nagradjenka je MARGA BREGAR iz Ribnice. Poslali smo ji knjigo slavnega ameriškega pisatelja Zana Greya „Jezdeci skrlatne kadulje“. S tem romanom, ki opisuje življenje na Divjem zahodu, je Grey dosegel svetovno slavo. Z navdušenjem prebira ta roman generacija za generacijo in se opaja s čarom romantike pionirskih časov v ZDA. Upamo, da bo prinesel zadovoljstvo pri branju tudi Bregarjevi. Ostali reševalci pa bodo morda imeli več sreče pri žrebu prihodnjega teden. Treba je le rešiti našo malo nagradno križanko in rešiti te poslati na naš n. slov. Uredništvo Dolenjskega lista, Glavni trg 7, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA.

Tudi žalost je minljiva, tudi bolečina in obup preminejo enako kakor veselje.

H. HESSE

Zenske imajo pač zmeraj še najbolj v časteh zabite in nepomembne moške, ker jih najbolj spominjajo nase.

P. LAGERKVIST

Človek ne more duhovno rasti in dozorevati brez drugih.

T. STRES

Krožec označuje del doline Urubambe, ki je bila za Inke sveta, kjer so našli nove zgradbe. Desno: perujski arheolog na najdišču.

Nova inkovska skrivnost

Perujski arheologi odkrili inkovske zgradbe v bližini slavnega mesta Machu Picchu - Kmalu odgovor?

Odkar je leta 1911 profesor Hiram Bingham odkril zdaj slavno inkovsko mesto Machu Picchu v perujskih Andih, ni bilo več presenečenj. Mesto so obnovili, restavrirali in vsako leto je čudoviti zgodovinski spomenik obiskala množica turistov z vsega sveta. Nihče ni niti pomislil, da bi bilo mogoče poleg mesta še kaj odkriti in videti. Pa vendar se je nedaleč od Machu Picchu skrival še en arheološki spomenik.

Perujski arheologi so pred kratkim našli v neposredni bližini svetega inkovskega mesta ostanke še enega svetega inkovskega kraja. Odkrili so poljedelske terase, vodovodno in namakalno omrežje ter obredno središče s 30 grobovi. Starost je takšna, kot velja za Machu Picchu, se pravi, da so Inki oboje zgradili v 15. stoletju.

Tako poljedelsko najdišče, imenovano Killapata (nad mesecem), kot grobišče, imenovano Chaskapata (nad zvezdami), sta ležala pokrita s humusom, kar kaže, da sta bili najdišči stoletja nedotaknjena. Killapato sestavlja 50 kamnitih teras, ki jih prepletajo stopnišča in namakalno omrežje. Sredi teras je obredna stavba, oblikovana kot trapezoid. Posebnost stavbe je portal, ki je postavljen v smeri nad dolino Urubambe. Takšnega portala doslej arheologi niso odkrili pri inkovskih zgradbah.

Nad grobiščem je tudi postavljena obredna stavba z okni in nišami. Posebnost tega najdišča so umivalniki. Arheologi zaenkrat sklepajo, da so na tem mestu Inki opravili obredno umivanje, predno so stopili v sveto mesto Machu Picchu.

Vendar pa ostaja prej ko slej nerazrešena uganka, ali je bil Machu Picchu res sveto mesto ali pa trdnjava. Obe trditvi imata dovolj vnetih zagovornikov in tudi dokazov. Izkopavanja so pokazala, da je bilo dve tretjini pokopanih v Machu Picchu ženskega spola in da so v tem mestu ali trdnjavi ženske

tkale khumpi, obredno tkanino. Našli so tkalska vretena in preslice, kar kaže na močno tekstilno obrt. To pa je mogoče povezati z obema trditvama o pomenu skrivnostnega Machu Picchuja za Inke.

Veliko upanja zatorej arheologi vlagajo v novo odkrita najdišča. Pomagala naj bi jim piskati pravilen odgovor. Morda bo kaj več mogoče reči že čez dva meseca, ko bodo pripravili teren in odprli prvi grob v Chaskapati.

Barvne slike na svetlobi

Nič več temnic za slike

Ljubiteljem fotografije bo posej mogoče narediti dobre barvne povečave doma v katerikoli sobi in pri dnevni svetlobi. Nič več ponočevan v kopalnicah, črnih zavetih in zaklepanja vrat, kar so navdušenci morali početi, da so lahko v zapriseženi temi iz barvnih negativov delali povečave. Ta magični korak iz temnice v dnevno luč omogoča samodejna naprava daylab, ki so jo izumili in izdelali v kalifornijski družbi enaknega naziva.

Nevelika naprava, ki jo je mogoče postaviti v vsak kot delovne sobe, izdelava barvno fotografijo iz negativ ali diapozitiva filma leica formata. Pri tem ni potrebno naprave priključiti na tekočo vodo, zadoščajo tovarniško pakirane kemikalije različnih proizvajalcev. Treba je le vložiti film, izbrati ustrezen izrez ali celoto negativnega ali pozitivnega posnetka in naprava izdelava vsako povečavo posebej v nekaj minutkah. Možna je tudi poseči v proces razvijanja barvne fotografije in tako doseči določene barvne učinke.

Na ameriškem tržišču bo naprava v prosti prodaji že prihodnje leto, stala pa bo približno 300 dolarjev.

Želiš - dobiš

Odkar je kot lepotni ideal izgubila ženska s skoraj ploskimi prsmi, se veliko deklet trapi (seveda povsem brez potrebe) z vprašanjem, kako bi dobile malo večja prsa in tako pritegnile več moških pogledov. Nekateri v ta namen potrošijo lepe denarce za najrazličnejše plastične operacije, druge se zatečejo k bolj preprostim načinom, kot so podloženi modrčki ipd. Po mnenju psihologa Richarda Willarda pa je vse skupaj povsem odveč, saj je mogoče priti do večjih prsi zgolj z mišljenjem, kot poroča Tanjugov Duvbin.

Willard zatrjuje, da močna želja in vsakodnevna koncentracija sprožijo v organizmu proces, ki na koncu poveča prsi. Poskuse je opravil z 22 ženskami in po nekaj mesecih naj bi imele večje in polnejše prsi. Psiholog navaja tudi podatek, da je kar 85 odstotkov vseh žensk, ki so metodo preskusile na lastno pest, poročalo o dejanskem učinku.

Drugi psihologi dvomijo o resničnem učinku Willardove metode, a ne zanikujejo možnosti, da avtosugestija lahko povzroči tudi takšne učinke. Kdor ne verjame, naj poskusi. Seveda velja ta nasvet samo za ženske.

VAŠA ZGODBA

POČITNICE NA KMETIH

Tončka je bila najmlajša v družini. Od osmih otrok, ki so se vsi razgubili po svetu, je le ona občasno obiskala starše na kmetiji v hribih, sicer pa je živela v mestu, kjer je študirala. Vedela je namreč, da ima brat Miha načrte s kmetijo; iz tujine se namerava vrniti čez nekaj let in preurediti kmetijo. Tako si je morala Tončka začrtati življenje po svoje v mestu.

To poletje se je odločila, da bo počitnice preživela na domačiji. Ze takoj prvi dan počitnic je vstala zgodaj zjutraj in se oblekla v kmečko obleko, ki je dišala po zemlji in po hlevu. Zakurila je v štedilniku, pristavila vodo za žganec in odšla v hlev pomolst. Ko je odprla velika lesena vrata, ji je v nos udaril topel vonj po gnoju. Ni ji bil tuj in ni ji smrdel. Počistila je velike črne hlebce, ki so jih ponoči naredile krave. Vrnila se je v kuhinjo po golido, nato pristavila h kravi trinožnik in začela z molžo. Sivka je obrnila rogato glavo in jo z raskavim jezikom obliznila po licu. V jutranji tišini so se slišali samo curki mleka.

Takrat se je na hlevskih vratih pojavil Grega. Že prej se je v redkih priložnostih, ko je Tončka prišla domov, zagledal vanjo. Zdela se mu je najlepša daleč naokoli. Zdaj jo je opazoval pri molzi in ji pozvižgal.

Tončka se je zdrznila. Pogledala je proti vratom in ko je videla, kdo je tam, se je nasmehnila.

„Si pa zgodaj vstala za mestno frkljico,“ jo je podražil z globokim glasom.

„To ne. Vem pa, da kmečki fantje s prvo zoro nabrusijo kose, tebi pa je ni treba, ker si edinček, mamin sinček,“ mu je ponagajala.

Grega ji je hotel nekaj zabrusiti, vtem pa je prišel oče nakrmil krave. Grega se je zavrtel na peti in izginil.

Potem se dolgo nista več pogovarjala. A njuna pogleda sta se iskala preko njiv in polj. V srcih jima je tiho čustvo.

Tončki so počitnice vse prehitro minile. Poslovala se je od domačih in odšla proti postaji. Spet je bila mestna damica. Toda srce jo je vlekel, da bi ostala med hribi in ljudmi, med katerimi živi Grega.

Istega dne je imel tudi Grega „važen“ opravek v dolini, zato se ji je pridružil na poti. Pogovor kar ni hotel steči. Obema je bilo, kot bi imela velike kepe v ustih.

Na postaji ni bilo ljudi. Ko je pripeljal vlak in je Tončka stopila na prvo stopnico vagona, jo je Grega prijel za roko in tiho izdaval iz sebe: „Ljubim te! Ne pozabi me!“

Vlak je odpeljal. Pomahala je v slovo in že ji je Grega izginil izpred oči. Kolesa pa so ji ves čas vožnje prepevala: „Ljubim te... ne pozabi me... ljubim te... ne pozabi me...“

ANICA SADAR

3 Januz Trdnja Črtice in povesti iz narodnega življenja

DVA ZAKONA

Nad vse druge je hvalil prosekarka. Preden smo odrinili na Laško, smo stali več dni blizu Trsta v Proseku. Jaz sem stanoval pri jako prijaznem in zgovornem starčku, pri Legiši. Legiša me je gostil zastoj z najboljšim prosekarem in mi je povedal, od koga so prejeli prvo trto. Vinski in godčevski vruh Kurent se je dosti klatil po svetu. Prilomastil je tudi na pusti Kras. Revni ljudje se mu smilijo. Reče jim: „Denarja in blaga nimam, da ga podarim, ali kar imam, dam iz srca rad. Nate moji palico! Naj stoji tu, kakor sem jo zasadil v kamen. Preden mine leto, bo pognala in vam rodila zlahen sad; ko ga boste uživali, boste pozabili svoje nadloge; ko ga boste prodajali, boste izkupili denarja, da si boste lahko omislili hrano in vse, kar potrebujete.“ Iz Kurentove palice je prirastel sladki prosek, ki bogati proseške Kraševce še dandanašnji, kadar je letina zanj.

Spominjajoč se deda, sem se nehote spominjal tudi njegovega ljubčka prosekarka, pa sem pisal starcu Legiši, da mi pošlje trto iz svojega vinograda, in starci mi jo je postal. Le pogledajte ga, kako veselo raste in se bahato širi v naši dolenski ilovici ta primorski Balant!

Tej jablani pravimo Keko. Garibaldi nas je zgrabil in zapodil. V nogu sem dobil pečat, ki se mi bo poznal do smrti. Moji tovariši so utekli, jaz pa sem obležal na nekem travniku. Ljube mi je bruhala kri, dokler nisem omedlel od slabosti in bolečine. Kmet Keko me najde, nese domov in mi obveže rano. Ležal sem pri njem več dni. Blagi kolon me je skrival puntarjem in skrbel zame tako lepo, da mu bom vedel hvalo vse žive dni. Ko sem se okrepčal, me je po stranskih potih odpeljal do avstrijskega tabora. Denarja sem imel dosti, ali moj dobrotnik ni hotel vzeti za postrežbo ne solda. Bog mu povrni, jaz mu ne morem. Tisti je falot, ki opravlja Lahe, da so zlobnega srca.

Krasnemu mošancgarju na sredi vrta sem dal ime „Grega“. Vi ste Gorenjec. Pri vas je doma še pravo, pošteno prijateljstvo. Dolenjci poznamo le vnanjo prijaznost, v obraz se

hlinimo in hvalimo, za hrbotom pa obrekujemo. Moj Grega se je rodil z mano vred na Dolenjskem, ali v prsih je imel gorenjsko srce. To je bil prijatelj, da bi takega zastoj iskal v sedmih farah. Kadar sva si podala roke, sva čutila v sebi moč ne samo za dva, ampak za sto fantov. Ne bi se bila ustrašila cele vasi. V sili se nisva nikoli prosila za pomoč. Če je potreboval Grega goldinar, sem mu jih ponudil sam petdeset, in prav tako on meni. Če bi bil rekel: „Grega, daj mi ves svoj imetek, svojo kmetijo“, sem prepričan, da bi bil tisti hip izpolnil voljo in prav tako jaz njemu. Pa kaj govorim za denar in premoženje? Če bi bilo treba, zadnja kaplja moje krvi bi bila Gregova in zadnja kaplja Gregove moje. Iztrgal bi si bil prijatelj za prijatelja srce iz prsi, dušo iz trupla. Vojska mu ni prizanesla kakor meni. Padel je pri Solferinu. Bog dal mir in raj njegovi duši!

Tamle vidite dve brskvi. Starejša je Zefa, mlajša Jerica. Morebiti ste slišali, da sem vzel vdovo. S prvim možem je živela moja Marica grozno nesrečno. Bog nas varuj takih zakonov! Mož je blodil po svetu, ona se je jokala in posedala doma. Bilo ji je umreti. Večkrat mi je pravila, kako jo je bolelo srce, kako je upadla in životarila brez veselja, brez upanja. Vsaj eno dobroto ji je mož storil; poslal ji je za tovarišico borno vdovo in njeno hčer. Vdova Zefa se je rodila v mestu. Bila je hči nekega pisarja. Znala je izvrstno šivati. Od nje se je Marica naučila šivati, da si je prislužila že lepih krajcarjev z iglo. Zefa je bila kaj blaga, pobožna dušica. Svojo hvaležnost je izkazovala Marici s tem, da jo je mirila in tolažila z vero, z zgledom Kristovim in drugih svetnikov. Marica je ozdravila Zefi bolno truplo, Zefa Marici bolno dušo. Če ni bilo dela, sta brali svete bukve, orepevali bogoslužne pesmi. Svet ju je strašno opravljal, da sta coprnici, da priklicujeta z branjem točo in nevihte. Zato sta se ogibali vsake tovarišije, med sabo pa sta sklenili tako zvešto in trdno prijateljstvo, kakor sva ga imela jaz in Grega. Ko sva se z Marico poročila, je Zefa ostala pri nama s hčerjo vred. Ko je čez dve leti umrla, smo jokali po njej vsi in tudi jaz, dasiravno se ne cmerim rad, Jerico imava za svojo in ne delava nobenega razločka med njo in med svojima otrokoma.

Poglejte zdaj ta dva kosmačal Kajne, da sta korenjakal Enega sem dobil iz Škofičevega vrta, drugega iz Pintarjevega. To se ve, da sem ju krstil z njunim slavim imenom. Čujem, da so Pintar prav dobrovoljen gospod. Po obrazu ne poznam ne jaz njih ne oni mene. Zato vem, da bi se čudili in smejali, če bi jim kdo povedal, da imajo soimenjaka na dolenskem vrtu ubogega krojača Tratnika.

Bedak je vsak, kdor pozabi sam sebe. Tale ravni čebular se zove Bošte, trta, ki se ovija okrog debla in potem še enkrat okoli vsakega vršička, pa je prejela ime moje žene Milice. Vsadil sem njo in njega tisto leto, ko sva se poročila. Čebularja ne bom hvalil, za trto pa lahko rečem, da ne raste v dolenskih tleh nobena zlahknejša ne v kmečkih in v gosposkih gorih.

Poznate Dalmacijo? Morda ni na vsem svetu dežele tako kamnite, tako gole in borne. Ali sredi groznih puščav se nahajajo tako rajsko lepe in bogate dolinice, da nima take niti blagoslovljena Italija, nika naša siromašna Slovenija. Prebil sem nekoliko srečnih mesecev v okolici mesta Splita. Zastoj bi vam skušal popisati krasoto kašelske pokrajine, dobroto kašelske kaplje. Nobeno črnilo, nobena smola ni tako črna, kakor je kašelsko vino. Prilil sem merici vina mero vode in nisem opazil nobene spremembe v barvi! Moč ima toliko, da mora biti že dober junak, ki ga nese brez otmotice polič. Nobeno žganje se ne more meriti s to čudovito pijačo v ognjenosti. Kadar ga kupci poskušajo, veste, kako ga spoznajo, če je pravo? Naredi se ogenj. Ko začne ugašati, dani videti drugega kakor pepel in nekaj malega žerjavice, se vrže nanj čaša kastelčana, in plamen se oživi in švigne visoko visoko! Vsaka kaplja tega vina je iskra, živa iskra. Človek, ki ga pije, vliava vse ogenj, ali sladek, krepijen ogenj, ki ohrabri in zamakne dušo v nekoliko trenutkih, če ga človek uživa z mero; pijačnu pa jo brez milosti potolče in ubije.

Trto mi je poslal moj prijazen gospodar Bakotič, kakor mi je dal besedo, ko sem pri njem prebival. Na nobeno sadiko v svojem vrtu se ne morem tožiti, da mi ne bi dobro uspevala, ali krona vseh je tale kašelska trta.

ZNAČKE ŽE DVAJSETIČ - Ob 13. juliju, prazniku šoferjev in avtomobilstov, so v soboto v Gorjancih že dvajsetič podelili priznanja najboljšim voznikom. (Foto: B. B.)

57 priznanj za varnost

V „Gorjancih“ so letos že dvajsetič podelili priznanja šoferjem za varno vožnjo - Skupaj podeljenih že 596 značk

STRAŽA - V avtoparku strških Gorjancev je bila v soboto skromna slovesnost, na kateri so že dvajsetič podelili zlate in srebrne značke podjetja, priznanja, ki jih dobe vozniki za leto oziroma dve leti vožnje brez vsakršne prometne nezgode. Navzlic tako strogim pogojem pa je letošnje leto že tretje zapored, ko v Gorjancih niso imeli ene same najhujše prometne nezgode. Nič čudnega potemtakem, če je tokrat prejelo zlato značko kar 7 voznikov, prav toliko denarno nagrado 2 tisoč din, 15 je bilo dobitnikov srebrnega priznanja, 28 pa jih je prejelo tisoč din denarne nagrade.

Doslej je bilo od leta 1964 podeljenih kar 389 srebrnih in 207 zlatih značk ter 540 denarnih nagrad. Ob

tem verjetno ne bo odveč omeniti nekaj imen, ki po svoje govore o tem, da v Gorjancih veliko dajo na preventivno vzgojo voznikov. Tako je, denimo, Jože Plantan prejel v trinajstih letih službovanja kar 12 značk, Ivan Simčič jih je od šestnajstih možnih prejel 14, Janez Sašna od možnih dvajsetih 16, itd. Poleg vseh naštetih imajo v Gorjancih tudi 5 voznikov, ki so s tovornimi vozili ali avtobusi prevozili 300, 350 ali 400 tisoč kilometrov, ne da bi bilo potrebno motor generalno obnoviti, kar po svoje tudi priča o vestnem in odgovornem odnosu nekaterih do družbenih sredstev.

Konec koncev pa takšni rezultati niso ostali brez odmeva v dolenski območni zavarovalni skupnosti Triglav, ki je lansko leto po daljšem obdobju na tem področju končala brez izgub.

TRAKTOR SE JE PREVRNIL

Jovo Milič iz Miličev pri Adlešičih se je 6. julija popoldne peljal na traktorju iz Marindola proti domu, vendar je pred vasio zdrknil z vozilom na levo čez cesto, koder se je traktor prevesil in prevrnil po strmini. Med prevačanjem se je Milič hujše poškodoval in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico, medtem ko je škoda za nekaj tisočakov.

Tanča gora: s skednjema goreli 3 milijoni

Hudo neurje povzročilo Berbarju in Kuniču ogromno škodo

ČRNOMELJ - Neurje, ki se je 1. julija zvečer razvijalo ponekod po Dolenskem, je prineslo precej škode. Največ zagotovo Juliju Berbarju s Tanče gore 10 in Antonu Kumču, ker je strela obema udarila v skedenj. Ogenj se je bliskovito razširil in navzlic takojšnji pomoči domačih gasilcev in vaščanov Berbarju povsem upepelil poslopje, z njim pa tudi 20 ton sena, stroj za sajenje krompirja, krožno brano, trosilnik in še nekaj kmetijskega orodja. Nič čudnega potemtakem, da so škodo ocenili na kar 150 starih milijonov.

Po oceni pa je bila prav tolikšna tudi škoda, ki je nastala na pogorišču skodnja Antona Kuniča. Strela je zažgala 20 ton sena, 1.500 kilogramov krompirja, povsem pa je upepelila tudi poslopje.

DVOJNA SMRT

Turek Razim Ozmen se je 1. julija okoli 2. ure smrtno ponesrečil, ko je s svojim avtomobilom pri Martinji vasi prehitel drugo vozilo, pri tem pa trčil v nasproti vozeči priklopnik, ki ga je vozil Milovan Stojakovič iz Sremske Mitrovice. V nesreči je bil hudo ranjen tudi 10-letni sopotnik Atilla Simšek, ki je poškodbam podlegel čez pet dni. Škoda na vozilu je bilo za 320 tisočakov.

TOVORNJAK V TRAKTOR

Rudi Perla iz Prvutine je 5. julija popoldne zapeljal traktor na prednostno cesto v trenutku, ko je po njej s tovornjakom pripeljal Željko Mateša iz Križenske vasi. Tovornjak se je po trčenju prevrnil po strmini na njivo, voznik traktorja pa je ob nezgodi padel s sedeža in se hudo ranil.

Novomeščanom kolesarski primat

Dve zlati, ena srebrna in ena bronasta medalja z državnega kolesarskega prvenstva v Pomurju - Najuspešnejša ekipa v državi - Domačini gorskega državnega prvenstva

MURSKA SOBOTA - Novomeški kolesarji so bili po številu osvojenih medalj najuspešnejša ekipa petkovega in nedeljskega državnega prvenstva, ki je bilo minuli vikend v Pomurju. To je vsekakor veliko presenečenje, toda le za tiste, ki razmer in trdega dela v novomeškem kolesarskem društvu ne poznajo, saj so za Novomeščane ostale ekipe kot: Rog, Astra, Sava, itd. Dve zlati medalji (Papež med starejšimi mladinci, mlajši mladinci ekipno) ter srebro Glivarja in bron Božiča pri mlajših mladincih, nenazadnje pa tudi 5. mesto mladincev, ki so tokrat prvič vozili v članski konkurenci, so eden največjih uspehov dolenskega športa nasploh.

Bero odličnih rezultatov so novomeški kolesarji pričeli že v petek, ko so vozili za posamične naslove. Čeprav je Sandi Papež (vozil je za Novoteks) veljal za enega favoritov med starejšimi mladinci, je bila njegova zmaga na 108 kilometrov dolgi progi vendarle več kot prepričljiva. Najhujša tekmeča, Trampaša in Šebenika iz Roga, je namreč ugnal kar za dve minuti. Sandijev odličen nastop sta dopolnila še Smole, ki je bil na koncu deveti in Darko Papež, ki je pristal na 14. mestu. Ob tem velja omeniti, da bi se kaj lahko zgodilo, da bi oba pristala celo med prvo peterico, saj sta bila dobršen del poti izmenično na čelu dirke, vendar sta bila na koncu žrtvi lastnega tempa. Novomeščani so s to dirko vnovič potrdili primat med 71 najboljšimi starejšimi mladinci v državi.

Ni manj razveseljiva za Novomeščane ni bila dirka mlajših mladincev, kjer so resda le za nekaj centimetrov izgubili novo zlato medaljo, vendar drugo mesto Srečka Glivarja in tretje Božiča nista razočarane. Med 77 tekmovalci najdemo na devetem mestu še tretjega krkaša Stanglja.

In za konec petkovih nastopov še pogled k članom. Ti so vsekakor vzbudili največ zanimanja, naslov najboljšega pa je na 162 kilometrov dolgi progi nepričakovano pripadel Udoviču iz Save. Vidno vlogo pa sta na tej dirki igrala tudi oba Novomeščana. Novak, ki je vozil za Novoterm, je bil 12., Bojanc (vozil je za ekipo JLA iz Kranja) pa je pristal na 22. mestu.

Po tako uspešnih posamičnih nastopih so Novomeščani upravičeno veliko pričakovali tudi od nedeljske moštvene vožnje. Ob tem moramo zapisati, da so starejši mladinci tokrat prvič nastopili v članski konkurenci in dokazali, da lahko poslej od njih tudi v najatraktivnejšem tekmovalnem razredu veliko pričakujemo. Novoterm, ekipa novomeškega kolesarskega društva, je

PRVIČ MED ČLANI - Smole je uspešno nastopil kot mladinec tudi v članski vrsti, saj je skupaj z Novakom in Papežem pristal na 5. mestu.

DVANAJSTI V DRŽAVI - Mladi Novak je uspešnemu nedeljskemu ekipnemu nastopu dodal še izredno vožnjo v petek, ko je v članski konkurenci zasedel odlično 12. mesto.

NOVI DRŽAVNI PRVAKI - Ekipa novomeških mlajših mladincev, ki so v nedeljo osvojili moštveni naslov državnih prvakov v kolesarjenju z zmagovalnim pokalom. Od leve: Božič, Lavrič, Glivar. Slednji je dobil srebro tudi v posamični konkurenci, Božič pa bron. (Foto: B. B.)

ZAKLJUČEK SEVNIŠKIH ŠPORTNIH IGER

SEVNICA - V sevniški sindikalni dvorani je bil pred dnevi svečan zaključek občinskih delavskih športnih iger, na katerih je nastopalo 61 moških in 3 ženske ekipe s preko 150 nastopajočimi v devetih športnih panogah. V skupnem seštevku je postala najboljša ekipa sevniške Koptarne pred Lisco in Metalno iz Krmelja, sledijo pa: Strojna tovarna, Prosveta, Stilles, Jutrjanjka, GIP Beton, Postaja milice itd.

J. BLAS

O IZGREDU V ČRNOMLJU

3. julija je bilo v Črnomlju nogometno srečanje med domačim NK Bela krajina in ekipo Medvod, na katerem je prišlo do izgredu, v katerih sta bila telesno poškodovana dva sodnika tega srečanja. O tem nesportnem izpadu je razpravljalo predsedstvo TKS in obsodilo takšno obnašanje, poleg tega pa je UO NK Bela krajina takoj suspendiral dva igralca in predlagal disciplinski komisiji kluba, da oba izključi iz svojih vrst.

DVE ZMAGI PAPEŽA V AVSTRIJI

Zadnje dni pred državnim prvenstvom so novomeški kolesarji izkoristili za nastop na mednarodni dirki v avstrijskem Aflenzu. Papež je prvega dne zmagal v cestni dirki med starejšimi mladinci, Smole je bil 7., pri članih je bil Novak 13., medtem ko je bil pri mlajših mladincih Glivar 4., Božič 11., Udovič 12. Druga dne je na krožni dirki Papež ponovil zmago, Smole je bil 5., popravili pa so se tudi mlajši mladinci, saj je bil Glivar 2., Božič 3., Stangelj pa 6.

dežurni poročajo

ODEPELJAL LES - Konec junija je neznan tat odpeljal Janezu Senčič iz Sel pri Dolenskih Toplicah z nakladališča lesa kar okoli tri kubične metre smrekovine. „Pogumneža“ še iščejo.

BENCIN SE JE PONOVRNO PRETAKAL - Minuli teden je več lastnikov osebnih avtov žalostno zrl v prazne rezervoarje svojih vozil. Tako je Črnomaljec Marjan Kozan pogrešal kar deset litrov bencina, podobno tudi Stane Lovzar, medtem ko je bil Dragoljub Gajič ob pol manjši količino dragocene tekočine.

IZGINILO MOTORNO KOLO - V noči na 6. julij je neznan zmikavt ukradel kolo z motorjem, vredno kakih 30 tisočakov, ki je stalo v Sentjerneju. Nesrečni, zdaj že bivši, lastnik je Franc Bambič iz Dobrvice pri Sentjerneju.

IZTOČIL BENCIN - Nekdo je v noči na 7. julija iztočil iz dostavnega avtomobila GG Novo mesto 30 litrov bencina. Tatu še iščejo.

ZMAKNIL DENARNICO - V bifeju na črnomaljski železniški postaji je bil 7. julija zvečer žepar. Domačinu Mirku S. je iz žepa delovne halje zmaknil denarnico s 4.500 din.

OB MOTORNO KOLO - Janez Velikonja iz Krke je 6. julija zvečer parkiral motorno kolo, vredno kakih 20 tisočakov, pri čistilni napravi Krke v Ločni. Kolo je preko noči pobrala tema.

Z AVTOM V ELEKTRIČNI DROG

Ljubljčan Alojz Markelc se je 5. julija popoldne peljal z avtom proti Šmarškemu Poljcam. Med vožnjo ga je začelo zanašati, zdrknil je čez bankino in trčil v drog električne napeljavne. Pri tem je iz vozila padla ljubljankinja Jožefa Zrimšek in se hudo poškodovala, laže pa voznik. Škoda na pločevini je za 210.000 din.

ZDRKNIL V JAREK

Novomeščan Gordan Dragičič se je 2. julija ponoči peljal z avtom od Črnomlja proti Podturnu, vendar je že pri Kočevskih Poljanah vozilo začelo zanašati, zdrknilo je v jarek in se prevrnilo. Poškodovana sta bila voznik in Peter Butala, oba pa so prepepeljali v novomeško bolnišnico. Škoda je za 100.000 din.

VOZIL PO LEVI

NOVO MESTO - Novomeščan Damjan Zulič se je 9. julija popoldne peljal z osebnim avtom proti Sentjerneju, v Gornjem Gradišču pa mu je nasproti v ovinku pripeljal po levi Franc Turk iz Dolnjega Maharovca. Prišlo je do čelnega trčenja, v katerem sta bila poškodovana oba voznika in sopotnica Sonja Jeršin iz Novega mesta. Gmotne škode je bilo za 80.000 din.

PO DOLENJSKI DEŽELI

V dobri veri je Franc Bahor iz Dobljih pozimi požagal in razžagal več bukev in jih tudi spravil do ceste. Razumljivo, da se je hotel ob njih tudi greti, zato je bil tolikanj bolj presenečen, ko se je prejšnji teden odpravil po drva in ugotovil, da jih je odpeljal že nekdo drug. Pa niti zahvalil se mu ni za opravljeno delo!

„Koooperacijski“ odnos med rejci kokoši in kuncev ter tatovi se nadaljuje. Medtem ko nekateri pridno redijo živali, jih drugi nič manj pridno snežajo. Tako je Darko Mid iz Šmihela ostal brez desetih kur in zajca, Angela Mravinec iz Dečjega sela brez petih parov zajetnih kokošjih bedres in Tine Božič iz Dolnje Straže brez petih uhjačev. Da gre za neprecelljivo škodo, pokaže pogled v mesnice.

Prejšnji teden je bilo vmlonjeno v črpalko Petrola na Viniči. Storiteli so se z največjo vno polotili primatove blagajne, na kateri jim je res uspelo narediti odprtino, dovolj veliko, da se je skoznjo izmuznilo 65 tisočakov. Seveda pa bi bil obisk na črpalki nedorečen, če si vmlonci ne bi natankali še nekaj bencina.

stranske ceste pripeljal nasproti motorist Dušan Sajevac iz Vavte vasi. Pri trčenju je motorist padel in se poškodoval, tako da je ostal na zdravljenju. Gmotne škode je za 20.000 din.

PREZRL AVTO - Trebanjka Danica Paunović je 5. julija ustavila pokvarjen avto pri Benečiji in vključila je vse štiri smerne kazalce. Kaže pa, da takšna označba zašiferja tovarnjaka. Ki je pripeljal za njo, Zagrebčana Djuro Tomiča, ni bila dovolj. Prezri je avto, ga zadel in potisnil v jarek. Paunovićeva se je na srečo le laže ranila, gmotne škode pa je bilo za 510 tisočakov.

TRČIL V OBCESTNI KAMEN - Franc Satnikar iz bližnje Trebnjega se je 8. julija peljal z avtom od Pušcave proti Krmelju. Že v ovinku pri Pušcavi ga je zaneslo s ceste in je trčil v obcestni kamen, nato pa se je prevrnil. Voznik in sopotnika Janez Markovič in Stane Tramte so bili poškodovani, gmotne škode pa je bilo za 30 tisočakov.

ČEZ BANKINO PO STRMINI - Mato Andrič iz Orašja je 3. julija dopoldne z osebnim avtom pri Grmovljah zapeljal čez bankino in se prevrnil po strmini. Poškodovana je bila sopotnica Marijana Andrič, pločevina pa je utrpela za 70 tisočakov škode.

S CESTE V DREVO - 3. julija se je Branko Slapničar iz Malega Gabra peljal z avtom proti Sentlovrencu, vendar ga je v ovinku zaneslo s ceste in je trčil v drevo. Laže ranjeni sta bili sopotnici, materialne škode pa je bilo za 25.000 din.

ČELNO TRČILA - Darko Erjavec iz Sel je 3. julija zvečer z avtom pri Srebrničah zapeljal na levo in trčil v vozilo Topličana Franca Markoviča. Pri čelnem trčenju je nastalo za 205.000 din škode.

NEPREVIDEN MOTORIST - 4. julija popoldne se je Ljubljčan Stanislav Pevec peljal z osebnim avtom po Straži, takrat pa mu je s

seveda ne bi prišlo do okvar stroja. Tudi v letošnjem republiškem prvenstvu sem zmagal s 5 točkami prednosti pred Horvatom, naslov državnega prvaka pa sem osvojil s 7 točkami naskoka pred klubskim tovarišem Omerzelom.

Ste imeli letos dobro pripravljene stroje? „Obe javi, ki sta mi na razpolago, še zdaleč nista enakovredni. Starejši sem uporabljal na treningih, z obnovljenim motorjem pa sem tekmoval. Vse premalo je prostega časa, da bi lahko še bolj vzdrževal motor, zato ga pred dirko ne smem preveč naprezati. To pa pomeni, da se moram zadovoljiti z manj treninga, kot bi bilo potrebno za še boljše dosežke.“

Jože Žibert: Letos sem bil tudi kondicijsko dobro pripravljen.

Kako pa ste vadili? „V sezoni enkrat tedensko, če je bila dirka vsako nedeljo. Če bi imel dosti časa, bi najmanj 2-krat tedensko. Sodelavci v servisu Zastava avta mi gredo na roko, toda teden dni izrednega plačaneja dopusta je premalo. Podjetje mi je zdaj prvič kupilo kombinizon.“

P. PERC

TELEVIZIJSKI SPORED

15. 7. petek

1
18.10 POROČILA
18.15 ČEZ TRI GORE: Ljubljanski oktet
18.50 TARZAN, ameriška risana serija
19.15 RISANKA
19.24 TV IN RADIO NOCOJ
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 TV DNEVNIK
19.55 VREME

20.00 ROCKFORDOVI DOSJEJI, ameriška nanizanka
20.50 ZRCALO TEDNA
21.10 NOČNI KINO: BYE, BYE BRAZIL, brazilski film
Po mnenju mnogih filmskih kritikov je ta film najboljšo delo režiserja C. Dieguesa. V filmu skupina cirkusantov popotuje po manjših krajih Brazila in kaže ljudem svoje spretnosti. Tako režiser lahko prikaže podobo svoje dežele.
22.50 TV DNEVNIK

2
18.00 TV dnevnik - 18.15 Plavica, otroška oddaja - 18.45 Narodna

glasba - 19.30 TV dnevnik - 20.00 Koncert zagrebške filharmonije na dubrovniških prireditvah - 20.45 Poročila - 20.50 Vidiki, dokumentarna oddaja - 21.40 Najboljši jugoslovanski filmi iz Pulja: Deveti krog

TV ZAGREB, 1. program
15.50 Videostrani - 16.00 Poletno popoldne - 18.00 Poročila - 18.05 TV Koledar - 18.15 Plavica - 18.45 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Rockfordovi dosjeji - 21.00 Zabavnoglasbena oddaja - 21.45 Dnevnik - 22.00 Kultura srca - 23.30 Poročila

16. 7. sobota

1
16.40 POROČILA
16.45 TARZAN, ameriška risana serija
17.10 NEKO POLETJE, otroška nanizanka
17.40 DOLGO ISKANJE: VZHOD SE SREČA Z ZAHODOM, ponovitev angleške dokumentarne serije o verstvih sveta
18.30 GALAKTIKA, ameriška znanstveno-fantastična nadaljevanje

19.15 RISANKA
19.24 TV IN RADIO NOCOJ
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 KARTUM, ameriški film
22.05 ŽELJOTEKA, zabavnoglasbena oddaja TV Novi Sad
23.00 POROČILA

2
15.20 Silverstone: avtomobilске dirke formule 1 za veliko nagrado Velike Britanije, prenos - 17.00

Ponovitev otroške oddaje - 19.00 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Zvezde, ki ne ugasnejo, zabavnoglasbena oddaja beograjske televizije - 20.30 Poezija - 21.05 Poročila - 21.10 Človek in čas, dokumentarna oddaja - 21.40 Športna sobota - 22.00 Najstarejše evropske univerze: Krakov

TV ZAGREB 1. program
15.30 Sedem TV dni - 16.00 Poročila - 16.05 TV koledar - 16.15 Poletno popoldne - 18.15 Mai koncert - 18.30 Živeti z naravo, dokumentarna serija - 19.30 Dnevnik - 20.00 Golo mesto, ameriški film - 21.45 Dnevnik - 22.00 Za konec tedna: Iliđa 83 - 23.30 Poročila

17. 7. nedelja

1
9.40 POROČILA
9.45 ŽIV ZAV, otroška oddaja
10.30 KAPELSKI KRESOVI, nadaljevanje zagrebške televizije
11.45 625, oddaja za stik z gledalci
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 POROČILA
15.50 GOSPA MINISTRICA, jugoslovanski film
17.20 POROČILA
17.25 SLOVENC V ZAMEJSTVU

17.55 ŠPORTNA POROČILA
18.10 SPOMINI NA SUTJESKO, zadnji del dokumentarne serije
18.55 NE PREZRITE
19.10 RISANKA
19.22 TV IN RADIO NOCOJ
19.24 ZRNO DO ZRNA
19.30 TV DNEVNIK
19.55 VREME
19.57 PROPAGANDNA ODDAJA

10.00 STANOVANJSKA ZGODBA, češkoslovaški film
Gre za nekoliko satiričen prikaz življenja v novi stanovanjski četrti režiserke Vere Chytilove.
21.35 IZVIRI: ISTRa; Popotniki od daleč
21.55 ŠPORTNI PREGLED
22.40 POROČILA

2
17.25 Mednarodni turnir v vaterpolu - 18.40 Zakonana ometača, kulturna oddaja - 19.10 Turistični kašpot - 19.30 Dnevnik - 20.00 Operni večer: Puccinijeva opera La Boheme - 22.30 Poročila

TV ZAGREB, 1. program
11.50 Poročila - 12.00 Kmetijska oddaja - 13.00 Detektiv in pes Kinin, češkoslovaški film - 14.30 Glasbeno popoldne - 15.45 Galaktika - 16.45 Narodna glasba - 17.15 Sestre z odra, kitajski film - 19.00 Risanka - 19.30 Dnevnik - 10.00 Gospodična Reweentlow, nemška nadaljevanje - 21.20 Potovanja, reportaža - 21.50 Športni pregled - 22.35 Dnevnik

18. 7. ponedeljek

1
18.15 POROČILA
18.20 NEKO POLETJE, otroška nanizanka
18.45 POP GODBA: SRP
19.15 RISANKA
19.24 TV IN RADIO NOCOJ
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 TV DNEVNIK
19.55 VREME

20.00 NA SIVEGA MORJA SIVI OBALI, vzhodnonemška drama T. Storma
21.35 SLOVENSKI BALETNI VEČER: A. Srebotnjak: Trobenta in rog
22.10 TV DNEVNIK

ZAGREB, 1. program
17.50 Videostrani - 18.00 Poročila - 18.05 TV koledar - 18.15 Slovenske ljudske pravljice - 18.30 Lutkovna oddaja - 18.45 Pop godba: Srp - 19.30 Dnevnik - 20.00 Emigranti, drama S. Mrožka - 21.25 Izbrani trenutek - 21.30 Meridiani, zunanje-politična oddaja - 22.00 En avtor, en film - 22.20 Dnevnik

19. 7. torek

1
18.15 POROČILA
18.20 V ZNAMENJU DVOJČKOV: O dveh ježkih
18.40 DUO MADRAS, folklorna oddaja novosadske televizije
19.05 SRAKANJANI, slovenski kratki film
19.15 RISANKA
19.24 TV IN RADIO NOCOJ

19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 TV DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 G. Markov: STROGOVI, sovjetska nadaljevanje
21.10 SKUPNO, oddaja zagrebške televizije in drugih jugoslovanskih studiev
V oddaji bodo spregovorili o tem, ali smo Jugoslavlani slabi delavci, ali delamo manj od drugih, enako ali več. Nekateri podatki kažejo, da se produktivnost vse bolj seli v prosti čas, ko ljudje delajo „fuš“. Kaj storiti?
21.55 DNEVNIK

2
18.00 Dnevnik - 18.15 Pustolovščina, otroška oddaja - 18.45 Pop rock glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Narodna glasba - 20.45 Naši ljudje, dokumentarna oddaja - 21.35 Poročila - 21.40 Knjige in misli
ZAGREB, 1. program
17.50 Videostrani - 18.00 Poročila - 18.05 TV koledar - 18.15 Pustolovščina - 18.45 Pop rock glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Dialogi, notranje-politična oddaja - 20.50 Igrani film - 22.30 Dnevnik

20. 7. sreda

1
18.10 POROČILA
18.15 PRIJATELJI GLASBE: Srečanje v Hrvaškem Zagorju
18.45 MOSTOVI
19.15 RISANKA
19.24 TV IN RADIO NOCOJ
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 TV DNEVNIK
19.55 VREME

20.00 FILM TEDNA: PRISLUŠKOVANJE, ameriški film
Film Prisluskovanje je znani režiser Francis Ford Coppola posnel po velikem uspehu filma Boter, v njem pripoveduje zgodbo o strokovnjaku za prisluskovanje, ki dobi za nalogo skrivoma posneti pogovore nekega moškega in ženske. Mož posele odlično opravi. Pri poslušanju pogovora pa odkrije, da je beseda o umoru. In pripoved se začne zapletati, dokler se film prav presenetljivo ne zaključi.

21.50 NEKAJ DOMAČIH POPEVK
22.05 DNEVNIK
2
18.00 Dnevnik - 18.15 Alice in njena družina, otroška nadaljevanje - 18.45 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Naša krajevna skupnost: Podnajemnika - 20.55 Večer jugoslovanskih baletnih prvakov - 21.40 Poročila

21. 7. četrtek

1
17.40 POROČILA
17.45 MOGOČNO MORJE: Poslednji vir, angleška dokumentarna serija
Zadnja oddaja iz te serije govori o možnostih izrabe morskih bogastev. Videli bomo podvig male podmornice Alvin, ki se je potopila v globino 2.000 m, in še veliko drugih zanimi-

vosti.
18.45 GLASBA STAREGA JADRANA: Split
19.15 RISANKA
19.24 TV IN RADIO NOCOJ
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 TV DNEVNIK
19.55 VREME
20.00 J. Cooke-B. Mortimer: DICK, TOM IN HARRIET, angleška zabavna serija
20.30 MOGOČNI MIKRO: Politična revolucija, angleška poljudno-znanstvena serija

V tretji oddaji o računalništvu bo govor o spremembah, ki jih računalniška revolucija prinaša v politično življenje. Komunikacijski sistemi prodirajo tudi v zaprte družbe, vendar pa je njihov vpliv največji v razvitem svetu, kjer že tako razvite države še siloviteje stopajo naprej, revne pa vse bolj zaostajajo za njimi, kar vse ima odraz v svetovni politiki.
20.55 IZ KONCERTNIH DVORAN
21.45 DNEVNIK
22.10 ODMEVJI 60-TIH LET, ponovitev zabavnoglasbene angleške serije

Ugodno - izredna priložnost do 50% popusta

Novoles Novo mesto - Straža
Vabi na razprodajo keramičnih ploščic iz opuščanih programov

od 13. do 27. julija 1983 od 7. do 20. ure vsak dan razen nedelje in praznika v industrijski prodajalni Novoles

TOZD TREBNJE
Industrija gradbene keramike
Račje selo pri Trebnjem

DELAJSKI SVET
GG Brežice
TOZD gozdarstvo „Bohor“ Senovo

objavlja
prosta dela in naloge

GOZDARJA ZA REVIR SENOVO.

Pogoji: poklicna šola za gozdarje in 1 leto delovnih izkušenj ali OŠ 2 leti delovnih izkušenj. Izbrani kandidat bo moral opraviti interni tečaj.
Delavec, ki bo izbran, bo združil delo za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Prednost pri izbiri imajo kandidati iz okolice Senovega in Velikega Kamna.
Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 8 dneh po objavi na GG Brežice TOZD gozdarstvo Bohor Senovo.
O izbiri bodo prijavljeni kandidati obveščeni pisno v roku 15 dni po poteku objavljenega roka.

467/28-83

POZIV PRAVNIKOM!

Domicilni odbor pravnikov – aktivistov OF in borcev NOV Slovenije zbira gradivo o sodelovanju pravnikov v NOB, ki bo objavljeno v posebnem zborniku. V poštev pridejo ne le takratni diplomirani pravniki, temveč tudi študenti prava. Domicilnemu odboru je doslej uspelo zbrati okoli 600 imen, vendar za precejšnje število nimamo ne podatkov ne naslovov. Tistim, za katere smo ugotovili naslove, smo poslali vprašalnike. Žal izpolnjenih vprašalnikov mnogi tovariši še niso vrnili. Prosimo jih, da to storijo čimprej.
Vabimo vse ostale žive udeležence NOB, sorodnike in znance padlih in umrlih (med vojno ali po vojni), da nam sporočijo svoje naslove, da bi z njihovo pomočjo izpolnili seznam vseh tovaršev, ki so sodelovali v narodnoosvobodilnem gibanju kot partizani ali aktivisti OF, ali so bili žrtve fašističnega nasilja (talci, zaporniki, interniranci, izgnanci, vojni ujetniki, ki so se opredelili za NOB).
Naslove in podatke pošljite na naslov:
Vrhovno sodišče SR Slovenije, Ljubljana, Tavčarjeva 9, tov. Slavki Jovan.

Za Domicilni odbor
predsednik
dr. Teodor Tomižšek

455/28-83

OSNOVNA ŠOLA XV. SNOUB – Belokranjska v METLIKI
razpisuje naslednja
prosta dela in naloge:

1. UČITELJ RAZREDNEGA POUKA v oddelku podaljšanega bivanja za določen čas s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu). Nastop dela 12. 9. 1983;

1. UČITELJ TEHNIČNE VZGOJE IN MATEMATIKE (ali fizike) za določen čas s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu). Nastop dela s 1. 9. 1983.

Za obe navedeni deli se zahteva ustrezna izobrazba (PA).

1. ADMINISTRATIVNI TEHNIK (ali administrator) za določen čas s polnim delovnim časom (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu). Nastop dela 10. 9. 1983 oziroma po dogovoru.

Prijave z dokazili sprejema komisija za delovna razmerja tukajšnje šole 15 dni po objavi razpisa. Kandidati bodo o rezultatu obveščeni najpozneje v 30 dneh po izteku razpisnega roka.

464/28-83

Na predlog komisije za delovna razmerja je SVET ŠOLE TOZD OS ZDO MIRNA na seji dne 27. 6. 1983 sprejel sklep o razpisu naslednjih del in nalog:

1. DELA IN NALOGE ŠOFERJA AVTOBUSA

Prosta dela in naloge so razpisana za nedoločen čas.
Izobrazba: šofer D kategorije.
Delovne izkušnje: najmanj 1 leto delovnih izkušenj pri prevozu potnikov.

Rok za prijavo je 15 dni po objavi razpisa. Rok za opravljanje izbire kandidata je 15 dni. V 8 dneh po objavljeni izbiri bodo kandidati obveščeni o izbiri kandidata. Prijavo in dokazila o izobrazbi morajo kandidati poslati na Svet šole TOZD OS ZDO Mirna.

451/28-83

Srednja šola družboslovne in kovinarske usmeritve Edvarda Kardelja Črnomelj

objavlja prosta dela in naloge:

1. UČITELJA TELESNE VZGOJE za nedoločen čas s polovično učno obveznostjo;
2. UČITELJA KEMIJE za nedoločen čas s polovično učno obveznostjo;
3. UČITELJA BIOLOGIJE IN ZDRAVSTVENE VZGOJE s polno učno obveznostjo za določen čas (nadomeščanje delavke, ki je na bolniškem dopustu).

Pogoji: visoka strokovna izobrazba ustrezne smeri.
Prijave s potrebnimi dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite na naslov v 8 dneh po objavi.
Kandidati bodo obveščeni o rezultatih v roku 15 dni po zaključku razpisnega postopka.

461/28-83

Tovarna celuloze in papirja „DJURO SALAJ“
Krško
TOZD Transport

objavlja
prosta dela oz. naloge

POMOČ PRI IZVRŠEVANJU PREMICALNIH NALOG (premičar) – za 3 delavce

pogoji:

- strokovni izpit za premičarje, končana osnovna šola;
- 6 mesecev delovnih izkušenj,
- delo v treh izmenah,
- odslužen vojaški rok,
- delo za nedoločen čas.

Prijave sprejema kadrovska služba naše DO 8 dni po objavi. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni po izteku roka za sprejemanje prijav.

463/28-83

RAZPISNA KOMISIJA PRI SVETU OSNOVNE ŠOLE 29. OKTOBER ŠMARJETA

razpisuje dela in naloge

– RAVNATELJA

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom o združenem delu in 89. členom zakona o osnovni šoli, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da ima višjo izobrazbo in najmanj 5 let delovnih izkušenj pri vzgojno-izobraževalnem delu,
- da ima organizacijske in strokovne sposobnosti,
- da je moralnopolitično neoporečen.

Mandat traja 4 leta. Prijavite se v roku 15 dni po objavi razpisa. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 30 dneh po izteku razpisa.

Prijave pošljite na naslov:
Razpisna komisija, Osnovna šola 29. oktober Šmarjeta, 68220 Šmarješke Toplice.

462/28-83

ZBOR DELAVCEV OSNOVNE ŠOLE 29. OKTOBER ŠMARJETA

razpisuje prosta dela in naloge za nedoločen čas

UČITELJA RAZREDNEGA POUKA,
– UČITELJA LIKOVNE – TEHNIČNE VZGOJE,
– UČITELJA ZGODOVINE – ZEMLJEPISA.

Začetek dela 1. 9. 1983.

Kandidati morajo izpolnjevati pogoje, določene z zakonom o osnovni šoli.

Prijave z dokazili pošljite v 8 dneh po objavi razpisa.

459/28-83

SREDNJA ŠOLA KOVINARSKO IN ELEKTROTEHNIČNE USMERITVE KRŠKO

Komisija za delovna razmerja

razpisuje
prosta dela in naloge za:

- 1.) DVA UČITELJA PRAKTIČNEGA POUKA – energetika za nedoločen čas;
- 2.) ENEGA UČITELJA PRAKTIČNEGA POUKA – energetika za določen čas (od 1. IX. 1983 do 30. VI. 1984);
- 3.) ENEGA UČITELJA MATEMATIKE za nedoločen čas;
- 4.) ENEGA UČITELJA ZA ZGODOVINO IN STM za nedoločen čas;
- 5.) ENEGA UČITELJA OBRAMBE IN ZAŠČITE za nedoločen čas.

Kandidati pod točko 1. in 2. morajo imeti ustrezno višjo izobrazbo in najmanj tri leta ustreznih delovnih izkušenj.

Kandidati pod tč. 3., 4. in 5. morajo imeti ustrezno visoko izobrazbo.

Kandidati naj pošljejo prijave z ustreznimi dokazili o izobrazbi v petnajstih dneh po objavi tega razpisa.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v petnajstih dneh po izteku razpisnega roka.

460/28-83

NUKLEARNA ELEKTRARNA KRŠKO – v ustanavljanju, 68270 KRŠKO,

objavlja prosta dela in naloge:

1. PRIPRAVNIKA – 6 vršilcev – za določen čas 6 mesecev
2. POMOŽNEGA DELAVCA ZA OBDELAVO RADIOAKTIVNEGA MATERIALA – 2 vršilca

Pogoji:

- pod 1.:
 - opravljena 4-letna tehnična šola stojne ali elektro smeri;
- pod 2.:
 - PK delavec,
 - 2 meseca delovnih izkušenj,
 - poskusno delo 2 meseca.

Kandidati naj pošljejo svoje vloge v 10 dneh po dnevu objave. Odgovore bodo prejeli v 30 dneh po izteku prijavnega roka.

456/28-83

DO Elektro Ljubljana
TOZD Elektro Novo mesto
Komisija za delovna razmerja

razpisuje
dela oz. naloge

VODJE SPLOŠNE SLUŽBE,

ki imajo posebna pooblastila in odgovornosti.

Poleg v zakonu določenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje:

- višja izobrazba pravne smeri,
- 3 leta delovnih izkušenj,
- sposobnost vodenja in organiziranja dela splošne službe.

Prijave pošljite na naslov TOZD v roku 15 dni po objavi. Prijavljeni kandidati bodo o odločitvi o izbiri obveščeni 15 dni po opravljeni izbiri.

Z izbranim kandidatom bo sklenjeno delovno razmerje za opravljanje razpisanih del oz. nalog za 4 leta.

454/28-83

„LABOD“ tovarna oblačil NOVO MESTO TOZD COMMERCE

Komisija za delovna razmerja TOZD COMMERCE objavlja po sklepu z dne 2. 7. 1983 prosta dela in naloge:

1. v prodajni službi:

REFERENT PRODAJE

Pogoji:

- srednja izobrazba ekonomske oziroma poslovodske smeri,
- 1 do 2 leti delovnih izkušenj,
- 3 mesece poskusno delo;

2. v tajništvu TOZD COMMERCE:

PROPAGANDIST

Pogoji:

- višja ali srednja izobrazba grafične smeri,
- 2 do 3 leta delovnih izkušenj na takih ali podobnih delih,
- 3 mesece poskusno delo.

Kandidati naj pošljejo prošnje z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev v 8 dneh po dnevu objave na naslov: DELOVNA ORGANIZACIJA „LABOD“ – TOZD COMMERCE, Cesta herojev 29, NOVO MESTO (tel. 22-173).

465/28-83

PROIZVODNJA IN TRGOVINA AGRARIA export-import Brežice, Temeljna organizacija kooperantov KOOPERACIJA Brežice

objavlja prosta dela in naloge

REFERENTA ZA MELIORACIJE

POGOJI:

višja strokova izobrazba agronomske smeri, najmanj 3 leta delovnih izkušenj na področju kooperacijske proizvodnje v kmetijstvu, aktivno znanje slovenskega jezika.

Dela in delovne naloge se objavljajo za nedoločen čas s poskusno dobo 3 mesecev.

Stanovanje ni zagotovljeno.

Osnova osebnega dohodka po pravilniku o delitvi dohodka in osebnega dohodka TOK-a.

Pismene prijave je poslati v roku 8 dni po objavi na naslov: AGRARIA BREŽICE TOK KOOPERACIJA Brežice, Pod obzidjem 39 – Komisija za delovna razmerja.

Prijavi je potrebno priložiti listine o tem, da prijavljeni kandidat izpolnjuje vse pogoje, ki so navedeni v tej objavi.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni najpozneje v roku 30 dni po poteku objavnega roka.

452/28-83

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO TOZD Tovarna avtomobilov

Tovarna avtomobilov povečuje proizvodnjo osebnih vozil R-4 in R-18. Za realizacijo planskih ciljev potrebujemo večje število proizvodnih delavcev za delo:

- PRI IZDELAVI KAROSERIJ,
- POVRŠINSKI ZAŠČITI IN
- MONTAŽI OSEBNIH VOZIL.

Za opravljanje navedenih del, ki potekajo izmensko in so fizično manj zahtevna ter primerna tako za moške kot za ženske, vabimo k sodelovanju:

- NEKVALIFICIRANE IN
- KVALIFICIRANE DELAVCE
- TER VSE OSTALE, KI ŽELIJO DELATI V PROIZVODNJI.

Poleg prevoza, stimulativnega nagrajevanja po novem sistemu nudimo predvsem mladim možnost usposabljanja za poklic monterja in preoblikovalca ploščevine.

Zainteresirani kandidati dobijo podrobnejše informacije v kadrovski službi IMV na Zagrebški 18 – 20 v Novem mestu osebno ali na telefon 24-888.

457/28-83

PRIORITETNA LISTA PROSILCEV ZA STANOVANJA, ZGRAJENA IZ SREDSTEV SOLIDARNOSTI V STANOVANJSKEM GOSPODARSTVU V OBČINI KRŠKO

Upoštevajoč vloge in kriterije za dodelitev stanovanj, zgrajenih iz sredstev solidarnosti pri Samoupravni stanovanjski skupnosti občine Krško, je na predlog odbora za solidarnost v stanovanjskem gospodarstvu skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Krško zbor uporabnikov skupščine Samoupravne stanovanjske skupnosti občine Krško na seji, dne 6. 7. 1983, sprejel

SKLEP

o objavi prioritete liste prosilcev za stanovanja, zgrajena iz sredstev solidarnosti v stanovanjskem gospodarstvu v občini Krško

Zap. št.	Priimek in ime	Št. Ustanova št.	Naslov	Št. točk	Stanovanje Objekt	% lašt. udeležbe
1.	Jeke Anja	1	upok. Šutna 6	660	G/1, Brestanica	—
2.	Zalokar Štefka	3	Zito Dalmatinova	645	—	—
3.	Pirc Marija	3	Lisca Gor. Pijavsko	625	1/2, Brestanica	1%
4.	Kozole Sonja	2	Zito C. 4. julija	615	1/16, Brestanica	2%
5.	Bogovič Stanislav	2	Zito C. p. borcev	580	G/24, Brestanica	—
6.	Podbršček Alojz	3	Togrel Trška gora	575	2/19, Brestanica	4%
7.	Povše Zinka	3	Lisca Sp. St. grad	560	—	4%
8.	Perme Frančiška	1	upok. Gor. Prekopa	545	G/19, Senovo	2%
9.	Šoln Zdenka	4	Lisca C. P. borcev	530	3/14, Brestanica	3%
10.	Brodnik Olga	3	Agrokom. Dalmatinova	500	—	4%
11.	Kunelj Angelca	2	Privatnik Vel. Kamen 67	500	G/20, Brestanica	—
12.	Čvelbar Marija	4	Agrokom. Dalmatinova	480	3/9, Krško	4%
13.	Štus Branko	3	Celuloza Strmo rebro	480	—	4%
14.	Petrovič Jožica	3	Iskra Dol 20	475	3/7, Podbočje	4%
15.	Štojs Jože	5	Agrokom. Sremska 1	470	—	1%
16.	Vilič Stjepan	5	Celuloza Val. nabr.	470	—	—
17.	Molan Ivanka	4	NEK C. 4. julija	470	—	—
18.	Jelen Pavel	4	Celuloza Sotelsko 18	470	—	4%
19.	Plut Anton	4	Celuloza Ponikve 24	455	—	4%
20.	Gavrič Zlatko	3	Celuloza C. k. odreda	455	2/22, Brestanica	4%
21.	Navoj Ivan	3	Kostak Sremska 12 a	450	—	4%
22.	Volčanšek Roza	1	upok. Zdolsko 10	450	—	3%
23.	Požun Dragica	3	Agrokom. Rostoharjeva	440	—	4%
24.	Žibert Ana	3	Agrokom. Trg 31	430	—	4%
25.	Dvoršek Jožefa	2	TES C. k. odreda	420	G/23, Brestanica	3%
26.	Zagorc Jože	3	Papirkon. Gubčeva 9	400	—	4%
27.	Hotko Zoran	3	Agrokom. Pleterje 34	380	—	—
28.	Zobarič Mojca	2	OŠ Laskovec St. Zagarja	380	1/17, Brestanica	4%
29.	Sotošek Fanika	1	upok. Kolodvorska	370	G/21, Brestanica	2%
30.	Tičar Mirko	2	Kovinarska Pod goro	350	—	4%
31.	Macur Stanislav	5	TES C. k. odreda	310	2/7, Brestanica	3%
32.	Rešek Janez	4	Kostak Tomšičeva 1	290	—	3%
33.	Ločnar Franjo	3	Agrokom. Gubčeva 7	270	—	4%

Stanovanja se bodo dodeljevala po prioritetni listi v skladu s površinskimi normativi, določenimi v 19. in 20. členu pravilnika za reševanje stanovanjskih vprašanj iz sredstev solidarnosti.

Pritožbe je potrebno dostaviti na Samoupravno stanovanjsko skupnost občine Krško najkasneje v petnajstih dneh po objavi v Dolenjskem listu.

Zbor uporabnikov
Samoupravne stanovanjske skupnosti
občine Krško

466/28-83

mali oglasi

v Jenkovi 1

TTTTTT

TT

TT

tel.: 24-006

NE POZABITE!

vaš oglas
beré

100.000

bralcev

SREDNJA ŠOLA TEHNIŠKIH USMERITEV NOVO MESTO
Ulica Milke Šobar 30
Komisija za delovna razmerja

ponovno razpisuje
prosta dela in naloge za nedoločen, poln delovni čas

- 1.) UČITELJA MATEMATIKE**
— visoka izobrazba pedagoške smeri matematike ali matematike s fiziko ali visoka izobrazba strojne, elektro ali gradbene smeri
 - 2.) UČITELJA FIZIKE**
— visoka izobrazba pedagoške smeri fizike ali fizike z matematiko
 - 3.) UČITELJA STROKOVNO TEORETIČNIH PREDMETOV V LESARSKI USMERITVI**
— diplomiran inž. lesarstva
 - 4.) UČITELJA STROKOVNO TEORETIČNIH PREDMETOV V KOVINSKOPREDELOVALNI USMERITVI**
— diplomiran inž. strojništva
 - 5.) UČITELJA PRAKTIČNEGA POUKA V ELEKTRO USMERITVI**
— inž. elektrotehnike — šibki tok
 - 6.) UČITELJEV PRAKTIČNEGA POUKA V KOVINSKOPREDELOVALNI USMERITVI**
— inž. strojništva s predhodnim poklicem strugar
— inž. strojništva s predhodnim poklicem rezkalec
— inž. strojništva s predhodnim poklicem orodjar
— inž. strojništva s predhodnim poklicem strojni ključavničar
 - 7.) UČITELJA PRAKTIČNEGA POUKA V CESTNOPROMETNI USMERITVI**
— inštruktor praktičnih voženj B, C, D in E kategorije s predhodnim poklicem avtomehaničar ali katerikoli poklicem kovinarske usmeritve
 - 8.) SKLADIŠČNIKA**
— avtomehaničar, strojni ključavničar, orodjar ipd.
 - 9.) SNAŽILKE**
— končana OŠ obveznost
- Nastop dela: 1. september 1983.
Prijave z dokazili in kratkim življenjepisom naj pošljejo kandidati v 14 dneh na gornji naslov.
Informacije po telefonu 25-207

458/28-83

NOVOTERM
KRKE, tovarne zdravlil, n. sol. o. Novo mesto
OE IZOLACIJE, Bršljin 62,
vsak dan od 7. do 14. ure
ter vsako prvo in tretjo soboto v mesecu
od 7. do 13. ure

prosta dela in naloge

**Industrija pletenin
INPLET V USTANAVLJANJU
SEVNICA, Dolnje Brezovo 34**

Svet delovne organizacije v ustanavljanju ponovno razpisuje
prosta dela oziroma naloge

VODENJE KOMERCIALNE SLUŽBE

Kandidati morajo poleg z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje:

- visoka ali višja izobrazba ekonomske ali komercialne smeri,
- 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj,
- aktivno znanje enega tujega jezika (angleški ali nemški),
- sposobnost za organiziranje in vodenje dela,
- ustrezati mora kriterijem iz družbenega dogovora o uresničevanju kadrovske politike v občini Sevnica.

Mandat za opravljanje del traja 4 leta.

Nudimo trisobno stanovanje v Sevnici.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo razpisni komisiji v 15 dneh po objavi.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

453/28-83

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

FRANC JUDEŽ

z Zajčjega vrha 14

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter se v tako velikem številu poslovili od njega. Zahvaljujemo se kolektivom Temeljnega sodišča iz Novega mesta, Mercator PE Standard Novo mesto, Krki-tovarni zdravil Novo mesto ter Iskri Sentjernež za podarjene vence, dr. Boehmu za pomoč ter dekanu za opravljeni obred.

Žaljuči: žena Angela, sinova Franci in Štefan, hčerki Marija in Angelca z družinami, sestra Rozka in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Vsem, ki ste cenili in imeli radi našo ljubo sestro in teto

**ANICO
FLORJANČIČ**

iz Karteljevega

sporočamo, da je njeno dobro in plemenito srce onemoglo v 61. letu starosti 7. julija. Posebno zahvalo smo dolžni vsem sorodnikom, vaščanom, prav tako pogrebnikom, vsemu zdravniškemu osebju ginekološkega oddelka, ki je v njeni kruti bolezni dajalo pomoč. Iskrena hvala vsem, ki ste ji lajšali bolečine z obiski. Posebna zahvala duhovniku za tako lepo opravljeni obred. Vsem, ki ste pokojnici darovali cvetje in vence in jo v tako velikem številu spremili na njeni prerani zadnji poti, iskrena hvala.

Žaljuči: brat Jože in Lojze z družino, sestra Marija in Jožefa z družino, nečakinja Nevenka z družino, nečaki in nečakinje in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame

JOŽEFE BUČAR

Malnarjeve mame
iz Dolenjskih Toplic

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam v teh bolečih dneh kakorkoli pomagali in z nami iskreno žalovali. Prav posebno zahvalo smo dolžni izročil osebju nevrološkega oddelka bolnišnice Novo mesto, zavodu za rehabilitacijo invalidov Ljubljana za trud in skrbno nego pri zdravljenju, delovni organizaciji Krka - zdravilišču Dolenjske Toplice, TOZD Zdravila, obratu Specifika, delovni skupnosti mestnega sveta sindikatov Ljubljana, krajevni organizaciji ZZB NOV in družbenopolitičnim organizacijam KS Dolenjske Toplice, govrnikoma Slavku Fabijanu in Cveti Pelko za posvilitve besede, pevcem KUD Dolenjske Toplice in godbi Novoles iz Straže.

Žaljuči: sinovi Tone, Jože, Ivan z družinami in ostalo sorodstvo

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Četrtek, 14. julija – Just Petek, 15. julija – Vladimir Sobota, 16. julija – Dan tankistov
Nedelja, 17. julija – Aleš Ponedeljek, 18. julija – Miroslav Torek, 19. julija – Zlata Sreda, 20. julija – Marjeta Četrtek, 21. julija – Danijel

LUNINE MENE

17. julija ob 3.50 – prvi krajec

BREZICE: 15. in 16. 7. italijanski film Plavooki razbojnik. 17. in 18. 7. ameriški film Dolina smrti. 19. in 20. 7. ameriški film Vsi smo bili hipiji.

malio glasi

SLUŽBO DOBI

KUHARICO, kvalificirano, z nekaj let prakse, iščem. Naslov v upravi lista (2960/83).

ZAPOSIM DELAVCA z znanjem polaganja ploščic, lahko tudi pričudenega ali fanta, ki je končal osnovno šolo in ima veselje do tega poklica. POLAGANJE keramičnih ploščic FRANC TOPOLOVEC, Vrh pri Šentjerneju 27, Šentjernej.

CISTILKO išče od 25. julija do 25. avgusta zdomka. Sonja Kužnik, (Plahutnik), Koblarji, Kočevje.

STANOVANJA

DVOSOBNO STANOVANJE v prijetni, mirni soseski v Novem mestu prodam. Stanovanje je komfortno opremljeno, v prvem nadstropju in v neposredni bližini (50 metrov) vrta, trgovine in restavracije. Za podrobnejše informacije pokličite po telefonu (068) 23-826.

SOBO v Novem mestu v bližini bolnišnice oddam dekletu. Ogled v popoldanskem času. Naslov v upravi lista 2961/83).

IŠČEM interesanta, ki bi zamenjal stanovanje v Brežicah ali okolici za 2-sobno stanovanje v Novem mestu. Naslov v upravi lista (2955/83).

BREZPLAČNO oddamo enosobno stanovanje več let mlajši upokojenki ali zakonskemu paru za manjšo pomoč v hiši in na vrtu. Delo plačamo. Sifra: „PORTO-ROZ“.

SOBO v Novem mestu išče dekle. Informacije na tel. 57-731.

CRNOMELJ: 14. in 17. 7. ameriški film Pasji sinovi. 15. in 17. 7. ameriški film Nostradamus – človek, ki je videl bodočnost. 19. 7. ameriški film Dandy, pravo ameriško deklet. 21. 7. ameriški film Vročji žvečilnik.

KOSTANJEVICA: 17. 7. ameriški film Glasbe ni nikoli konec. 16. 7. ameriški film Veliki revolveraški obračun. 20. 7. kanadski film Deklice.

KRŠKO: 17. 7. francosko-italijanski film Od pekla do zmage. 20. 7. nemški film Lažne hčerke lažnega zdravnika. 21. 7. italijanski film Posodi mi ženo.

NOVO MESTO – Dom JLA: od 14. do 17. 7. francoski film Kataklizma, od 18. do 20. 7. hongkongski film 13 sinov rumenega zmaja. SEVNICA: 15. in 16. 7. francoski film Nemoralna. 17. 7. ameriški film Tesna strla. 20. in 21. 7. ameriški film Draga mati.

ZASTAVO 750, letnik november 1980, prevoženih 17.500 km, prodam. Irena Zaveršnik, Ravgavska 9 a, Novo mesto.

ZASTAVO 750, letnik 1976, prodam. Ivana Roba 20, Novo mesto.

ZASTAVO 101, letnik 1978, prodam. Ogled možen v soboto 16. julija. Milan Slak, Gor. Lenart 20, Brežice.

ZASTAVO 750, letnik 1981, in R 4, letnik 1978, nujno prodam. Marjan Šimrak, Slavka Gruma 15, Novo mesto.

GOLF JGL, letnik avgust 1981, olivno zelen, ohranjen, prodam. Telefon (068) 22-007, od 15. ure dalje.

LADO 1600, letnik 1978, prodam. Slavica Matičević, Rate 10, Brusnice, telefon 85-921.

KOMBI FURGON, letnik 1981, prodam približno za 75 M. Podrobne informacije lahko dobite v večernih urah na telefon (068) 23-264.

Z 101, letnik 1976, prodam. Franc Dvornik, Velika Bučna vas 38, Novo mesto.

SKODO 110 L, letnik 1974, registrirano do maja 1984, prodam. Alojz Oven, Regerča vas 177 (Sv. Rok), Novo mesto.

PRODAM NSU PRINZ 1000 A (razstavljen) po delih. Jožef Mikec, Koštalova 10, Novo mesto.

PRODAM Zastavo 750, letnik 1977 po ugodni ceni. Informacije na tel.: 24-953.

Z 101 letnik 1976, prodam. Marjan Malnarič, Kristanova 28, Novo mesto.

SKODO 120 LS, letnik oktober 1980, zelo ohranjen, ugodno prodam. Telefon dopoldne (068) 25-063 in popoldne (068) 21-022.

FIAT 126 P, letnik 1977, prodam. Brkič, Strojarska 2, telefon 24-862.

Prodam dele za FIAT 850. Andrej Zupan, Brezovica 32, Šmarješke Toplice.

R 12, dobro ohranjen, letnik 1975, prodam, Ogled vsak dan od 16. do 20. ure. Jože Tomazin, Globočice 3, Kostanjevica.

126 P, letnik 1977, prodam. Cena po dogovoru. Zoran Jenko, Ob Težki vodi 3, Novo mesto.

126 P, letnik 1979, registriran do julija 1984, prodam. Marija Molan, Sela 58, Dobova.

JAWO 350, letnik 1980, prodam. Bartolj, Ločna 41, Novo mesto, telefon 23-562.

126 P, letnik 1978 in CITROEN GS, letnik 1973, prodam. Telefon 23-561.

ZASTAVO 101, letnik 1978, ugodno prodam. Ivan Somrak, Majde Šilec 19, Novo mesto, telefon 21-683.

FIAT 126 P prodam. Veselič, Podzemelj, Gradac, telefon 56-656.

ZASTAVO 1300, letnik 1977, prodam za 7 M. Informacije Andrej Kovačič, Brestanica, telefon 79-225.

Prodam nov neregistriran RENNAULT 18 TL Anica Vrhovšek, Dol. Stara vas 22, Šentjernej.

ZASTAVO 750, letnik 1980, in R 4, letnik 1981, prodam. K Roku 29, Novo mesto.

ZASTAVO 101, letnik 1974, registrirano do oktobra, prodam. Mestne njive 4/11, Novo mesto.

ZASTAVO 101, letnik 1982, odlično ohranjen, dodatno opremljeno, prodam po ugodni ceni. Informacije na telefon 61-275 od 7. do 8. ure. Ogled možen vsak dan v večernih urah. Štefanič, Skopice, Krška vas.

ZASTAVO 750, letnik 1975, prodam. Jože Draginc, Konec 11 a, Novo mesto.

ZASTAVO 750, letnik 1980, ugodno prodam, Ogled popoldne. Otočec 32.

Poceni prodam avto PEUGEOT 204. Informacije ob sobotah in nedeljah. Štefanič, Bereča vas 22, Suhor pri Metliki.

Z 101, letnik 1974, dobro ohranjeno, prodam Jože Ravbar, Dol. Karteljevo 30. Mirna peč, telefon (068) 25-847, popoldne.

Po ugodni ceni prodam rezervne dele za SKODO 100. Podrobnejše informacije dobite na naslov: Jože Baškovič, Kladje 20, 68283 Blanca, ali telefon (068) 75-749.

PRODAM FIAT 126 P, letnik 1977, dobro ohranjen, registriran do junija 84. Telefon: 51-095.

PRODAM

PRODAM 240 l hladilno omaro. Tel. 25-909.

SPALNICO ETA prodam. Starešinič, Ravgavska 9 a, Novo mesto.

SPALNICO poceni prodam. Božič, Kristanova 60 (v Smihelu), Novo mesto. Ogled v nedeljo dopoldne.

PRODAM 6-letne kobile, breje, in žrebe. Zupet, Skočjan.

COLN MAESTRAL 18 S z motorjem TOMOS 4, rabljen 20 dni, prodam ali zamenjam za moped APN ali TL 15. Kruljac, Vrhovčeva 10, Novo mesto.

SURF-INGRAD prodam. Informacije po 16. uri na telefon 20-459.

FENDER MUSTANG BASS in MAESTRO 100 W BASS prodam. Telefon 57-306 od 15. do 16. ure.

PRODAM les za ostreže (grušt). Strešne 8,60 m, špirovci 7 m, škarje 7 m, 23-430 po 20. uri.

PRODAM 900 kom strešne opeke Novoteks, rdeča in rjava. Jožef Mikec, Koštalova 10, Novo mesto.

PRODAM 5 oken z roletami (120 180) Anton Srebrnjak, Vel. Slatnik 6, Novo mesto.

PRODAM globok otroški voziček. Stangelj, Volčičeva 8, Novo mesto.

PRODAM šotor za štiri osebe, televizor RR in kombiniran štedilnik Gorenje. Pilič, Ivana Roba 38, Novo mesto.

PRODAM nov hladilnik Gorenje (170 l). Dani Retel, Gor. Medvedje selo n. h., Trebnje.

PUJSKE, stare 9 tednov, prodam. Janez Sluga, Vrhpeč 11, 68216 Mirna peč.

PRODAM suhe hrastove deske (debeline 5 cm) in dobro ohranjeno bočno kosilnico za traktor deut. Prodaj po ugodni ceni. Stanko Jurečič, Groblje 43, 68310 Šentjernej.

JADRALNO DESKO, novo, JUGO RACING, prodam za 37.000,00 din. Informacije od 18. do 20. ure po telefonu 24-835.

ŠTEDILNIK, kombinirani (plin, elektrika) z električno pečico in mali „Tobi“ štedilnik na drva prodam. Šmrke, Drska 49, Novo mesto.

TELICO, brejo, prodam. Filip Pirc, Dol. Lakovnice 3, Novo mesto.

MAESTRAL 9 in TOMOS 3,5 prodam. Telefon 24-590.

CISTERNO – pravokotno (3000 l) za nafto – poceni prodam. Jože Pavlin, Gotna vas 39 c, Novo mesto.

PRODAM komplet – ostreže z opeko za gospodarsko poslopje (10 x 14 m), rabljeno 10 let. Mitja Berce, Slepšek 6, Mokronog.

PRODAM mlado kravo in eno leto starega bika. Kužnik, Podlisc 6, 68211 Dobrič.

PRODAM zložitiv otroški voziček (marela). Telefon 21-242.

PRODAM motorno žago Stihl 045. Drenik, Jablan 25, Mirna peč.

PONI EKSPRES, dobro ohranjen, prodam. Kalčič, Gotna vas 15, Novo mesto, telefon 21-079.

PRODAM hišo in hlev za 12 glav živine (ali 200 ovc, lahko redi do 2000 ovc), prvovredni bukov gozd z zemljo in vikend v Brezovici z 1 ha zemlje. Prodaj zelo poceni. Naslov v upravi lista (2956/83).

ZAVIDLJIVO PARCELO za vikend ali stanovanjsko hišo v bližini Malkovca pri Trzišču prodam. Interesenti naj se zglasijo na Lapajnetovi 1, Krško.

V CENTRU Metlike prodam starejšo hišo (CBE 25) z lokali, stanovanjsko površino in zelenjavnim vrtom. V neposredni bližini hiše prodam tudi sadovnjak, uporaben za gradbeno parcelo. Telefon (068) 58-306.

HISO, narejeno do podstrehe (8,70 x 11 m) v Semicu prodam. Marjan Golobčič, Štrekljavec 19, Semič.

DRUZINSKO HIŠO v Dolenjskih Toplicah prodamo. Cena po dogovoru. Ogled je možen v soboto in nedeljo. Hišna številka je 64.

V CENTRU Metlike (poleg hotela) prodamo starejšo hišo z gospodarskim poslopjem in vrtovi. Stane Fux, Ulica Veljka Vlahoviča 8, 68250 Brežice.

PRODAM 1384 m² vinograda in 4198 m² pašnika v k. o. Črešnjice. Primerno za vikend. Zoran, Jelše 1, Otočec.

GRADBENO PARCELO v Krškem prodam. Telefon 71-940, po 15. uri.

VINOGRAD s parcelo za vikend v Mecvah pri Šmarjeti prodam. Naslov v upravi lista (2963/83).

RAZNO

IZGUBIL se je pes – volčjak. Sliši na ime Luks. Poštenega najditelja prosim, da ga proti nagradi vrne na naslov: Marija Jenič, Stranska vas 15, Novo mesto.

VDOVA – upokojenka, 67-letna, želi spoznati upokojenko ali upokojenca za skupno gospodinjstvo. Naslov v upravi lista (2962/83).

V OKOLICI Krškega iščem kakršnokoli delo. Ponudbe pod šifro: „VESTNA“.

PREKLICI

ROZALIJA KRNC, Dol. Kamenec 30, Novo mesto, opozarjam Milana in Olgo BERLOGAR, Dol. Kamenec 16, da prenehati z grožnjami in širiti neresnične govorice o meni. Prepovedujem tudi pašo kokoši po mojem vrtu in njeni. Če tega ne bosta upoštevala, ju bom sodno preganjal.

JOŽE CIMERMANČIČ, Vrhe 7, Novo mesto, preključem pašo kokoši in živine ter vožnjo po mojem zemljišču. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

MARIJA ROŽMAN Veliki Kal 17, Mirna peč, prepovedujem Borisu in Mariji VIDAU iz Hmeljičca 11, Mirna peč, pašo kokoši po parcelnih številkah 570, 566, sicer ju bom sodno preganjala.

MARIJA OZANIC, Briga 2, Vas-Fara, preključem neresnične besede in obtožbe zoper Nikolo SARIC, Briga 1.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega dragega

FRANCA PRHNETA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in sosedom s Trške gore, organizaciji ZB Orehovica in Šentjernej, društvu upokojenecv Šentjernej in DO Iskra, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali cvetje.

V žalosti: vsi njegovi

Beseda prizadene, beseda tudi ubija... mnogo pa pomeni beseda sožalja.

HVALA PRAV VSEM,

ki ste nam stali ob strani, ko je bil bolan in ko nam je umrl, naš oče

Še njegovo naročilo: „OHRANITE BAZO 20!“

Njegovi Poljane, dne 3. julija 1983

KUPIM

KUPIM dve mlatilnici – smukarci v dobrem stanju. Javite se na naslov Anton Hočevar, Čužnja vas 38, Mokronog.

POSEST

POSESTVO (približno 2 ha) – njive, travniki, gozd, hiša – 50 km od Ljubljane proti Kočevju – prodam. Sifra: „DOLENJSKA“.

Kmetijski stroji

PRODAM traktor MAN s koso in plugom ter kosilnico BCS oziroma FIGARO z vozičkom in motor APN na štiri prestave. Franc Conta, Hrastje 16, „GRAD“ Vrhovo, 68310 Šentjernej.

OBRAČALNIK za BCS prodam. Marjan Rifelj, Lešnica 10, Otočec.

FREZO SIMPLICITI, skoraj novo, prodam. Ivan Gazvoda, Jedinšica 22, Novo mesto.

TRAKTOR IMT 535 z varnostno kabino, 600 delovnih ur, prodam. Jože Korelec, Straža 21, Sentrupert.

ZETOR 9411 s kabino zamenjam za lažjega 2511 ali 3511. Ludvik Gabrijel, Gor. Dobrava 1, Trebnje.

MLATILNICO KROBERT 200 prodam po ugodni ceni. Čiščenje 100%. Marjan Turk, Mali Cerovec 2, 68000 Novo mesto.

MLATILNICO s polnim čiščenjem, staro eno leto, ugodno prodam. Jože Rojšček, Cerovec 11, Trebelno.

PRODAM novo rotacijsko kosilnico RK 135. Tone Jeršin Račje selo 2, Trebnje, telefon (068) 44-389.

TRAKTOR STEIER (18 KM), registriran, s kosilnico, plugom in jermenico, brezhiben, prodam ali menjam za težji traktor. Prodaj tudi kosilnico SEP, brezhibno. Milan Voglar, Brezovska gora 17, Leskovec pri Krškem.

PRODAM tri majhne mlatilnice – trosilke, traktorski plug na dve brazdi, vejalnik na reseto, 100 zob za mlatilnico in 20 naramnih košev iz bek. Anton Kočevar, Čužnja vas 38, Mokronog.

Motorna vozila

NSU 1200 C, dobro ohranjen in obnovljen, nujno prodam. 68220 Šmarješke Toplice 24.

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozđ časopis Dolenjski list, Novo mesto. USTANOVITELJI LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Ksenija Khalil (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik priloge), Mirjam Bezek, Bojan Budja, Zdenka Lindič-Dragaš, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik Priloge: Jože Matkovič. Ekonomska propaganda: Janko Sajje, Iztok Gačnik in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek – mezna številka 15 din. Letna naročnina 600 din – Za delovne in družbene organizacije 1.200 din – Za inozemstvo 20 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustrezna druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolenska banka Novo mesto).

OGLESI: 1 cm visine v enem stolpcu za komercialne oglase 250 din, za razpise, licitacije ipd. 350 din, 1 cm na določeni, srednji ali zadnji strani 380 din, 1 cm na prvi strani 500 din. Vsak mali oglas do 10 besed 115 din, vsaka nadaljnja beseda 12 din. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SDK v Novem mestu. 52100-603-30624 – Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Glavni trg 7, p. p. 33, telefon (068) 23-606 – Naslov skupnih služb DITC: Germova 3, p. p. 33, tel. 22-365 in 22-551 – Naslov ekonomske propagande, malih oglasov in naročniškega oddelka: Jenkova 1, p. p. 33, telefon (068) 24-006 – Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC, tozđ Grafika, Novo mesto – Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

Ne jokajte ob mojem grobu,
le tiho k njemu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem
in večni mir mi zaželite!

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je po kرافki in težki boleznici zapustil naš dragi mož, oče in stari oče

FRANC HLADE

iz Puščave 18 pri Mokronogu

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali ter nam stali ob strani, izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje. Posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju iz Trebnjega ter nevrološkemu oddelku bolnišnice Novo mesto za lajšanje bolečin. Zahvaljujemo se tudi kolektivom Mercator Sentjerneje-TOZD Standard Novo mesto, Induplati Mokronog, IMV TOZD Tehnoservis, Kemofarmacija Ljubljana, TOZD SVTK Ljubljana in NDŽ SVTK Novo mesto ter župniku za opravljeni obred in pevcem.

Žalujoci: žena Anica, sin Janez, sinova France in Jože z družinama, hčerki Anica in Zora z družinama

Zlata mama si bila,
s svojim zgledom si živeti nas učila,
tiho, skromna si odšla,
naj bo lahka zemlja, ki te je pokrila.

ZAHVALA

V 83. letu nas je zaradi zahrbitne boleznici zapustila naša draga mama, babica, prababica, sestra, tašča in teta

MARIJA BOBNAR

iz Jablana

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, bližnjim sosedom, vaščanom in znancem, ki so z nami sočustvovali, pokojnici darovali vence in cvetje, nam izrekli sožalje ter jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka novomeške bolnišnice za lajšanje bolečin, sodelavcem LB TDB Novo mesto, delovnim organizacijam SGP Pionir Novo mesto, Emona Ljubljana, govorniku tov. Kranjčiču za poslovilne besede, pevcem in župniku za lepo opravljeni obred.

Vsi njeni

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je po težki boleznici zapustil naš dragi brat in stric

JANEZ DEBEVC

Gabernik 7, Škocjan

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste nam v težkih trenutkih pomagali ter nam stali ob strani, izrekli sožalje, pokojnemu darovali vence in cvetje ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi sodelavcem Železarne Jesenice ter osebju bolnišnice - interni oddelk Jesenice, pevcem iz Škocjana in duhovnikom za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, zet, brat in stric

JURE CAR

iz Bereče vasi 30

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ki so nam v težkih trenutkih pomagali, nam izrekli sožalje, pokojnemu darovali cvetje in vence ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Iskrena zahvala velja zdravstvenemu osebju kirurškega oddelka bolnišnice Novo mesto, govornikom za poslovilne besede pred domačo hišo in pred odprtim grobom. Enako tudi GD Suhor, ZB Suhor, ZB Radatoviči in godbi na pihala. Posebna zahvala velja LD Suhor in pevskemu zboru Lovske zveze Črnomelj. Se enkrat vsem iskrena hvala.

Žalujoci: žena Marija, hčerke Djurdja, Nevenka, Zvonka z družinami, tašča, brata, sestri ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Po dolgi boleznici nas je v 66. letu starosti za vedno zapustil dragi mož, oče in stari oče

MILAN DRENIK

iz Bršljina pri Novem mestu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste nam izrekli sožalje in pokojnemu darovali vence in cvetje. Posebno zahvalo smo dolžni tov. Zagorcu in tov. Stibriču za lep poslovilni govor. Zahvaljujemo se tudi družini Stibrič, Vidrih, Grabnar, Mirtičevim in Kovačičevim za nesebično pomoč ob težkih trenutkih. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: žena Joža, sin Milan z ženo, vnukinje Milojka, Katarina in Ribana

Minilo žalostno je leto dni,
zapustila dom in svoje drage si
na tvojem grobu roža le cveti,
ki grenka solza jo rosi.

V SPOMIN

Danes mineva leto dni, odkar nas je zapustila naša draga mama

FRANČIŠKA LJUBI

iz Ždinje vasi 24

Kar ne moremo verjeti, da si za vedno odšla. Ko nemo stojimo ob tvojem grobu, se črne misel: „Glej, kako smo si blizu, vendar tako strašno daleč, da ne seže noben klic do tebe, ljuba naša mama! Lepo je bilo, ko si bila med nami in tako boleče je, odkar smo te izgubili.“ Iskrena hvala vsem, ki se je še spominjate!

VSI TVOJI

Kje si ljubi JOŽKO,
kje tvoj mili je obraz?
Ze leto dni v grobu spiš,
a v naših srcih še živis.

V SPOMIN

10. julija je minilo prežalostno leto,
odkar nas je v 33. letu tragično
zapustil naš dragi mož, očca, sin,
brat in stric

JOŽE OBERČ

iz Klinje vasi 16 pri Kočevju

Ne moremo verjeti, da te res ni več in te tudi ne bo nikoli več. Hvala vsem, ki se ga spominjate, obiskujete njegov prerani grob in mu prinašate sveče in cvetje.

Žalujoci: žena Danica, sinova Uroš in Joži ter ostali

V SPOMIN

15. julija bosta minili dve leti, ko je
ugasnilo življenje našega dobrega
moža, očeta, dedka, brata, strica in
svaka

LOJZETA UDOČČA

iz Malkovca 10

Bolečina in žalost sta v najinem domu vsakdanji obiskovalki. Praznina se poglablja, nazaj povratka ni, a v tih žalosti na te spomin živi! Hvala vsem, ki se ga spominjate!

VSI NJEGOVI

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je zapustila
naša draga mama in stara mama

TEREZIJA BLATNIK

rojena POLANC,
nekdanja gostilničarka iz Sentjerneje 39

Najlepše se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki so pokojni darovali cvetje in jo spremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju iz Sentjerneje, pevcem, pogrebnikom in obema dekanoma za opravljeni obred. Vsem skupaj še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: sin Slavko z ženo Štefko, Nace in Nada z družinama ter sestra Mici z družino iz Amerike in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je po dolgi in
težki boleznici zapustil naš dragi ata,
stari ata in brat

MIHA PRELOGAR

Stara Bučka 12

Iskreno se zahvaljujemo vsem znancem, sorodnikom in prijateljem za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje. Posebno se zahvaljujemo organizaciji ZB Škocjan za podarjeni vence ter župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti našega ljubega ata, dedka, pradedka, strica in svaka

MIHA BRAČUNA

iz Stolovnika pri Brestanici

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, znancem in delovnim organizacijam, ki so sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, mu darovali cvetje in ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: hčere z družinami in sinova z družinama

ZAHVALA

V 79. letu nas je zapustil

IGNAC ŽNIDARŠIČ

iz Grobelj

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem in prijateljem, ki ste nam izrekli sožalje, z nami sočustvovali, pokojnemu darovali cvetje in ga v tako velikem številu spremili na zadnji poti. Posebna zahvala Mariji Gorenc, GD Groblje, Sentjernejskemu oktetu, tovarni zdravil Krka Novo mesto, Iskri Sentjerneje in Mercator Sentjerneje. Lepa hvala duhovnikom za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Marija, sinovi in hčeri z družinami

ALBINA FERBEŽAR

„Včasih smo delali eden z drugim, eden za vse, vsi za enega. Če je bilo na primer rečeno, da je treba akontacije za 20.000 davčnih zavezancev razposlati v enem tednu, smo to tudi storili, čeprav se je zdelo, da kaj takega ni mogoče. Prav nič z veseljem ne povem, da se mi pogostoma zdi, da se danes kar pogosto trudimo, da bi mogoče spremenili v nemogoče. In to kljub dejstvu, da je moja generacija, ki že odhaja, zrasla in dozorela v spreminjanju nemogočega v mogoče. Vse je nekako zvo-denelo,“ pravi Albina Ferbežar iz Novega mesta, nekdanja načelnica novomeške uprave za dohodke, kot upokojenka pa zavzeto dela v novomeški Zvezi borcev, še posebej v odboru Gorjanskega bataljona.

zanesljive smrti jih je nekoč rešilo naključje, da so partizani spustili na svobodo nekoga belčka, ki ni imel krvavih rok. Albina se je zgodaj srečala z dolžnostmi. Najprej je bila tajnica krajevne odbora v Smarju, nato pa še v Sentjernej. Po osvoboditvi je do leta 1956 delala na referatu za kmetijstvo novomeškega okraja, potem pa so jo imenovali za šefa davčne uprave. Na tem delovnem mestu je bila vse do odhoda v pokoj leta 1973.

Ko jo nekoliko provokativno vprašajo, kako so združljive obljube medvojnne mladinske aktivistke, kako po vojni za kmete ne bo davkov, in mesto načelnice davkarje, ni v zadregi za odgovor: „Res je, bili so tudi rubeži in prisilni odkupi. Ljudstvo vendar ne more gladovati, država pa za svoje funkcioniranje potrebuje denar. Vendar moram v svoj in svojih sodelavcev zagovor povedati, da otrokom nikoli nismo vzeli krave iz hleva, kmetiču kljuseta. Morda so bile tudi napake, saj se je delalo tako, kot bojevalo, torej „na juris“. Gledano v celoti, pa tudi najmanj objektivno ocenjevalec ne more trditi, da država ni napredovala, da ljudje niso živeli vse bolj in bolje. Ne vem, kdaj je ta zagnanost izpuhtela, kdaj se je sprevrlo, dejstvo je, da ni več samozavesti, volje, notranje kulture, tudi morale velikokrat ni. Samoupravljanje je za poštene ljudi, neprijetno je slišati, da nekdo zasluži 7.000, nekdo drug pa 170.000 dinarjev. Velikokrat razmišljam o tem, čutim se skrivno, mi borci tega nismo hoteli.

Stvari niso več v naših rokah, te se v spominih se vračamo na okope revolucije, ki še ni končana in morda bolj kot kdajkoli potrebuje zavzete, delovne, sposobne in poštene ljudi.“

MARJAN BAUER

Ferbežarjeva se je rodila na majhni kmetiji v Smarju pri Sentjernej. Zagorčevi so imeli 12 otrok. Albina se spominja, kako je družina do šestih zjutraj postorila vse doma, nato pa so se odpravili na dnino v Pleterje. Delali so od sedme do sedme, ob svoji hrani, pleterski so dali le pol litra vina in kos kruha. Ko je prišla vojna, so pri Zagorčevih ostali doma samo bolehn brat, mama in Albina. Drugi so šli v partizane ali v internacijo. Ne ve se, kje je bilo težje, v hosti ali doma. Zagorčevim so bili in Italijani velikokrat grozili,

Teden turizma na Dolenjskem

Zamenjal bo „Gozd-gobe-cvetje“ – Osrednji prireditvi razstava „Dom in cvetje“ in „Dolenjsko svatovanje“ – Sčasoma del jugoslovanske turistične ponudbe

Če bo organizatorjem uspelo urediti zares bogato začrtani program, potrjen prejšnji teden na sestanku pripravljalnega odbora, potem dobivamo Dolenjci letos s prvimi „Tedom dolenjskega turizma“ prireditve, ki bo ne le več kot dostojno zamenjala doslej tradicionalno razstavo „Gozd-gobe-cvetje“, pač pa sčasoma prerasla regionalne okvire in dobila mesto v jugoslovanski turistični ponudbi.

ZIVAHEN PAR – Ponos male kmetije sta zrebička, ki sta skoraj hkrati prišla na svet.

Skrb za živali je vir veselja

Ponos male dolenjske kmetije zrebička in pes Medi

Pri Bartoljevih v Velikih Poljanah je življenje uravnano tako, kot je v večini malih dolenjskih kmetij: delo v tovarni, potem pa na zemlji, v hlevu, v gozdu, vinogradu. A po nečem je Bartoljeva kmetija le drugačna od drugih; posebno radi imajo živali. V hlevu mukajo tri glave živine, v svinjaku kruli šest prašičev, po dvorišču brska jata kokoši, kot krona ponosa pa okoli dveh koblic skačeta zrebička, medtem ko dom čuvata dva psa.

„Čprav je kmetija majhna, imamo toliko živali. Radi jih imamo, pa je trud z njimi nam vsem v veselje,“ je povedala gospodinja Pepca, na katere ramenih leži breme kmetije, saj mož Jancz in hči Pepca odhajata vsak delavnik na delo v Novo mesto.

Za vaščane Velikih Poljan sta zanimiva predvsem zrebička, ki sta zagledala beli dan skoraj istočasno, vendar pa je pravi junak kmetije pes Medi. Zlegel se je v domačem gnezdu, po „pameti“ pa bi sodil v najbolj plemenita gnezda nemških ovčarjev. Ne da bi ga učili in se kaj dosti ukvarjali z njim, je pes pokazal veliko spretnosti. Kot za šalo pleza po lestvah, uboga čna najrazličnejša povelja, služi kot poštar in nosač. Povsem varno prinese jajce z gnezda in tudi par sočnih klobas bo nedotaknjen nesel v zidanico, nazaj pa steklenico vina. Če ga cviček prav ne mika, je še kar razumljivo. Za premagovanje teka po mesu, pa je potrebno veliko pasje volje, mar ne?

noč, ta prireditve pa bo združena z odprtjem lokala, kjer bodo gostom nudili vse mogoče gobarske specialitete. Za kulturno obeležje te turistične prireditve bo poskrbela revija

Organizatorica prireditve je „prebujena“ Dolenjska turistična zveza na čelu z novim predsednikom Alojzjem Serinjem, pokrovitelja pa sta IS skupščine občine Novega mesta in tovarna zdravil Krka Novo mesto.

IŠČEMO PARE

V okviru letošnjega prvega „Teda dolenjskega turizma“ bo v soboto, 24. septembra, tudi dolenjsko svatovanje s porokami štirih parov z območja Mokronoga, Novega mesta, Metlike in Črnomlja. Prireditve bo seveda združena tudi s prikazom folklornih in kulturnih posebnosti naštetih krajev. Vsi zainteresirani pari iz navedenih območij, ki se žele poročiti na prvem dolenjskem svatovanju, naj pošljejo prijave (te naj vsebujejo starost in poklic bodočih zakoncev, predvsem pa točen naslov, po možnosti pa tudi fotografije; najkasneje do 1. avgusta na naslov Dolenjskega lista, s pripisom „Za dolenjsko svatovanje“. Izbor štirih parov bo objavljen v drugi avgustovski številki Dolenjskega lista.

Le na kratko o nekaterih prireditvah, ki se bodo med 24. septembrom in 1. oktobrom zvrstile po Dolenjski. Pod nazivom „Dom in cvetje“ bo ves teden v Novolesovem salonu pohištva odprta razstava cvetja in stanovanjske opreme, ki po pestrosti ne bo prav nič zaostajala za tovrstno razstavo v športni dvorani. V telovadnici dvorani OŠ Katje Rupena bo tradicionalna gobarska razstava, v mali športni dvorani pa čebelarstva razstava, ki jim bo v okviru tedna posvečen tudi poseben dan. Nadalje bo v tem prostoru še razstava zdravilnih zelišč, organizatorji pa se pogovarjajo še o prikazu dela rejcev malih živali in o modni reviji. Ves čas bodo po eni novomeških ulic postavljene tudi prodajne hišice, kjer bo moč kupiti vrsto izdelkov domače obrti. Za ljubitelje polharje bo v Suhorju nad Mirno pečjo organizirana polharska

pevec iz delovnih organizacij Pionir, IMV in Krke, prireditelji pa razmišljajo tudi o plesni reviji v športni dvorani.

Glavna in najbolj atraktivna točka septembrskega „Teda dolenjskega turizma“ bo nedvomno „Dolenjsko svatovanje“. Poroke štirih parov iz okolice Mokronoga, Novega mesta, Metlike in Črnomlja na novomeškem Rotovžu bodo hkrati pomenile predstavitev dolenjske folklore in kulturnih posebnosti krajev, iz katerih bodo pari. Veselo svatovanje, ki se bo začelo že v petek, 23. septembra, po domovih parov, se bo po poročnem obredu nadaljevalo na Loki ob pečenju vola.

B. B.

NOGOMETNI TURNIR V GABRJU

Športno društvo Gabrje organizira v nedeljo, 17. julija, ob 9. uri nogometni turnir za prehodni pokal Gorjancev. Pomerilo se bo osem ekip iz občinske lige. Po turnirju bo zabava s plesom, na kateri bo igral ansambel Samorastniki.

POZABLJENI SPOMENIK PADLIM BORCEM

Okolica spomenika padlim borcem med NOV pri železniški postaji v Brežicah kaže žalostno podobo. Po tleh ležijo smeti in odpadki, okrasno cvetje se je razraslo v pravo grmovje, tako da se spomenika skoraj ne vidi več, stare klopi pa so že odslužile svojemu namenu in so neprimerne za obiskovalce in sprehajalce. Poleg odgovornih, ki so očitno pozabili na spomenik padlim, tudi sprhajalci tako kažejo svojo „kulturo“ / JANKO BLAS

Noč na Kolpi

Kaj obeta letošnja prireditve, ki bo v soboto, 23. julija

V poplavi belokranjskih vesellic zavzema posebno mesto Noč na Kolpi, ki jo bodo letos že četrtič zapored pripravili Gribelji, imenovani tudi „žbularji“. Ta turistično zabavna prireditve – na velik travnik ob Kolpi privabi vsako leto nekaj tisoč obiskovalcev – bo letos 23. julija. Za zabavo bodo skrbeli: ansambel Henček s svojimi fanti, Tof, Rifle, Ivo Serdar – Štef s Klanjca, mične manekenke v kopalnih modelih priznane metliške Betti, in še kdo.

Kogar program ne bo zanimal, bo lahko „žulil“ pijačo ob številnih stojnicah ali pa bo cedil slino ob dobrotah na raznju. Če še ni to dovolj, naj zapišemo, da je Kolpa ob tem času prijetno topla.

Vsi tisti, ki imate čolne, berite dalje. Na Noč na Kolpi lahko tudi priveslate, kar vam bo prineslo nekaj ugodnosti: ne bo vam treba plačati vstopnine pa še pogoščeni boste. V čoln se morate vkrcati v Pobrežju, kjer vam bo mlinar Kuzma pritisnil žig na dokaz. Iz Pobrežja, malce nad strugo reke, je lep grad, do Gribelj je dve uri veslanja.

Posebna zanimivost letošnje Noči na Kolpi bodo črnomaljski „šlaufarji“, ki so napravili velik splav, s katerim bodo potovali do Gribelj več dni, saj nameravajo kreniti na pot že 17. julija. Njim je seveda razdalja iz Pobrežja do Gribelj prekratka, zato bodo splav, na katerem bodo imeli kuhinjo, dnevno sobo in spalnico, pričeli porivati že v Dolu pri Starem tgu. Po Črnomlju se že zdaj hvajajo, da bo na splavu harmonikar, pred katerim bo zardeval celo sam Henček, četudi je znano, da je imenovani najboljši „frajtonar“ na Dolenjskem, če ne celo v Sloveniji.

T. G.

JAMARSKI TEČAJ NA ROGU

Jamarski klub Vinko Paderšič-Batreja iz Novega mesta prireja od 22. do 31. julija na Kunču sredi Kočevskega Roga intenzivni jamarski tečaj. Tečaj je povezan s taborjenjem. Udeležencem bodo predstavili osnove jamarstva, jamarske tehnike in praktično raziskovanje jam in brezen. Vsi, ki bi želeli v jamarski vrste in na tečaj, naj se prijavijo na naslov: Zdravko Bučar, Dolenjske Toplice, ali na tel. (068) 85-749.

NAJBOLJŠI STRELCI PARTIZANA KRŠKO

STUDENEC – Trap sekcija pri krškem Partizanu je pripravila 3. julija v počastitev dneva borca streljanje na glinaste golobe. Na strelišču lovške družine Studenec je med ekipami zmagal Partizan Krško pred LD Globoko in LD Pišce, med posamezniki pa je bil najboljši Jož Zabkar (Partizan Krško), drugičje Franc Kene (LD Globoko) in tretji Polde Zelič (Partizan Krško).

Kos v državnem dresu

Lepi uspehi novomeških letalcev: Iztok Pekolj prvi v Portorožu, Slavko Kos v državni reprezentanci

NOVO MESTO – Člana aerokluba Novo mesto Slavko Kos in Iztok Pekolj sta se v minulem mesecu udeležila kar treh tekmovalnih motornih pilotov in dosegla velike uspehe.

Aeroklub Ajdovščina je pripravil tekmovalne v treh različnih poteh, kjer so morali piloti opraviti zahtevne naloge iz navigacije, časovne točnosti in natančnim pristajanjem. Iztok Pekolj je v končni razvrstitvi zasedel odlično peto mesto, Slavko Kos pa deseto. Oba pilota sta se udeležila tudi državnega prvenstva za prehodni pokal maršala Tita – 26. jugoslovanskega aerorallyja, ki so ga pripravili v počastitev 40-letnice ustanovitve prve letalske baze in 35-letnice ustanovitve letalske zveze Jugoslavije. Slavko Kos je v disciplini natančnega pristajanja osvojil tretje mesto, v generalni uvrstitvi pa je zasedel peto mesto in se tako uvrstil v državno reprezentanco v razredu aerorallyja in bo v naslednjem letu barve Jugoslavije zastopal na svetovnem prvenstvu v Italiji. Na istem tekmovalstvu je Iztok Pekolj zasedel 16. mesto.

Velikega uspeha v mednarodni konkurenci pilotov iz Švice, Nemčije, Italije in Avstrije je bil Iztok

Pekolj deležen v Portorožu. Med 36 letalci, ki so se pomerili v preciznem letenju za memorial tragično preminulega Branka Ivanuše, je osvojil prvo mesto. / J. P.

OPAZNI TEKMOVALNI NASTOPI – Upravnik letalske šole pri Dolenjskem letalskem centru, Slavko Kos, si je z dobrimi uvrstitvami v letošnjem letu že zagotovil nastop na svetovnem prvenstvu Italiji. (Foto: J. Pavlin)

Zlati lipan Kolpe v Ogulin

V tekmovalstvu za zlatega lipana najboljši Kuprešanin (Ogulin) – Med ekipami prvi Ogulin, tretje Kočevje

Na letošnjem tekmovalstvu „Zlati lipan Kolpe“, ki je bilo 3. julija pri Brodu na Kolpi, organizirala pa jo je ribiška družina iz tega hrvaškega mesteca v sodelovanju z ribiškima družinama Kočevje in Čabar, je uplenil največjega lipana – meril je 39 cm – Milan Kuprešanin iz Ogulina in si tako priboril kipec „Zlati lipan Kolpe 1983“.

Med posamezniki so se na naslednja mesta uvrstili: 2. Jože Štimac (RD Brod na Kolpi), 3. Silvo Bazile (RD Idrija), 4. Dare Kolobota (RD Kočevje), 5. Milan Trpin (RD Kočevje) itd. Med posameznicami je bila najboljša Maša Bastar (RD Kočevje), ki se je tudi v skupni konkurenci uvrstila na 10. mesto.

V konkurenci 13 dvočlanskih ekip pa so se razvrstile ekipe ribiških

Prve tri ekipe so dobile poleg diplome še kipce lipana (posebne pokale).

Tradicionalno tekmovalje „Zlati lipan Kolpe“ je tekmovalje članov ribiških družin s slovenske in hrvaške strani zgorjnjega dela Kolpe, na katero povabijo tudi ribiške organizacije, s katerimi te ribiške družine tesno sodelujejo. Posvečeno je dnevu borca (pred tekmovaljem so položili venec k spomeniku padlim v Brodu na Kolpi) in krepitevi bratstva med narodom.

Kot svojevrstno zanimivost naj na koncu navedemo, da tudi letos ni dosegla uspeha ekipa muharske sekcije, ki organizira za ribiče tudi solo muharjenje, kar pomeni, da so bili učenci boljši od učiteljev.

J. PRIMC

družin tako: 1. Ogulin II (Drago Cindrič, Josip Rožan), 2. Idrija (Silvo Bazile, Božo Horvat), 3. Kočevje III (Maša Bastar, Dare Kolobota), 4. Brod na Kolpi III, 5. Ogulin I, 6. Kočevje II, 7. Brod na Kolpi II, 8. Brod na Kolpi I, 9. Kočevje I itd.

MACJA NOČ V GRADCU

GRADAC – Gradaški mački, najbolj množično in najbolj delavno društvo iz tega belokranjskega kraja, bodo v soboto priredili na prostornem grajskem parku v Gradcu „mačjo noč“, kjer bo za ples in zabavo poskrbel ansambel Vilija Petriča. Izkupicek te veselice bodo namenili za gradnjo gasilskega doma. „Mački“ so letos za dom prispevali že 200 tisočakov, po krajevnem prazniku 26. julija pa bodo zabetonirali prvo ploščo. Seveda je odveč poudarjati, da so vse delo pri gradnji opravili prostovoljno in da bo tako tudi naprej.

Hidrants naj si pa nariše!

Jožič Repič je bil največji kmetovalec v Repičevini. Njegovo posestvo in poslopja so stala ven iz mesta, kot se to za kmeta spodobi. Repič ni bil zarukan kmet, kot si navadno mestni ljudje predstavljajo ljudi z dežele, ampak je bil bistre glave. Občinskimi bučam je znal postaviti takšna vprašanja, da so se iz zelene barve v hipu spremenile v rdečo. Krasila pa ga je še ena lastnost: potegoval se je za napredek. V neenakem boju z odgovornimi velmožmi iz Repičeve drage mu je uspelo pripeljati asfalt do dvorišča. Če mu je telila krava, je le zavrtel telefon, ki

je stal na polici dnevene sobe. Pred leti je na referendumu za uvedbo krajevnega samoprišpevka dosegel celo to, da so povlekli vodovodne cevi do njegovega posestva. „Če bom plačeval, hočem od tega tudi nekaj imeti! Poleg tega pa je že čas, da skoraj pet desetletij po osvoboditvi zvrnem prvo čašo pitne vode iz vodovoda, ne pa da se nagibam nad vodnjak,“ je udaril po mizi. Zataknilo pa se je pri hidrantu. „Ne bi bilo neumno, če bi postavili v začetku zaselka hidrant,“ je predlagal ob obli-

sku možem komunalne skupnosti. „Pa še barvni televizor ti bomo namestili,“ se je norčeval skozi redke zobe vodja komunalne samoupravne skupnosti. „Hidrants stane osem tisoč dinarjev. Gotovo gospod Repič misli, da pobira naša skupnost denar po cesti približno tako, kot pospravlja on jeseni krompir,“ je zabavljaval računovodja samoupravne komunalne skupnosti. „Lahko pride do nesreče in hidrant bo še kako potreben,“ je vztrajal Repič, a so ga porinili skozi vrata z beseda-

mi, da ni časa za prazno govoričenje in trmoglavljenje, kajti gledati je treba na vsako paro. Kmalu po prvem javljanju sirene se je zvedelo, da gori Repičevo poslopje. Gasilska društva bližnjih krajevnih skupnosti so drvela na prizorišče, da bi čimprej zadušila rdečega petelina. „Kje imate hidrant?“ je zatulil poveljnik gasilske desetine. „Na samoupravni komunalni skupnosti,“ je odgovoril Jožič Repič. Drugi dan je človek iz zavarovalnice ugotovil, da je napravil ogenj škode za dva milijona petsto tisoč dinarjev.

TONI GASPERIČ

SPOSOJENO TRNJE

- Težko je odkriti glavne krivce, šo preveč poznani. (Iz Mladosti)
- Odločitev je bila sprejeta soglasno – na splošno zaprepađenje. (Iz Mladosti)
- Tudi upokojenci so dobili svoj zakon. Zdaj jim bo lažje, tudi pokojnine bodo kasnile po zakonu. (Iz Politike ekspres)
- Efekti naše stabilizacije niso bogve kako vidni, so pa zato opaznejši – defekti. (Iz Večernjih novosti)
- Končno bomo „udarili kontro“ dražitvi zahodnonemške marke. Podražili bomo naše marke, poštno. (Iz Politike ekspres)